

13

'72

FLACĂRA

ANUL XXI
NR. 877
25 MARTIE 1972

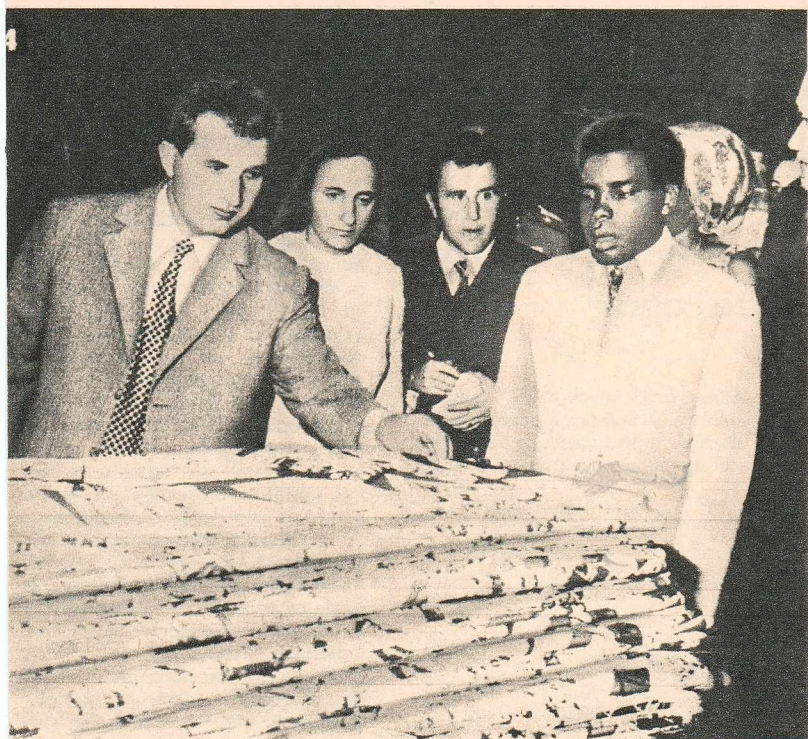
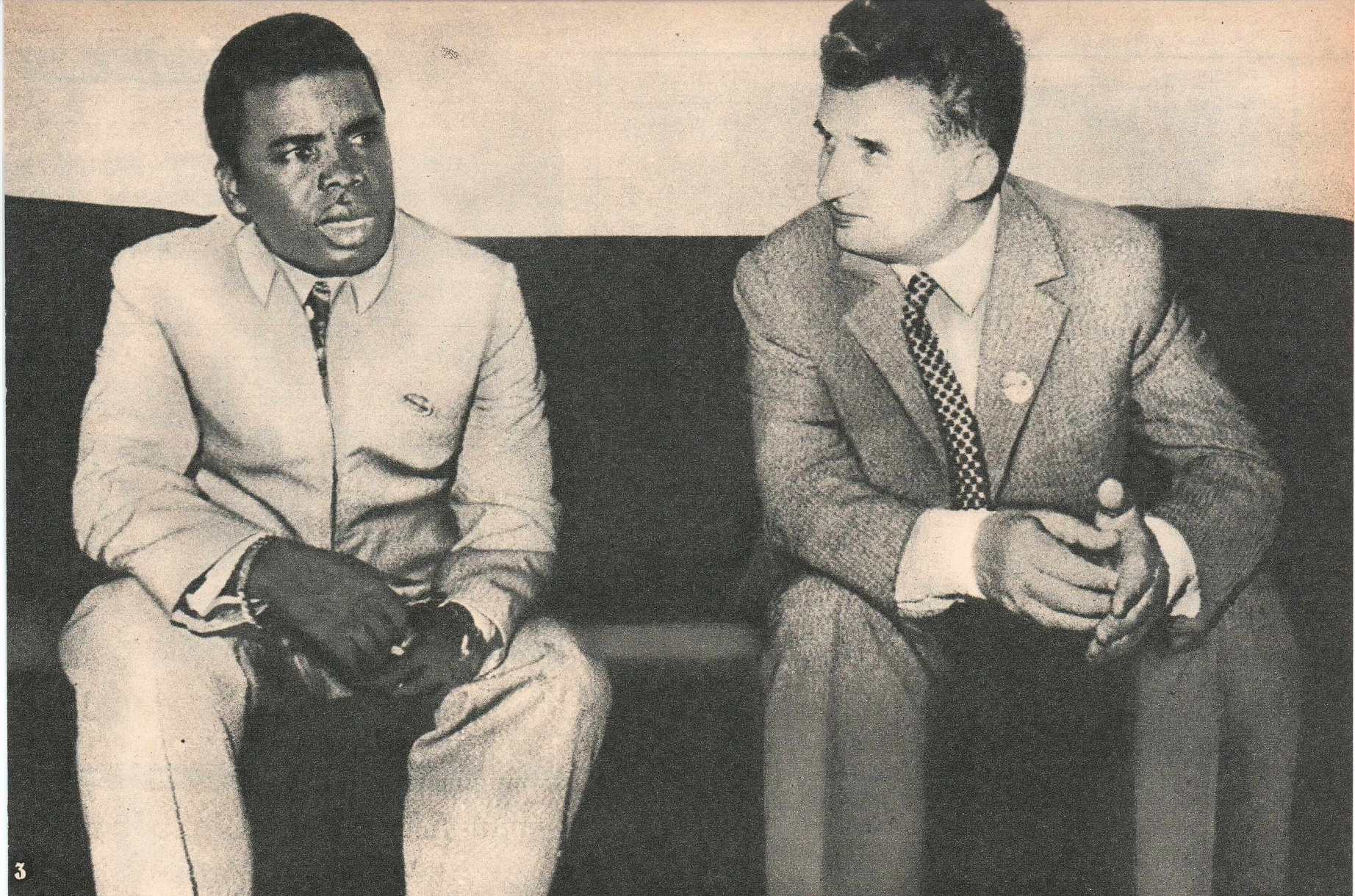

VIZITA IN AFRICA A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

În săptămîna care a trecut, secretarul general al partidului, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a continuat vizitele pe care le întreprinde într-un șir de țări ale Africii. După plecarea din Algeria, tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat Republica Africa Centrală, Republica Populară Congo și — la ora cînd scriem aceste rînduri — Republica Zair. Primirea entuziastă făcută în Republica Africa Centrală tovarășului Nicolae Ceaușescu, — primul șef de stat din Europa care vizitează tînărul stat din inima Africii — soției sale, tovarășa Elena Ceaușescu, și persoanelor oficiale care l-au însoțit, precum și convorbirile oficiale, desfășurate într-o atmosferă fructuoasă, de prietenie și respect reciproc, au conferit acestei vizite caracterul unui eveniment de deosebită însemnătate în dezvoltarea pe mai departe a bunelor relații dintre cele două țări și popoare.

În Republica Populară Congo, — la Brazzaville, la Pointe Noire, cu prilejul întîlnirii cu membrii Comitetului Central al Partidului Congolez al Muncii — secretarul general al partidului nostru a fost întîmpinat cu elocvente manifestări de caldă prietenie, de prețuire și respect. Ca și întreaga desfășurare a vizitei, convorbirile dintre secretarul general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele C.C. al P.C.M., președinte al Republicii Populare Congo, șef de stat, președinte al Consiliului de Stat, tovarășul Marien N'Gouabi, au ilustrat bunele relații de prietenie și colaborare stabilite între partidele și popoarele celor două țări, dorința comună ca aceste relații să fie dezvoltate și îmbogățite continuu. Numeroase articole publicate în presa locală au relevat eforturile depuse de președintele statului român pentru strîngerea relațiilor cu țările africane și importanța deosebită în acest sens a actualului șir de vizite. Vizita întreprinsă de secretarul general al partidului, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu în țările africane este apreciată nu numai în Africa, ci pe toate meridianele globului, drept un important succes al politicii externe a României socialiste, un eveniment de deosebită importanță al vieții internaționale.

1 Atmosferă de cordialitate și bună dispoziție. Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și tovarăsa Elena Ceaușescu, alături de președintele Republicii Africa Centrală, generalul de armată Jean Bedel Bokassa, și soția sa, Chaterine Bokassa.

2 Populația centrafricană îl întâmpină cu entuziasm și caldă prietenie pe președintele Ceaușescu.

3 În timpul întrevederii dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președinte al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, și tovarășul Marien N'Gouabi, președintele C.C. al Partidului Congolez al Muncii, președinte al Republicii Populare Congo, șef de stat, președinte al Consiliului de Stat.

4 În vizită la întreprinderea textilă «Sotexco», situată într-un nou cartier industrial al capitalei congoleze.

5 Flori și o caldă îmbrățișare din partea copiilor congolezi.

◀ Urale și ovații pentru prietenia româno-zairiană la sosirea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarăsei Elena Ceaușescu la Kinshasa. Fotografia (stînga jos) ne-a parvenit la închiderea ediției.

ajun de sfîrșit de trimestru

În preajma încheierii primului trimestru al anului, la C.I.U.T.A.C. (Centrala industriei utilajelor textile și articolelor casnice din cadrul Ministerului Industriei Ușoare) activitatea celor 19 întreprinderi se recomandă prin succese deosebite. Deși planul pe 1972 este cu 12,9 la sută mai mare decît realizările anului 1971 la valoarea producției globale, încă din primele două luni el a fost realizat în bune condiții (101,1 la sută), toată marfa produsă fiind vîndută și contravaloarea încasată. Creșterile cele mai mari de plan, pentru 1972, sînt la utilaje tehnologice pentru industria ușoară (33,1 la sută) și la piese de schimb (14,3 la sută). Cifrele de mai sus dovedesc preocuparea deosebită a M.I.U. pentru autoutilarea întreprinderilor sale productive, pre-

ocupare căreia an de an i se dă o pondere mai mare. Livrările pentru fondul pieței au fost depășite cu 10,9 la sută per global, deși, din diferite cauze, au rămas restante nelivrate la unele sortimente. În ceea ce privește sortimentele este interesant de notat că centrala are sarcina ca 42 la sută din valoarea producției globale să reprezinte produse noi. Astfel, în 1972 se vor fabrica peste 100 tipuri de utilaje noi în diferite faze de asimilare, precum și peste 130 de articole noi, bunuri de larg consum, dintre care menționăm trei tipuri noi, moderne, de aragazuri, hotă de aspirație, cafetiere electrice, vase inoxidabile cu fund placat cu cupru ș. a.

Datorită faptului că, spre deosebire de anii trecuți, toate documentațiile și avizările au fost predate din timp este asigurată darea în funcțiune la termen a tuturor obiectivelor prevăzute în planul de investiții. Este vorba de trei noi capacități de producție la fabricile existente și, în trimestrul IV, o întreprindere în întregime nouă la Boșani.

Totuși, tovarășii de la C.I.U.T.A.C. ne-au sesizat unele greutăți pe care le întîmpină de la unii furnizori. De exemplu, multe din termenele de livrare oferite în contracte de către aceștia se situează în ultimele zile ale trimestrului, deși conform legilor în vigoare ar fi trebuit ca livrările să fie eșalonate lunar și în proporții egale. Combinatul siderurgic Hunedoara a depășit chiar limita trimestrului I, stipulînd ca termen de livrare abia 10 aprilie pentru un contract de profiluri grele, repartizate pe trimestrul I. Încă un caz, care ni se pare și mai grav. C.I.U.T.A.C. este unicul producător pe țară de garnituri de chiulasă pentru motoarele de camioane, tractoare și autoturisme. Acum C.I.U.T.A.C. se vede în imposibilitatea de a-și executa obligațiile contractuale cu beneficiarii, deoarece uzina Metrom din Brașov a refuzat încheierea contractului pe trimestrul I pentru livrările de benzi de cupru necesare la confecționarea garniturilor, deși centrala a avut din timp repartiția de la coordonatorul de balanță.

Îmbucurător este faptul că tovarășii de la C.I.U.T.A.C., mobilizați de comitetul de partid, sînt hotărîți să depășească toate greutățile și să demonstreze că aceste neajunsuri temporare nu-i vor împiedica să-și realizeze planul pe anul în curs.

IERI a învins DOBRESU, AZI a învins CUȚOV, MÎINE...?

Indiferent de rezultatele ulterioare, noi îi iubim și îi prețuim deopotrivă pe acești doi admirabili reprezentanți ai pugilatului românesc, cărora le dorim din toată inima cît mai multe succese internaționale în acest an.

Fotografie de Aurel NEAGU

lucrări de calitate pe fiecare palmă de ogor

Așadar, oricît ne-ar mai fi teamă de surprize, primăvara a devenit o realitate. Adevărul acesta se poate verifica nu numai pe străzile orașului,

prin parcuri, cît mai ales pe ogoare. De la un capăt la altul al țării acest prim anotimp al anului a fost nu numai așteptat ci și pregătit, astfel ca, de îndată ce vremea s-a arătat a fi cît de cît prielnică, campania de primăvară să se poată desfășura din plin. Rodelele nu au întîrziat să se arate; unele județe ale țării au și raportat încheierea lucrărilor din prima etapă: însămînțarea mazării, inului, borceagului etc. În zonele în care terenul sau timpul n-au permis desfășurarea lucrărilor, fie din cauza apei de pe terenuri, fie din cauza temperaturilor scăzute, atenția a fost concentrată spre serele de legume. Acolo unde a fost cazul s-au reluat arăturile pe ogoarele ce nu permisese în toamnă aceste lucrări din pricina umidității excesive.

Pentru o cît mai bună încadrare în timpul optim a lucrărilor agricole, specialiștii din Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, factorii de răspundere din cadrul comitetelor județene de partid recomandă folosirea pe mai departe și la întreaga lor capacitate de lucru a mijloacelor mecanizate, repartizarea judicioasă a atelajelor, asigurarea de urgență a semînțelor necesare. Prezenți de fiecare dată printre mecanizatori și cooperatori, specialiștii din unitățile agricole au însă datoria de a lua cele mai urgente și eficiente măsuri ce decurg din imperatiile majore ale campaniei, din situația concretă impusă de condițiile pedoclimatice locale.

Pentru lucrătorii ogoarelor, mai mult ca în oricare an, fiecare zi trebuie să însemne folosirea la maximum a posibilităților de lucru, astfel încît nici o palmă de pămînt să nu rămîină necultivată.

IOANA MANOLESCU, frumoasa și gracila interpretă a Getei din «Fintina Blanduziei», versiune a primăverii 1972.

Fotografie de
Traian PROSAN

Prezentarea artistică:
Dan BÎRLĂDEANU

FLACĂRA. Redacția: București,
Piața Școlii 1, Sectorul 1
Căsuța poștală 4112. Of. 33
Telefon 17.60.10—int. 1744
TIPARUL executat la Combi-
natul poligrafic «Casa Școlii»

tabere școlare cu... auto- gospodărire

Pentru Ministerul Educației și Învățământului, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist și Consiliul Național al Organizației Pionierilor, vacanța de primăvară a elevilor a devenit încă de acum... o prezență prin întocmirea unui plan de măsuri menite să acorde cele mai bune condiții petrecerii timpului liber. Astfel, anul acesta taberele de odihnă vor găzdui cu 100 000 elevi și copii preșcolari mai mulți decât în anul 1971. În plus, începând din acest an vor fi organizate, cu caracter experimental, tabere în care conducerea întregii activități va fi încredințată elevilor, urmărindu-se stimularea spiritului de autogospodărire și autoconducere.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

o bogăție inestimabilă: vînatul

Multiplele premii câștigate de țara noastră la expozițiile internaționale de trofee de vînătoare precum și interesul crescînd arătat de vînători din țări îndepărtate, care vin la noi să-și pună la încercare dibăcia, ne-au determinat să ne adresăm covărășului director ION VĂDUVA de la Direcția economiei vînatului din Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții.

— Într-adevăr— a început interlocutorul nostru— țara noastră prezintă o valoare cinegetică deosebită în comparație cu alte țări, mai ales în ce privește trofee de vînat mare, cum sînt cerbul și ursul carpatin, capra neagră, căprioara, risul și altele. Datorită condițiilor biogenice din fondurile noastre de vînătoare, vînatul se dezvoltă în mod sălbatic, devenind foarte viguros. Pe de altă parte, măsurile de ocrotire din partea personalului silvic și ale vînătorilor permit conservarea unor specii și exemplare de valoare mondială. În fiecare an se face un recensămînt al exemplarelor existente, ceea ce ulterior ne oferă posibilitatea de a lua toate măsurile corespunzătoare pentru conservarea, perpetuarea și înmulțirea fiecărei specii de vînat, pentru dezvoltarea fiecărui fond de vînătoare și pentru sporirea generală a patrimoniului nostru faunistic. De pildă, grija deosebită acordată ocrotirii dropiei de Bărăgan, care trece printr-o perioadă mai dificilă, a avut drept rezultat creșterea efectivului ei cu peste 10 la sută.

— Tovarășe director, ați putea să ne spuneți dacă s-au luat unele măsuri și în ceea ce privește efectivul de vînat mic?

— În categoria vînatului mic, de mare popularitate în țara noastră, intră în primul rînd iepurele de cîmp, fazanul și, în mai mică măsură, potîrnichea. Efectivul de iepuri se păstrează în limitele normale. Acolo însă unde, datorită unor condiții neprielnice, se înregistrează scăderi de efectiv se organizează transferuri de material biologic din alte fonduri de vînătoare, luîndu-se și alte măsuri silvocienetice de populare.

O deosebită însemnătate o are

pentru silvicultorii și vînătorii popularea cu numeroase exemplare de fazani a pădurilor corespunzătoare din punct de vedere ecologic. Mai putem arăta că în afară de reproducția naturală există crescătoria de mare capacitate, ale căror efective depășesc uneori 200 000 de fazani. Datorită măsurilor luate în prezent, aproape toate județele țării sînt bine populate cu toate aceste specii de vînat.

— Ne bucură ceea ce ne-ați comunicat. Am mai vrea să știm ce măsuri se iau în legătură cu creșterea eficienței economice în sectorul cinegetic?

— Este o problemă care con-

stituie pentru noi o preocupare permanentă. Ar fi multe de spus. Mă voi limita doar la un aspect: pe lîngă cele arătate mai sus cu privire la dezvoltarea și valorificarea vînatului sub toate formele, pentru piața internă și externă, în prezent, printre alte măsuri, se construiește o crescătorie de mare capacitate pentru potîrnichi cenușii, care sînt foarte căutate pe piața externă; de asemenea, funcționează o crescătorie de nurci în care se produc anual peste cinci mii de blănițe. An de an cresc veniturile în sectorul nostru, mărindu-se îndeosebi aportul valutar realizat din această frumoasă activitate.

anotimpul tineretii pe șantierele patriei

O dată cu primăvara, un nou val de tinerete pe șantierele de muncă patriotică! Un larg front al bătliei pașnice, născut din vigoarea, entuziasmul și înaltul patriotism al celor de o vîrstă cu țara, mii de ore rodnice gospodărite spre folosul economiei naționale. Iată și cîteva exemple concludente, pe care le desprindem din scrisorile sosite recent la redacția noastră:

În cadrul decadelor muncii patriotice pentru tineret, acțiune inițiată de Comitetul județean U.T.C. Iași, tinerii din această parte a țării au trimis oțelărilor peste 1 000 tone fier vechi și au efectuat un mare volum de lucrări pe șantierele de irigații din comunele Al. I. Cuza și Costuleni. Valoarea muncii prestate în această perioadă de tinerii din județ se ridică la peste 1 500 000 lei.

În județul Suceava, brigăzile de tineret au partici-

pat la lucrările de îndigui, irigații și descări efectuate în ultimele luni. Aproape 10 000 de tineri vor lucra pe șantierul destinat amenajării unui ștrand, care urmează să se deschidă în curînd în orașul Suceava. Și alți 15 000 vor fi prezenți în bazinele forestiere din Cîmpulung Moldovenesc, Dorna și Fălticeni, pentru a participa la campania împăduririlor de primăvară. Valoarea totală a lucrărilor pe care tineretul sucevean le va efectua în acest an se va ridica la circa 20 milioane lei.

«Fiecare tînar să planteze o mie de puieți» — este chemarea pe care organizația U.T.C. a Unității pentru exploatarea și industrializarea lemnului-Brezoi o adresează tuturor tinerilor din județul Vîlcea, cîștigători pentru a doua oară consecutiv ai primului loc pe țară și ai Diplomei de onoare a C.C. al U.T.C. pentru lucrările efectuate în silvicultură. Tinerii din acest județ s-au angajat să participe la împădurirea a 1 000 ha. În acest scop au fost constituite 62 șantiere de muncă patriotică pe care își desfășoară activitatea peste 50 000 de tineri.

În cinstea aniversării semicentenarului U.T.C. a avut loc la Biblioteca de artă a municipiului București vernisajul expoziției de sculptură în lemn și metaloplastie «Omagiu U.T.C.» a cunoscutului sculptor Petre Jucu.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

cinstirea valorilor

Printr-o hotărîre a Secretariatului Comitetului Central al Partidului, șapte artiști ai poporului au fost — ca să întrebuițăm o expresie de glorie militară — rechemată în activitate. Mai e nevoie să subliniem înțelepciunea, gingășia de spirit a unei asemenea decizii? Spre deosebire de alți oameni de artă — scriitori, compozitori, pictori sau sculptori — magicienii scenei nu beneficiază, în ochii posterității, decît de avantajele, aleatorii, ale amintirii. Din tot ce a însemnat în viață, consum de energie, valori de emoții devastatoare, dăruire pînă la combustie, nu supraviețuiește decît o cronică, în colecția unui ziar, o poză peste care scurgerea vremii așază indelibile ultragii, un disc lipsit de elocvență, o peliculă ce se demonstrează perisabilă sub asaltul, necruțător, al anilor.

Fiorul, vraja, incandescența momentului de creație se transformă sub imperiul unor legi inexorabile într-un fum, în polenul ce-ți rămîne pe degete după moartea fluturului. Viața actorului, adevărata lui existență fizică și morală se consumă, exclusiv, pe scenă. Dincolo de cortina finală nu există decît continentul nostalgilor neconsolate.

De aceea, mi se pare a constitui un act de înaltă rațiune politică și etică decizia rechemării celor șapte maestri în cadrele «Naționalului» din București. Tinerile generații de actori mai au de învățat din experiența lor, regizorii, ce-și încep azi activitatea, se vor împărtași din tainele unei profesii ce se deprinde anevoie, spectatorii de vîrstă fragedă se vor uimi de măiestria unor actori de o înaltă pregătire profesională, de o probitate în meserie, fără pereche.

Ne desparte puțină vreme de acel ceas de emoție cînd se vor deschide, largi și primitoare, porțile noului Teatru Național din București.

În întîmpinarea acelei clipe, nu puteam primi un dar mai strălucit decît această reîncastrare a unor mari artiști în rosturile lor firești, cheazășie că viitoarea activitate a primului nostru teatru se va desfășura sub semnul respectului pentru înaltele, glorioase valori artistice, spre binele și propășirea culturii române.

Ca de fiecare dată, și anul acesta o nouă promoție se află în fața uneia dintre cele mai mari hotărâri: optarea pentru o anumită profesiune, pentru o anumită formă de învățămînt. Faptul pare a nu cuprinde nimic deosebit, din moment ce fiecare elev trece printr-o asemenea etapă decisivă.

De data aceasta sîntem siguri că răspunerile și opțiunile sutelor de mii de candidați vor fi mult mai complexe și cu o semnificație mult mai profundă. Să argumentăm. Absolventul a opt clase elementare din anul acesta va deveni membru activ al societății, în cazul în care va urma liceul și apoi facultatea, în anul... 1983-1984, cînd va absolvi instituția de învățămînt superior și cînd va termina perioada de stațiu în producție.

E lesne de înțeles la ce grad de complexitate va ajunge economia noastră în anii aceia, ce cunoștințe va trebui să posede adolescentul de astăzi. Nu de mai mică însemnătate sînt sarcinile la care va trebui să facă față un muncitor cu înaltă calificare la sfîrșitul actualului cincinal, cînd industria românească va fi parcurs drumul ascendent trasat de Congresul al X-lea al P.C.R.

În hotărîrea pe care tînrul absolvent al școlii generale sau al liceului trebuie s-o ia, intervine însă pe lîngă dorința și aptitudinile lui și un alt element: necesitatea de a se îndrepta spre acele profesii așa-zise deficitare, meserii de care economia noastră are și va avea și în viitor absolută nevoie.

În acest sens, Ministerul Muncii a distribuit inspectoratelor școlare județene un nomenclator al meseriilor de maximă utilitate pentru anii care urmează. Monografiile profesionale întocmite și popularizate în școli sînt de asemenea de un real folos pentru orientarea elevilor. «Pentru o mai bună orientare profesională — ne-a declarat tovarășa Marieta Sava, director general al Direcției generale de cultură generală din Ministerul Educației și Învățămîntului — au fost mobilizați toți factorii de răspundere, de la diriginți și pînă la organizațiile de tineret, în intenția ca elevii să cunoască foarte bine nevoile economiei noastre. Pentru că în anii trecuți marea majoritate a tinerilor încercau să urmeze licee și respectiv institute de învățămînt superior, lucru ce nu era posibil, locurile fiind totuși limitate, am întreprins o serie de măsuri pentru ca elevii să cunoască foarte bine realitatea din țara noastră».

În acest sens, datorită indicațiilor conducerii de partid și de stat, școala a făcut un pas important pe calea legării învățămîntului de practică. Nu este vorba numai de o schimbare calitativă — o atenție sporită acordată eficienței — ci s-a trecut chiar la măsuri radicale, astfel că o șesime din timpul afectat învățămîntului e formată de practica în ateliere. De la întîlnirile cu muncitorii fruntași s-a trecut la munca efectivă în cadrul atelierelor-școală sub directa supraveghere a cadrelor de specialitate. În unele școli au fost numiți profesori consilieri care să desfășoare o muncă organizată în ceea ce privește orientarea elevilor nu numai după preferințe, ci și după aptitudini sau necesități. Fișele întocmite vor cuprinde în final întreaga evoluție psihopedagogică a elevului de-a lungul anilor de studiu.

Testele pe care le-am efectuat noi — ne precizează tovarășa Marieta Sava — au stabilit o deosebire substan-

Și după ce nu vei reuși?...

Anchetă realizată de Petre ANGHEL și F. URSEANU
Fotografii de Eugen IAROVICI

țială între elevii din mediul urban și rural. În mediul rural elevii din clasa a VIII-a se îndreaptă spre meserii practice, legate de dezvoltarea agriculturii, în timp ce cei de la orașe optează, în general, pentru licee sau pentru școli profesionale cu caracter uzinal.

Afirmația se poate susține. Marea majoritate a elevilor chestionați de noi (peste 500) știu precis ce școli vor să urmeze, și-au ales încă de pe acum meseria, a mai rămas doar... să reușească la examen și să absolva. La Școala generală nr. 151 din București, de exemplu, atît elevii din clasele a VIII-a cît și cei din clasa a X-a sînt decisi asupra examenului pe care îl vor susține. Cu foarte mici excepții toți elevii din clasa a X-a vor să dea examen la școli profesionale. În ceea ce ne privește, ne-a declarat directoarea școlii, tovarășa Octavia Tomescu, am căutat să-i orientăm pe elevi nu numai țînd seama de dorințele lor, ci și de rezultatele testelor la care ne-au răspuns elevii, părinții și profesorii.

Întrebați ce vor să devină, elevii clasei a VIII-a D ne-au dat răspunsuri pe cît de diferite, pe atît de hotărîte. Argumentele sînt aproape identice: m-au sfătuit părinții sau... «îmi place». X vrea să devină electrician pentru

că i-au plăcut de mult aparatele. O elevă și-a ales meseria de soră de caritate pentru că vrea să îngrijească de cei suferinzi și să le dea o mîină de ajutor. Un altul se va face arheolog «deoarece această meserie satisface toate aspirațiile mele și mă atrage trecutul poporului» ș.a.m.d.

La Liceul «Gh. Lazăr» întîlnim o adevărată avalanșă de viitori intelectuali. Din cei 335 de elevi ai claselor a XII-a, 36 vor să devină medici, 67 vor să urmeze universitatea, 17 arhitectura etc. Numai din clasa a XII-a D, 15 absolvenți vor da examen la Politehnică. Vrem să fim bine înțeleși: știm că Liceul «Gh. Lazăr» este una dintre cele mai bune școli ale Capitalei, știm că și în anii trecuți foarte mulți absolvenți au devenit studenți, dar oricum, refuzul aprioric și în masă de a-ți alege o profesiune legată imediat de producție ne pune pe gînduri. Nu este vorba aici de a nu lăsa fiecăruia dreptul să... încerce acolo unde crede că «poate» reușește, chiar dacă tovarășa directoare Elena Antoci ne sugera ideea că înscrierea la admiterea în învățămîntul superior să fie limitată de media generală obținută în timpul liceului.

Un lucru este clar: mulți din acești candidați la facultate

Hotărîrea se ia totuși de unul singur și nu pe negîndite!...

vor rămâne în afara studenției. Nu e oare posibil ca ei să-și dea seama mai bine încă de acum ce anume li se potrivește? Și apoi, nu te poți realiza și altfel, în afara unei diplome universitare? Elevii sînt, credem, primii care ar trebui să răspundă unor asemenea întrebări. În ceea ce ne privește, vom urmări pe acești candidați și după ce vor susține examenul de admitere. E adevărat

că au la dispoziție suficiente posibilități și după o încercare eșuată, dar meseria poate însemna, oare, numai un refugiu?

Pentru o cît mai complexă imagine a opțiunii, redăm în continuare aspecte de la o anchetă întreprinsă în rîndul elevilor Liceului «I.L. Caragiale» din Ploiești, în pragul acestui examen al maturității.

V-AȚI ALES PROFESIUNEA?

Ne aflăm la Ploiești, la una dintre cele mai vechi și mari școli ale orașului: Liceul de cultură generală «Ion Luca Caragiale». În luna iunie — ne declară prof. Aspasia Vasiliu, directoarea liceului — 285 de elevi vor absolvi clasa a XII-a, iar 122, clasa a VIII-a. Ce vor face după terminarea școlii? Am observat prin sondajele pe care le-am făcut că foarte mulți dintre viitorii bacalaureați doresc să devină ingineri, profesori, medici. Aceasta nu înseamnă însă că toți elevii care sînt în liceele de cultură generală au aptitudini sau manifestă într-adevăr interes pentru disciplinele cu caracter rîgușos științific, care să-i îndreptățească să vizeze încă de pe băncile școlii o facultate cu profil științific. Așa că — ne spune în continuare interlocutoarea noastră — noi recomandăm elevilor să-și îndrepte viitorii pași și către o seamă de școli cu caracter tehnic, școli postliceale etc., potrivit cu aptitudinile lor. Activitatea elevilor în atelierele din cadrul liceului (timplărie, lăcătușărie, mecanică, electrotehnică, radiotehnică etc.), vizitarea cu ei a întreprinderilor industriale ale orașului determină pe mulți să opteze pentru profesii legate nemijlocit de producție.

Ancheta noastră la Liceul «I.L. Caragiale» continuă. De data aceasta stăm de vorbă cu prof. Brîndușa Popescu. Interlocutoarea noastră se ocupă exclusiv de o muncă foarte interesantă și foarte utilă în prezent: urmărește orientarea profesională a viitorilor absolvenți. Și face acest lucru prin sondaje sau convorbiri directe cu elevii; efectuează testări de inteligență, depistează adevăratele aptitudini ale școlărilor. Am descoperit — ne declară tovarășa Brîndușa Popescu — printre elevii din clasa a VIII-a mulți cu aptitudini pentru școli tehnice. Peste 10 la sută din efectivul clasei nu va da examenul de admitere în cursul superior al liceului, ci va trece la școli profesionale. Exemple? Multe: elevul Dan Demetrescu, de pildă, dorește să devină electrician, Ion Nuțu, mecanic-auto, Cristian Brișcaru, electrotehnician, Corneliu Tucle, electronist, o fată din aceeași clasă, Elena Pirvu, ține neapărat să urmeze școala de operatori chimiști. Este semnificativ — continuă interlocutoarea noastră — că «generația nouă», elevii din anul I (prima clasă din cursul superior al liceului), deși continuă cursurile liceului de cultură generală, își manifestă de pe acum dorința de a urma școli postliceale (Dobre Iancu, școala tehnică de electronică, iar două eleve, Lucreția Teodorescu și Mihaela Andrei, școala tehnică de desen).

Dorința unor elevi de a opta pentru o profesiune pe care s-o desfășoare nemijlocit în producție se manifestă și la actuala promoție de absolvenți ai liceului. Iată rezultatele unei cercetări efectuate de prof. Brîndușa

Popescu în clasa a XII-a D (real): elevul Dumitru Georgescu dorește, de pildă, să devină tehnician în domeniul construcțiilor de mașini, Aurel Marin, în cel al aparatelor de radio și televiziune, iar Elena Rădulescu visează să devină desenator tehnic în industria construcțiilor de mașini — cu precădere în cea care realizează mașinile pentru industria petrolieră. Aproape 16 la sută dintre absolvenții liceului din clasa a XII-a D (real) își vor îndrepta pașii spre școli tehnice.

Din păcate, procentul este mai mic la celelalte clase paralele ale ultimului an. «Sînt, se pare, prea mulți cei care-și supraapreciază posibilitățile, dorind să pătrundă în facultăți, acum cînd examenele de admitere sînt deosebit de exigente — ne declară un membru al corpului didactic al liceului, prof. Valeriu Lungu. Cred — ne spune d-sa — că ar trebui să se treacă încă în liceu la o testare amănunțită a tuturor aptitudinilor viitorilor candidați pentru școli superioare; mulți reușesc să-și însușească un anumit quantum de cunoștințe, fără însă a avea înclinații pentru profesiunea pe care doresc s-o aleagă. Totodată, tineretul trebuie să fie informat îndeaproape de necesitățile economiei naționale; să cunoască că are obligația morală de a contribui la realizarea cu succes a obiectivelor care ne stau în față, de a fi cît mai util societății».

Ultimul interviu din cadrul anchetei noastre. De data aceasta, cu prof. Margareta Radu, șefa sectorului licee de pe lîngă Comitetul județean U.T.C. în orașul Ploiești — ne împărtășește d-sa — sînt opt licee de cultură generală și cîteva cu caracter economico-industrial, care dau anual sute de absolvenți. În general, absolvenții se îndreaptă spre facultăți. Nu toți reușesc însă. În schimb — adaugă tov. Margareta Radu — se constată în ultimul timp o orientare a lor spre învățămîntul tehnic, spre școli postliceale. Școlile respective le dau posibilitatea ca după o perioadă scurtă de învățămînt (doi-trei ani), să se angajeze direct în activitatea productivă. Obțin, așa cum am constatat, mari satisfacții, realizîndu-și năzuințele. Comitetul județean U.T.C. îndrumă pe tineri spre asemenea școli, dar și direct în producție (calificarea absolvenților de liceu la locul de muncă). Orașul Ploiești poate da exemple interesante în această direcție: Centrul de calcul teritorial și-a completat personalul de care avea nevoie cu absolvenți de liceu; absolvenți de liceu, cu sau fără bacalaureat, se califică acum în profesiunea de constructori de utilaj petrolier la Uzinele «1 Mai», în marile rafinării ale orașului sau în alte întreprinderi economice și industriale. Și n-am auzit — încheie interlocutoarea noastră — ca vreunul dintre acești tineri să fie nemulțumit.

Între o profesie dedicată omului și alta legată de tehnică mai sînt alte cîteva zeci, și bine ar fi dacă ai putea afla înainte de examen care e a ta...

literare

de Traian STOICA

Gellu NAUM:

copacul-animal

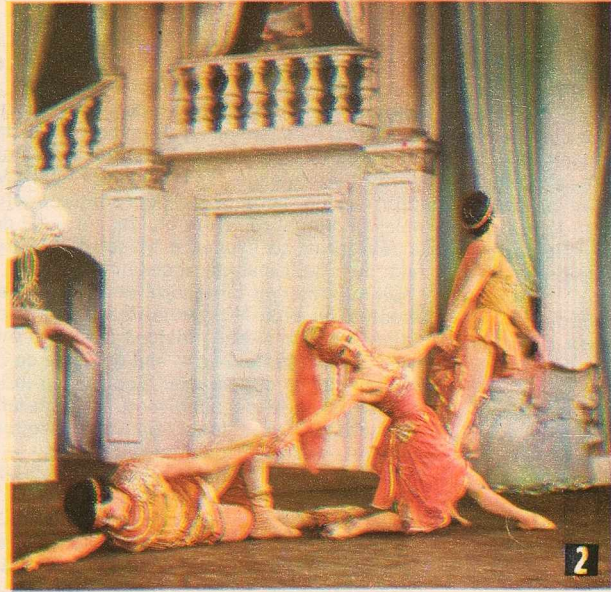
Nu e locul și nici în intenția acestor sumare rînduri de a stabili o ierarhizare valorică între exponenții mișcării de avangardă de la noi, dar lirica lui Gellu Naum, în afară de un anumit numitor comun al supra-realismului, ne impune evidențierea unei trăsături proprii cultivate de poet cu neabătută consecvență și virtuozitate. E vorba de un dinamism neîntrerupt al acestei poezii, de o curgere perpetuă a ei, de impresia ce ne-o face de a fi mereu în mijlocul unei ape în veșnică mișcare, căreia nu-i putem bănui izvorul și nici oprirea. E ceea ce se întâmplă și cu recenta sa apariție editorială *Copacul-animal*. Și de astă dată sugestia mișcării e irezistibilă. Deși cartea e spațiată fragmentat, pe principiul poemului autonom, lectura soliciță aceeași neîntreruptă urmărește corespunzătoare structurii ei intime. Vom observa numaidecît că această structură nu-i iscată, în ultimă instanță, de unele mijloace formale și tehnice preferate de poet, ca, de pildă, așezarea cuvintului scindat în versuri sau lipsa punctuației și a titlurilor. Nu în frecventarea acestor mijloace de ordin exterior — care, luate epigonic și fără har de ațiția «moderniști» ai ceasului de față nu-i duc decît la mimare și bișugială — trebuie căutat semnul distinctiv al poeziei lui Gellu Naum, ci în fibrele cele mai adînci ale subiectivității sale, care ne mărturisește o viziune și un temperament în mod viu și continuu disponibil. Și dacă e să stabilim un *punct fix* debordantei fluente a acestei lirici, îl vom determina prin organicitatea ei. Antenele poetului mereu atente, mereu vibrînde, sufletul său în permanentă deschidere, ce nu-și permite răgazul, reclamă cu necesitate versul mobil, vocabulele în rapidă asociație. Nu o dată poetul ne afirmă vigilența de a nu se îndepărta de fondul său original, de a-și păstra autenticitatea: «Apoi mă scutur iau trenul mut butoiul întind sîrma și nu vreau nu vreau să reintru în amețala aceea în capcana care mă separă de mine ca să mă regăsesc gladiator în autobuz». Versurile, o spunem în treacăt, sînt semnificative și pentru universul poetic al lui Gellu Naum, pentru *elementele* ce-l constituie. În sfera sensibilității poetului intră lucrurile mici, domestice, umile, dar dimensionate poetic în aparențe insolite de o fantezie neostenită. Cu ani în urmă, în 1943, poetul ne vorbea de o năzuită oră a «unei disponibilități totale». Iată că acum, în acest *Copac-animal*, poetul ia într-o contagioasă deridere «disponibilitatea aceasta chirchită» a unui ins care «era convins al dracului că mutîndu-se dintr-o colivie comună în alta pe măsura aripilor lui de javră ciungă infamă și indolentă înseamnă a te elibera și chiar vorbea frumos despre libertate și despre dragoste și-și flutura cioturile...». În caracterul disimulatoriu al poeziei lui Gellu Naum, aparentul, care ascunde «altceva» decît exprimă poetul, cedează locul patetismului de cea mai directă factură tocmai atunci cînd îi e ultragiată imperioasă lui nevoie de disponibilitate: «Și mă gîndeam să-l iau la goană ca să pot plînge iar ca un adevărat bărbat matur adînc jignit din nou pînă în cea mai infimă pîrticică a sufletului și cărnii...». Mai e de notat că unele dintre cele mai virulente versuri («și sînt extrem de satisfăcuți cînd nu le deranjează nimeni gelatinoasa siestă mentală») și frumoase («noi ne culcam pe crengi înveliți în ziare cu vești despre alții») apar cînd poetul țintește indiferentismul, egoismul.

Dar băgăm de seamă că, în ce ne privește, exercițiul actului critic, în cazul de față, didacticizează o gîndire poetică ce-și refuză cu obstinație uscăciunea abstractă și întreprinde prin încremenire fluxul continuu al expresiei. O gîndire care în aventura ei lirică tinde la o apropiere și comuniune cît mai familiară cu întreg cosmosul («o lume vegetală ne privește de departe, ne trimite ilustrate ventilatoare» sau «cînd medităm cu degetul la frunte sau lucrurile ne cugetă») și o expresie mulată suplu pe o heracliteană idee.

În fond, Gellu Naum, în ciuda dezinvolturii poeziei sale, e un moralist. Numîndu-și noua sa carte «Copacul-animal», poetul, prin această îngemănare într-o mitologie personală a acestor două regnuri, se vrea interpretul și mesagerul unei lumi cît mai cuprinzătoare, dar a unei lumi eliberate de închistări, inerti, rutină, egoism... *Copacul-animal* aduce încă o dată confirmarea unui poet de *atitudine*, a unei atitudini propagate prin intermediul unui mod original de exprimare.

BATE VÎNT DE PRIMĂVARĂ LA OPERETĂ?

de Teodora ALBESCU Fotografii de Traian PROSAN

Orice s-ar spune, oricât i-ar contesta unii vitalitatea artistică și oricât ar considera-o alții ca ieșită din gustul modern, opereta își păstrează mai departe tineretea și forța magnetică de atracție. Publicul, publicul dintotdeauna al operetei, nu a trădat-o încă și a continuat să-i umple sălile, atras de seninătatea și accesibilitatea ei melodică, de subiectele ei spumoase, de happy-end-ul previzibil, de primadona sentimentală, de subreta năstrușnică, de falcicii ofițeri în fireturi.

Numai că această iubire a publicului pentru operetă obligă, — ca orice iubire — obligă mai mult decât s-ar crede la prima vedere, la o ținută artistică demnă, la montări cu virtuți spectacologice, la o interpretare muzicală fără cusur, obligă la o viziune *improspătată* asupra genului, la un punct de vedere modern.

Din păcate, s-ar părea că spectacolele operetei bucureștene nu au răspuns întotdeauna — ca să nu spunem de-a dreptul că au răspuns foarte rar — acestor imperative. S-ar părea că s-au făcut prea adesea concesii, că s-au uitat pe drum nevoile de autentic, de artistic, de modern ale genului.

Cînd va deveni opereta noastră bucureșteană o instituție de artă care să dea genului tot ce i se cuvine, o rampă de afirmare a unor spectacole memorabile, iată întrebarea care ne frământă de mult și pe care am reluat-o și într-o discuție cu noul director al teatrului, muzicologul *Petre Codreanu*. Pentru că a răspunde acestui «cînd», înseamnă a ști, desigur, și «cu ce» forțe, cu ce mijloace, cu ce reper-toriu.

«Sintem un teatru de repertoriu...»

încerca să-și definească actualul director instituția, și definiția ar fi pe deplin convenabilă genului (cealaltă posibilă — teatru de interpreți, de vedete — fiind... imposibilă — în cazul de față: se știe doar că la acest capitol, cu toată prezența unor artiști valoroși, la operetă se trăiește de mulți ani într-o atmosferă îmbălsăcită de mediocritate, de rutină apăsătoare, de aproximație artistică. Se știe că în puține instituții cadrele tinere se afirmă mai greu ca la operetă!... Dar un teatru de repertoriu presupune prezența statornică, în fiecare stagiune, a unui bogat fond de montări viabile (mai ales cînd media săptămînală este de circa 7 spectacole).

De fapt, cum se înfățișează situația? Dintr-o zestre alcătuită din aproximativ 50 de titluri acumulate pe parcursul celor aproape 22 de ani de existență ai acestei scene (cam săracă zestre!), în momentul de față rulează pe afiș doar 16 lucrări. Puțin, prea puțin față de ritmul strîns al succesiunii spectacolelor și, în consecință, puțin față de necesitatea de a apăra spectacolul de o uzură prematură. Căci practica a dovedit că programarea excesivă a unui spectacol duce în mod inevitabil la degradarea înainte de vreme a calității sale artistice (bineînțeleasă dacă a existat vreodată așa ceva) și nu mai puțin la ofilirea tot înainte de vreme a interesului public pentru titlul respectiv. Un exemplu: musicalul «My Fair Lady» de Loewe se află pe scena bucureșteană de numai 3 ani. Cîtă savoare, cît farmec, cîtă strălucire artistică la premiera din 1968 și cu

ce tristă imagine m-a împinșat în seara de 11 ianuarie 1972! Să fi fost un accident? Poate! Dar prea coincideau mulți factori (în sală, șiruri de scaune goale; pe scenă, plictis, platitudine, șarjare interpretativă etc.) pentru a crede că nivelul înalt profesionist de odinioară se menține nealterat, iar eu înclin să cred că vina nu o poartă decît abuziva programare a spectacolului în acest răstimp de numai trei ani.

Așadar, numărul de 16 titluri într-o stagiune cu reprezentatii seară de seară apare insuficient; insuficient pentru ceea ce trebuie, dar prea mare pentru ceea ce înseamnă și necesitatea unei selecții pe criterii de exigență artistică.

Iată-ne prin urmare prinși într-un adevărat cerc vicios. Care este totuși soluția — pentru că din impas trebuie totuși să se iasă — pentru a scăpa din aceste contradicții interioare din viața operetei?

Se pare că noua direcție intenționează să-și alcătuiască fondul repertorial al stagiunii doar din montări ale ultimului deceniu (deci cele mai tinere spectacole ale instituției și, în consecință, cele mai puțin consumate ca timp de rulare); opțiune întru totul salutară! Cînd vîrsta maximă a spectacolelor din stagiune este de 10 ani, poți pretinde, încă, o anume prospețime artistică, dar, vai, o acută descalificare artistică se poate remarca și în montări de numai 6 ani, precum «Logodnicul din lună» ori «Secretul lui Marco Polo» (care nu sînt însă singurele!). Totodată, selecția lucrărilor presupune și respect față de...

(Continuare în pag. 13)

1

Constanța Cîmpeanu, o nouă (și fermecătoare) Pepita.

2

«Contele de Luxemburg» pe... poante.

3-4

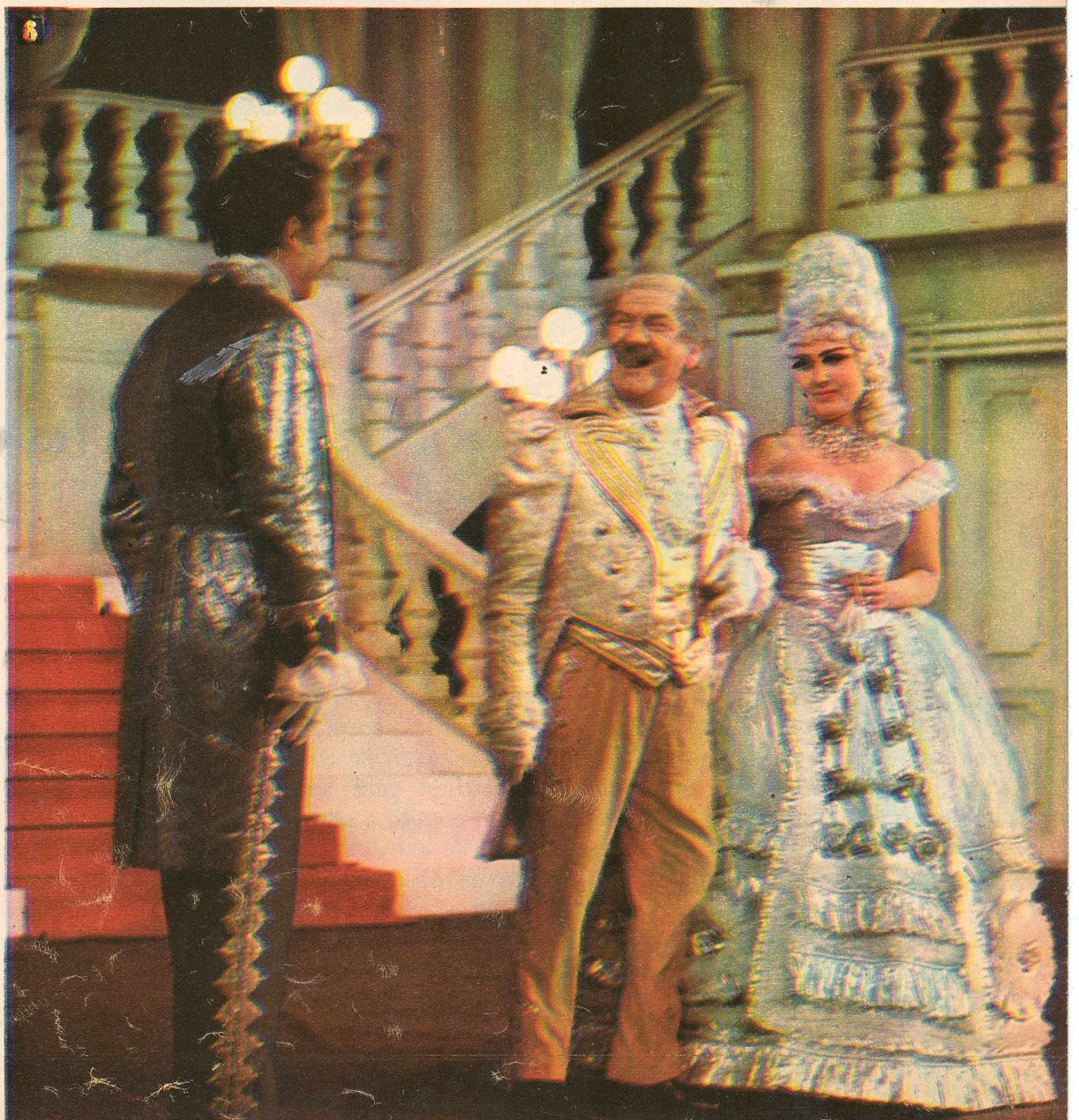
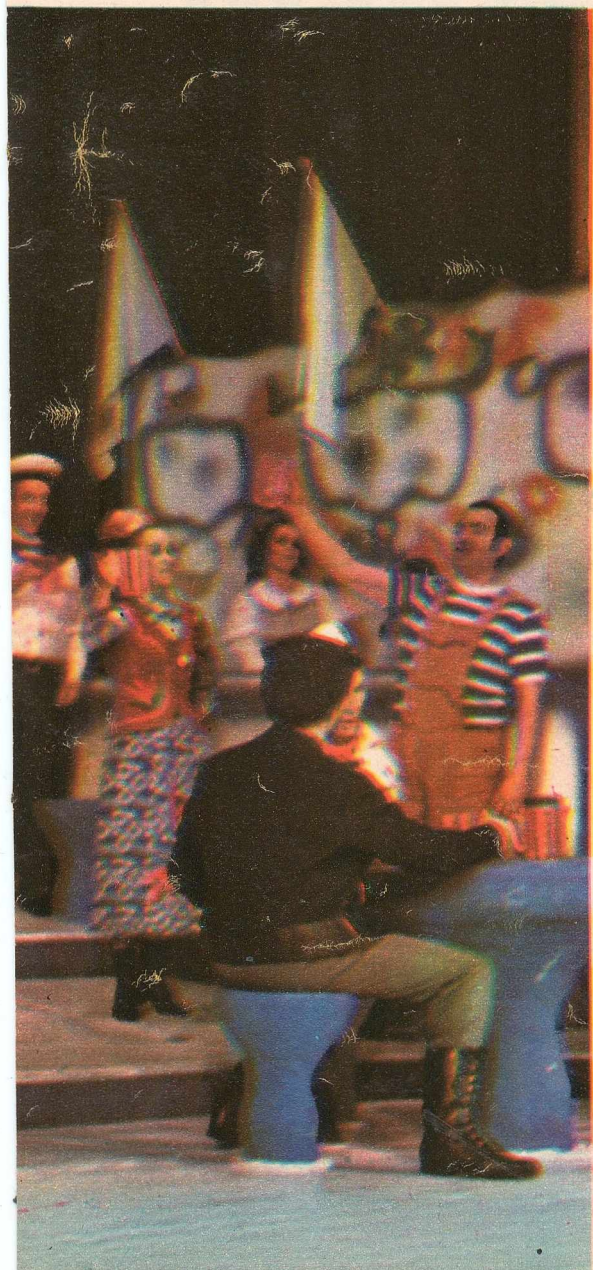
Farmecele mereu tinere ale operetei «Vînt de libertate».

5

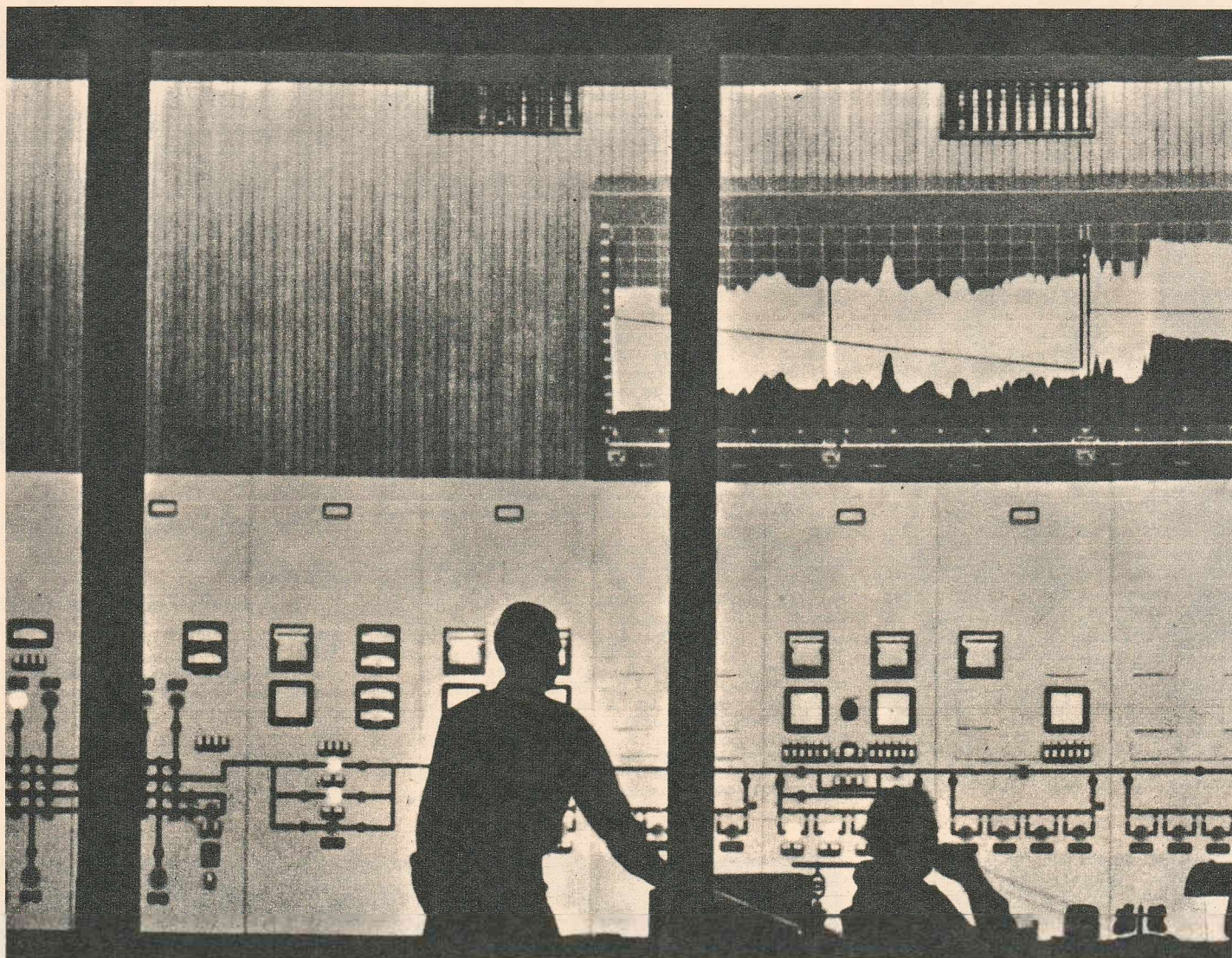
Gabriel Gheorghiu și Silviu Gurău, comicii de primă mîină ai operetei.

6

Printre volane, peruci și dantele, interpreți mereu întîlniți pe afișele operetei: Valeria Rădulescu, Nae Roman și Nicolae Țăranu.

OM-MAȘINA-MEDIU

ERGONOMIA

SE VORBEȘTE TOT MAI MULT DESPRE ACEASTĂ ȘTIINȚĂ TÎNĂRĂ CARE, ÎN MOD PRACTIC, PRIVEȘTE PE TOATĂ LUMEA. DIN PĂCATE, REZULTATELE EI — UNELE DINTRE ELE SURPRINZĂTOARE PRIN SIMPLITATEA ȘI EFICIENȚA LOR — NU SÎNT ÎNCĂ CUNOSCUTE ȘI APLICATE PE SCARA LARGĂ PE CARE AR MERITA-O...

Principala condiție a existenței și dezvoltării societății umane a fost și va continua să fie munca. În condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane modul în care omul participă și se integrează în procesul muncii capătă o semnificație deosebită. Or, tocmai de adaptarea, de armonizarea relațiilor om-mașină-mediu, ținînd seama de aspectele biologice, psihologice, antropometrice, sociale și, bineînțeles, tehnice, se ocupă ergonomia.

În țara noastră această disciplină constituie o preocupare relativ nouă, deși încă cu cîțiva ani în urmă unele probleme de ergonomie au intrat în atenția unor institute de cercetări științifice, de pildă, a Institutului de fiziologie, a

Institutului de psihologie și a Institutului de expertiză și recuperare a capacității de muncă. Primele cursuri au început să se predea la CEPECA, la catedra de studiul muncii, începînd din 1967 și tot din acel an s-au introdus noțiuni de ergonomie în programa Facultății de economia producției de la Academia de Studii Economice.

Dat fiind interesul larg pe care îl prezintă aceste probleme, ne-am adresat unor cunoscuți specialiști cu rugămintea de a trasa cadrul general al noii științe, cu puternice și multiple implicații asupra vieții practice, și a ne împărtăși opiniile lor privind cele mai noi direcții de aplicare a ergonomiei în două domenii esențiale, și anume, în industrie și în învățămînt.

VIRGILIU ANGHELESCU,
director de studii
al Centrului
pentru perfecționarea cadrelor
din sistemul comerțului exterior

ARTA ȘI ȘTIINȚA DE A ELIMINA EFORTURILE INUTILE

Ergonomia vizează să adapteze munca la om și să adapteze omul la producție conform aptitudinilor lui, astfel încât să se optimizeze productivitatea latentă — atât cea individuală cât și cea socială — în condițiile reducerii efortului de energie umană. Aceasta este și principala direcție de aplicare a ergonomiei în economia noastră.

Ergonomia trebuie să elimine eforturile inutile. Un om care depune un efort peste cel optim util va obține rezultatele necesare societății cu un plus de consum de muncă față de cel socialmente necesar, costul produselor va crește și se va declanșa o adevărată reacție în lanț, efecte negative.

Ergonomia nu se poate desfășura în afara preocupărilor pentru o mai bună folosire a resurselor societății și nu se poate aplica doar «de dragul științei», ci «de dragul» rezultatelor.

GESTURILE GREȘITE «COSTĂ» MILIARDE

Munca este cu atât mai utilă societății cu cât prin scop, conținut și rezultate este mai bine adaptată posibilităților și cerințelor oamenilor. De altfel, această comandă socială a fost în repetate rânduri subliniată de secretarul general al partidului nostru. În expunerea prezentată la Plenara C.C. al P.C.R. din 3-5 noiembrie 1971, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea că munca trebuie să devină o necesitate și o plăcere pentru toți oamenii. Iată perfect încadrată și ergonomia în contextul general al politicii partidului și statului nostru!

Să luăm de pildă fenomenul oboselii, reacția fiziologică firească a omului în anumite condiții de solicitare. Ergonomia a arătat că oboseala poate fi prevenită. În alte cazuri trebuie redusă însăși solicitarea, căci omul nu are limite de adaptabilitate la orice nivel de solicitare. De exemplu, rezistența la efort static, la concentrația nervoasă are anumite limite «native» și «formative» bine determinate, caracteristice fiecărui om în parte.

O grupă importantă de preocupări ale ergonomiei vizează studierea gestualității. Așa cum atestă specialiștii, chiar în era automatizării consumul de energie și timp datorat unei gestualități greșite afectează foarte mult rezultatele. Ar fi greșit să-i credem pe acei specialiști care afirmă că munca fizică este un domeniu de studiu depășit și că în ergonomie nu mai trebuie să ne preocupăm de gestualitate. Să nu uităm că activități senzomotorii ca procesele de montaj sau de observare a panourilor de comandă caracterizează și vor caracteriza încă foarte mult timp, poate chiar secole, procesul de producție. O gestualitate insuficient studiată poate fi enorm de costisitoare pentru societate. Așa da doar un exemplu în ce privește economia românească. Un calcul foarte indulgent al gestualității necorespunzătoare din atelierele de croitorie, din fabricile de mobilă, la montaj etc. a arătat că mișcărilor de depunere la sol și de ridicare a obiectelor la fiecare loc de muncă însumează costuri de manoperă care totalizează aproape o jumătate de miliard lei anual! La acestea, desigur, trebuie să adăugăm efectele economice generate prin apariția a diferite boli, ca urmare a faptului că oamenii nu știu cum să ridice sau să depună la sol obiectele respective fără a dăuna organismului, precum și daunele pricinuite de incompleta valorificare a capacităților de producție.

«STRESS» ȘI AMBIANȚA: «SCURTCIRCUITE» EVITABILE

Ergonomia se ocupă de asemenea de influența factorilor de ambianță fizică — iluminatul, coloritul, temperatura, umezeala, umiditatea, zgomotul — sau psihologică — considerată acordată muncitorului cu reversul său desconsiderat, interesul, cu reversul său dezinteresul, colaborarea sau necolaborarea în muncă etc.

Unul dintre factorii foarte importanți este iluminatul. Avem la noi în țară norme corespunzătoare pentru foarte multe activități, dar majoritatea specialiștilor omit faptul că lumina necesară diferă în funcție de vîrstă. Pentru unele activități un om de 60 de ani are nevoie de o cantitate de lumină de zece ori mai mare decât unul de 20 de ani! În același timp, muncitorul de 60 de ani are nevoie de cinci ori mai multă lumină decât acela de 40 de ani. Dacă dăm tinărului de 20 de ani cantitatea de lumină necesară pentru el de 60 de ani, vederea lui va fi jenată iar productivitatea îi va scădea; dacă, dimpotrivă, lumina necesară unui

tinăr o dăm unui vîrstnic el nu va vedea și va lucra mai încet, mai imprecis, mai rău, folosind mai mult simțul tactil — pipăitul. Trebuie ca muncitorul singur să știe că are dreptul să ceară un bec mai puternic sau mai slab, în funcție de nevoile lui individuale.

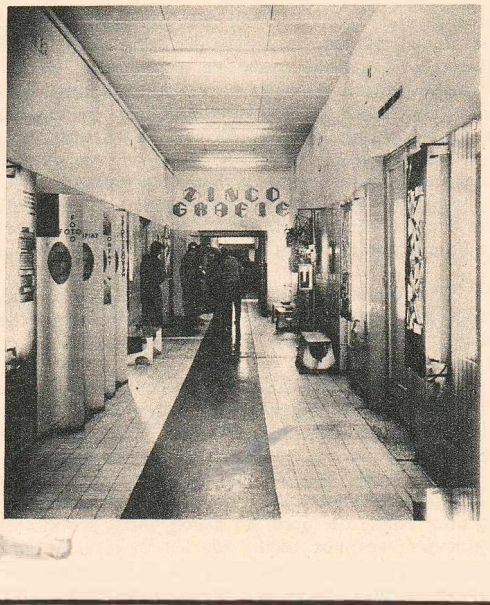
Felul în care este pregătit locul de muncă poate afecta relațiile sociale din microgrupul respectiv, și anume cea mai activă dintre relațiile care dinamizează societatea: colaborarea. Sociologii au stabilit, de exemplu, că multe neînțelegeri la locul de muncă intervin din cauza nepunerii la loc a mijloacelor de muncă. Cînd muncitorul începe să caute o unealtă el intră într-o stare de «stress», care produce o enervare inutilă. În acest timp el caută, și caută, și caută... și nu produce nimic, iar după aceea, în continuare, dă un randament mai mic, căci stării de «stress» trebuie să-i urmeze inevitabil o stare de deconectare. În plus, cînd lucrătorul nu găsește ceea ce-i trebuie el se gîndește în mod firesc că poate a dat unealta altcuiva, se întreabă cui a dat-o, cine este cel ce nu a pus-o la loc etc. Și totdeauna aceste căutări se încheie cu ridicări de ton, apostrofări deci prin «scurtcircuite» ale relațiilor de colaborare.

PREA MULTĂ MUZICĂ STRICĂ...

O altă problemă este aceea a muzicii funcționale. Aceasta este o problemă foarte delicată. Nu puține sînt locurile de muncă unde se transmit de dimineața pînă seara toate

SIMPLU DAR EFICIENT

«Amenajările» ergonomice nu se impun prin costul lor, ci prin eficiență: exemplul Combinatului poligrafic «Casa Științei» din București este grăitor în acest sens. Intrarea în zincografie a fost ornamentată de către inșișii muncitorii zincografi, familiarizați cu arta desenului prin profesiunea lor. Ornamentația, ca și iluminarea care o pune în valoare, nu a fost făcută la întîmplare, ci după normele ergonomiei. Totul e simplu și de loc costisitor. Dar aceste «nimicuri» ajută la crearea aceluia climat psihologic destins, fără de care munca nu se desfășoară cu spor.

emisiunile de la posturile București 1 sau București 2, știri, muzică clasică, muzică «galopantă» etc. Aceste emisiuni sînt extrem de dăunătoare! Ergonomia a stabilit că sub nici un motiv nu trebuie să se transmită emisiuni vorbite și nici cîntece cu cuvinte, ci numai melodii. Aceasta deoarece cîntecul distrag atenția și produc o stare de emotivitate prin cuvintele lor; uneori oamenii își verifică chiar capacitatea de memorare învățînd textul cîntecelor în timpul lucrului; atenția lor este astfel distrasă de la procesul muncii, rezultatele calitative și cele cantitative scad substanțial.

De asemenea, ritmul muzicii trebuie corelat cu ritmul muncii. În timpul unei muzici «galopante» muncitorul își accelerează munca, dar după aceea o durată foarte mare de timp el lucrează mult mai încet! Emisiunile de muzică sînt, așadar, utile, însă trebuie alese foarte atent și date cu intermitențe pentru a fi cu adevărat funcționale.

Muzica poate evita anumite manifestări de indisciplină. De exemplu, dacă emisiunile încep cu un sfert de oră înainte de program, dar se transmit numai în ateliere și nu și în vestiare, și dacă melodiile sînt anunțate cu o zi înainte, vom vedea că unii dintre aceia care întîrzie de obicei la locul de muncă nu vor mai întîrzia, fie și numai pentru a asculta melodia preferată...

După cum vedem, ergonomia poate ajuta foarte mult la creșterea productivității individuale și sociale a muncii. Pentru aceasta însă este necesar, după părerea mea, ca

(Continuare în pag. 12)

de Ioan GRIGORESCU

bucătării

Fără a fi un gurmand și fără a poseda subtila erudiție culinară a confratelui meu de breaslă, care își semnează cronică gastronomică a «Flacării» cu un pseudonim din familia cantalupilor, am încercat totdeauna să pătrund nu numai cu ochiul, dar și cu tacîmul, prin bucătăriile mapamondului. Supremul rafinament într-ale gastronomiei l-am întîlnit la chinezi și pot confirma că bunul renume al bucătarilor din această parte a pămîntului este întru totul justificat. Restaurantele Pekinului, dintre care citeva cu vechime multiseclară, și-au durat faima specializîndu-se cu strictețe în pregătirea unor bucate atît de savant perfecționate, încît rețetele lor au ajuns să fie păstrate sub adînc secret. Prin diversitatea, numărul bucatelor și rafinamentul prezentării, o masă chinezească oferită după toate regulile ospetății devine un ritual fără pereche. Simbolizînd armonia și comunicarea între comensali, ea este totdeauna rotundă și mai ales încăpătoare și îmbelșugată. Înainte de orice, oaspeților li se pune în farfurie un șervetel de bumbac răsucit ca o clătită, din care se ridică un abur fierbinte, ușor parfumat. Europeanii neavertizați se cam reped cu furculița și cuțitul în el, dar acest «antreu cald», nelipsit de la orice masă, nu servește decît la ștergerea mîinilor și eventual a feței, ritual străvechi a cărui utilitate igienică nu mai trebuie subliniată. Șervetelele o dată răcite sînt strînse și începe mînuirea prin gustări a aparent dificilelor bețigase de bambus. Lingurile sînt totdeauna din porțelan iar cuțitele nu se folosesc decît la bucătărie.

Celebra rață coaptă în cuptor pînă capătă culoarea chihlimbarului, fragedă fără asemănare, face gloria citorva restaurante, printre care cel din strada Jou și 24, botezat «La rața pekinheză», rămîne neîntrecut. Aici se pot minca două duzini de bucate, pregătite după rețete strămoșești, numai din rață. Limba acestei gureșe păsări de baltă dă un fel, pipota, altul, arpioarele coapte în șofran pînă devin aurii, altul, ficatul și labele, altul, încît nimeni nu s-ar gîndi să trîntească o pasăre pe de-a-n-tregul pe un maldăr de varză călîtită și să se mai și laude cu asta. La «Hun-bin-lou» se servesc arpioarele de rechin și cubulețe de pește crud în sos alb; la «Tui-hua-lou» se pregătește o ciorbă grozavă din buze de rechin, bibani în unt și supă din cuib de rîndunică; la «Seni-lun» — creveții cu rinichi și găina crocantă n-au rivali; la «Ufan-ci-jai» se mănîncă piept de pasăre cu crustacee, cu șuncă și simburii de caise; la «En-cen-tiui», broasca țestoasă tocată și coaptă în propria-i carapace nu cedează decît, poate, țiparilor prăjiți de vii în ulei de soia sau găinii fripte pe jar din lemn de camfor. Restaurantul «Șagon-tiui» servește un «menu-fix» de numai 32 de feluri, preparate exclusiv din carne de porc și verdețuri, așa cum «Fan-șani» — specializat în arta culinară din timpul dinastiei Tin — oferă un menu în care toate bucatele sînt făcute din găină și orez. «Ouăle negre» sînt o specialitate de mare rafinament; se servesc în crusta de lut în care au fost conservate, cu pleava de orez pietrificată pe coajă, și miezul lor vinat are un gust la fel de inimitabil cum este gustul Roquefortului veritabil. Orezul nu se prepară decît rareori sub forma pilafului cunoscut la noi, dar, nelipsit de la orice masă, formează fundalul majorității bucatelor, de la cristalina fiertură «bob cu bob» la cele mai rafinate și mai savante produse ale patiseriei locale.

Francezii spun că civilizația unui popor începe la closet, de aceea, americanii, foarte grijulii cu păstrarea «manierelor elegante» din lumea veche, pun cuburi de gheață în pisoare; convingerea neștrămătată a chinezului este însă cea mai argumentată: civilizația începe la bucătărie. Legenda pumnului de orez este reală, dar ea aparține trecutului. Și marele zid considerat a șaptea minune a lumii, și extraordinarele performanțe tehnice ale Chinei contemporane au crescut pe pumnul acesta de orez. Dar între zid și știința captării energiei nucleare, într-un răstimp de numai un sfert de veac, s-a interpus revoluția. China zidului, imperiul ceresc, a durat pînă în 1949. De atunci, durează China oamenilor. Masa rotundă a fost în ea, dintotdeauna, simbolul permanenței și al armoniei. Cit despre ceea ce și cum se pune pe această masă, o lume întreagă recunoaște: jos pătăria!

fiecare lucrător să cunoască cerințele esențiale ale ergonomiei, să o practice în munca sa.

CONTROVERSE

Problema cunoștințelor de ergonomie este larg discutată și disputată. Chiar la noi în țară mai există controverse dacă aceste noțiuni trebuie predate în masă, în mod organizat, când și unde. Cu atât mai stranie mi se pare această dispută cu cât unele din tezele care fundamentează ideologia partidului nostru și care au fost elaborate de Marx într-un timp când nici nu se inventase numele de ergonomie, arată că e necesar ca fiecare om să-și gospodărească unica lui avere, forța de muncă, ca un gospodar înțelept și econom. De asemenea, Lenin recomandă ca noțiunile pe care le regăsim astăzi în ergonomie să intre ca «bagaj» obligatoriu de instruire încă din școlile elementare.

La noi unii preconizează ca preocupările de ergonomie să rămână în cadrul unei echipe complexe formate din economiști, medici, psihologi, ingineri, sociologi, în afara acestei echipe nefiind indicat să se desfășoare vreo activitate ergonomică. Consider teza greșită și depășită. Nu este posibil ca fiecare întreprindere să aibă fie măcar și un singur specialist de ergonomie — fără a mai vorbi de o echipă întreagă — pentru simplul motiv că în lume există milioane de întreprinderi, iar specialiști în ergonomie nu existau în urmă cu doi ani decât 1 300-1 500 în întreaga lume!

Care ar fi atunci soluția? Ca fiecare om, potrivit activității și răspunderii lui, să învețe ergonomie pentru a o aplica el însuși și a cere și altora să o aplice. Muncitorul să învețe în școala profesională sau la cursul de calificare noțiuni de ergonomie legate de activitatea lui, maestrul să-și însușească cunoștințele necesare privind toate activitățile pe care le conduce el, inginerul — pentru a concepe proiectarea utilajelor și în funcție de noțiunile de ergonomie. De altfel, după părerea mea, proiectele oricărei mașini, instalații sau hale industriale ar trebui să fie avizate de medici, fiziologi, psihologi, economiști.

DACĂ S-AR APLICA...

Economiștii ar trebui să cunoască mai multă ergonomie. Din acest punct de vedere ne situăm printre cele mai avansate țări. Academia de Studii Economice este singura instituție de învățământ superior care a introdus primele lectii de ergonomie încă din 1967.

O inițiativă laudabilă a fost luată de CEPECA. Această instituție, care azi face parte din Institutul central de pregătire și perfecționare a cadrelor de conducere din economia și administrația de stat, a organizat în 1970 cursuri pentru o mie de profesori de organizare a producției și a muncii, din școlile profesionale și tehnice. Este o acțiune pentru care sîntem invidiați de multe țări... Dar inițiativa nu a avut efectul de ecoluvenit în practică. Programa analitică din școlile profesionale și din alte instituții de învățământ încă nu s-a modificat, astfel ca tinerii muncitori, tehnicieni și maștri să vină în întreprinderi cu un bagaj suficient de cunoștințe de ergonomie. Acest lucru ar fi extrem de important dacă ținem seama că economia noastră absoarbe anual aproximativ 180 000-200 000 absolvenți, deci noi tineri tehnicieni, muncitori etc. Dacă ei ar cunoaște cerințele ergonomiei și le-ar aplica la munca lor, s-ar obține curînd rezultate uriașe.

Dacă avem în vedere perspectivele și direcția social-economică spre care trebuie să orientăm preocupările de ergonomie, aceea a relațiilor sistemului integrat «omașină-om», instruirea la scară generală a tuturor lucrătorilor cu noțiunile de ergonomie devine o necesitate stringentă.

BĂTĂLIA DECIBELILOR

Zgomotul este adeseori cauza oboselii, a nervozității și a reducerii rezultatelor muncii. El micșorează posibilitatea de atenție și concentrare, slăbește percepția și capacitatea de reacție, diminuează dexteritatea. Mai puțin afectate sînt activitățile fizice, care nu necesită prea mare precizie sau coordonare. Cu totul alta este situația activității mintale: cercetările au stabilit că zgomotul diminuează productivitatea muncii de concentrare cerebrală cu 50-60 la sută!

«Contraofensiva» trebuie să pornească de la însăși conceperea mijloacelor de muncă, a utilajului, astfel încît să producă cât mai puțin zgomot, iar construcțiile, instalațiile și organizarea producției trebuie să limiteze la maximum propagarea acestuia.

În sfîrșit, organele auditive ale muncitorilor se cer protejate. Dispozitive simple de protecție auditivă individuală (de pildă, dacă tamponul de vată băgat în urechi este în prealabil muiat în parafină) au dus la reducerea zgomotului perceput de muncitorii din țesătorii de la 96 la 85 decibeli și la creșterea productivității cu 12 la sută; micșorarea zgomotului în centralele telefonice de la 50 la 35 decibeli a redus greșelile de formare a numerelor cu peste 40 la sută. Aceste cîteva exemple izolate dovedesc cît de greu atîrnă în eficiența economică un factor care nu este încă apreciat la justa valoare de multe cadre economice: decibelii.

ROMEO DĂSCĂLESCU,
director general adjunct
în Ministerul Educației
și Învățămîntului

**O NOUȚATE:
ERGONOMIA
ÎN ȘCOALĂ**

Care poate fi contribuția ergonomiei la o însușire mai temeinică a cunoștințelor de către elevi? Iată o întrebare extrem de actuală și cu importante implicații în procesul de învățămînt de azi și de mîine. Mă refer la *ergonomia învățămîntului*, care își propune un model ergonomic al procesului de învățămînt.

Învățămîntul reprezintă un sistem complex și dinamic al cărui componenți principali: profesor-elev, sînt în relații de muncă cu un anumit specific. Procesul de muncă se soldează cu un produs finit, unic și original, mereu pasibil de perfecționări — Omul — cu plusul de calități dobîndite și dezvoltate în cursul școlarizării. În acest context, constituirea ergonomiei învățămîntului este nu numai firească dar și promițătoare pentru optimizarea condițiilor de învățătură, a sistemului de predare, a asimilării de cunoștințe și a capacității de a le transfera în activități. În viziunea ergonomică omul și munca sa (mijloacele de muncă, condițiile tehnico-organizatorice și social-morale) reprezintă un sistem unitar ale cărui componente se interconstruiesc. Asigurarea unor relații echilibrate între componentele sistemului stă la baza unității sale funcționale și a viabilității lui.

Prin caracterul ei prospectiv, ameliorativ și integrativ ergonomia în învățămînt beneficiază, în formele adecvate, de rezultatele obținute în ergonomia activităților, ergonomia informațională, topoergonomie, bioergonomie etc.

**UN MEDIU ADECVAT,
UN DIALOG ACTIV
ÎNȚRE PROFESOR ȘI ELEV**

Un prim obiectiv al ergonomiei în învățămînt îl constituie crearea unui *cadru material* adecvat. Este vorba de dotarea claselor și laboratoarelor cu utilaj și materiale didactice care să satisfacă cerințele ergonomice, un iluminat corespunzător, organizarea spațiului, soluții arhitectonice funcționale în construirea școlilor. Importantă este și studierea parametrilor *medicali*, a rezistenței la efort, a relației dintre solicitare și capacitate. Aceste considerente trebuie să stea la baza «încercărilor» lecțiilor, a cantității de informație transmisă, a programării pauzelor etc. Asigurarea unui maxim de eficiență în cadrul unui confort optimizat — iată deci, în rezumat, obiectivul urmărit.

După cum reiese din cele de mai sus, «proiectarea» procesului de învățămînt nu poate fi asumată numai de un pedagog, ci de o *echipă cuprinzînd un medic, un psiholog, un sociolog, un inginer etc.*

Nu numai mediul material, dar și *condiția psihică* are o importanță deosebită. Abordarea ergonomică a procesului de învățămînt înseamnă explorarea căilor celor mai eficiente de dezvoltare a capacităților intelectuale ale elevului, a creativității gândirii lui, realizarea echilibrului dintre cantitatea de informație și calitatea ei. Se urmărește crearea unor relații de lucru, de dialog, între profesor și elev înlocuirea vechilor relații «de sus în jos», în care profesorul comunică și elevul primește și reproduce cunoștințe, printr-un rol activ al elevului în asimilare. Acest lucru se obține, între altele, prin deplasarea activității spre laboratoare, spre ateliere, spre activități productive.

Înfăptuirea concretă a celor învățate oferă elevilor acel sentiment de realizare, de utilitate socială a eforturilor depuse, care este indispensabil creării unui mediu psihic propice unei activități susținute. Ea deschide elevilor o gamă mai largă de opțiuni profesionale. În acest sens consider că măsurile adoptate de partid și guvern pentru legarea mult mai strînsă a învățămîntului de practică vor stimula rolul activ al elevului și relația profesor-elev.

**SE ELABOREAZĂ UN SISTEM
DE INTEGRARE A ERGONOMIEI
ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT**

O problemă însemnată pentru dezvoltarea ergonomiei o constituie formarea cadrelor de ergonomie. La unele facultăți din învățămîntul universitar și tehnic se predau din anul universitar 1970-1971 noțiuni de ergonomie sub formă de capitole integrate în conținutul unor discipline. S-a urmărit astfel familiarizarea viitorilor specialiști cu modul de abordare ergonomic al propriei lor specialități. Ergonomia e o specializare; ea se adaugă deci calificării de bază.

În prezent, un colectiv elaborează un sistem de integrare a problemelor de ergonomie în învățămîntul liceal și universitar.

Interviuri realizate de Irina VIANU

sport

de Victor BĂNCIULESCU

începem de mîine?

Cineva foarte apropiat modului nostru de gîndire deplîngea deunăzi faptul că foarte mulți copii preferă postura de spectator celei de practicant al exercițiilor fizice. Din tribuna stadioanelor sau din fotoliul așezat în fața televizorului, spectacolul sportiv poate fi foarte atractiv, dar el nu va putea înlocui niciodată practica sportivă efectivă.

Ce determină înclinarea la această balanță a opțiunilor? Ce-l face pe copil să prefere poziția sedentară (cu fermecătorul avantaj al «vizionării spectacolului») și nu activitatea, mișcarea, poziția dinamică deci, nici ea lipsită de avantaje, e adevărat ceva mai greu sau abia mai tîrziu sesizabile (deși jocul, de pildă, oferă satisfacții imediate)?

Dincolo de simptomele nefaste ale vieții citadine moderne, unii sînt tentați să acuze lipsa acută a bazelor sportive (ceea ce e doar în parte adevărat), neglijînd împrejurarea că pe același stadion, în care a ales tribuna, copilul putea foarte bine alege și arena!

După opinia noastră aci este vorba nu de o bază materială, ci mai curînd de o mentalitate. Copiii noștri nu cresc — din păcate — într-un climat sportiv, ei învață mult prea devreme să pretindă beneficiul comodității, să se dedea lenei fizice (cel mai adesea cumulată cu cea spirituală). De ce se întîmplă așa? La asta ar trebui să mediteze marele conclave al părinților.

Bunul nostru prieten D.B. se minuna nu demult de tandemurile tată-fiu sau mamă-ficică, recunoscute pe ulicioarele Scheiului, urcînd pe la pietrele lui Solomon, pe drumul vechi și pe scurtături, spre recreația de sfîrșit de săptămîină din Poiana Brașovului. Se minuna amical de opțiunea aparent irațională a celor porniți în drumeție cu ranițele în spinare, ca să ajungă în final tot acolo unde el însuși, cu propriul său copil, va ajunge mai repede, mai confortabil (dar mai scump, asta a uitat-o), folosînd mijloacele motorizate pe șoseaua nouă.

Cerem iertare pentru dezvăluirea acestei uimiri, dar credem că aci stă simbul problemei. Sînt părinți care-și incurajează copiii cînd optează pentru sport, precum sînt alții care le cer socoteală în primul rînd pentru pîngelele tocite!

Iată o adevărată problemă de igienă socială. Sîntem datori să formăm la copii, încă de mici, deprinderi cu care ei să rămînă, ca o moștenire purtată prin viața întreagă, în așa fel încît atracția spre exercițiul fizic să fie firească și să nu aibă nevoie de invitații parafate administrativ. Deschiderea geamului, gimnastica de dimineață ca și spălătul pe dinți, excursia de duminică (nu cu mașina lui tătucuș pînă la prima cabană care servește Campari!) pe jos, cu rucsacul, joaca în aer liber, preferința pentru soare și apă (nu pentru umbră și moleșală), pentru zăpadă și gheață — iată căile spre formarea mentalității de care avem nevoie. Cu asemenea fel de a gîndi, nici un părinte nu se va mai opune încercării, chiar întîmplătoare, a copilului său de a prefera sportul, nu se va mai opune nici tentativelor uneori disperate ale pedagogilor (citeodată prea tîrziu inițiate) de a invita pe copil la sport.

Vorbim adesea despre sportivi, considerîndu-i parcă o categorie aparte a societății, uitînd că de fapt *ținuta sportivă*, ținuta dreaptă, semeață, voinică, bărbăția mijind în aspectul exterior ar trebui să fie proprii tuturor tinerilor noștri. Anii de școală, anii de armată ar trebui să contribuie la modelarea unei asemenea ținute (dacă nu chiar s-o determine). Potrivit acestui raționament, educația fizică ce incumbă școlii (dar și părinților) nu se predă, ci se realizează. Pe un plan superior, am putea spune că în cadrul educației fizice are loc trecerea unei experiențe sportive acumulate de la o generație la alta.

Mentalitatea sportivă devine astfel corolarul educației fizice. Eforturile pedagogice vor fi ușurate într-un climat sportiv.

Dacă ar fi să prelungim aceste cîteva însemnări fugare, ar trebui să pomenim de mult vehiculata expresie a *mișcării sportive*. Ei bine, mișcarea sportivă trebuie să devină cu adevărat o răscolitoare activitate, în primul rînd în modalitatea de gîndire a cetățenilor, în concepțiile lor.

Începem de mîine? Doar cinci minute de gimnastică, dimineața, în baie sau în fața ferestrei larg deschise în dormitor...

adaptare și transformare

de Henri WALD

Animalele se adaptează la mediu, oamenii îl transformă. Prin invenția unelei și a limbajului, acțiunea spontană asupra mediului devine muncă dirijată conștient. Opunându-se mediului, prin unealtă și limbaj, omul nu se mai adaptează la mediu, ci adaptează mediul la el. Însă, la început, unelele și limbajul au fost prea rudimentare ca omul să poată reflecta «Necunoscutul», din spatele lucrurilor asupra cărora acționa, sub forma «Esenței». Mii de ani, oamenii au reflectat «Esența» sub forma individualizată a unor ființe demiurgice. Și deoarece nevoile lor creșteau mai repede decât puterea pe care o aveau asupra naturii, oamenii au încercat să înțeleagă și să SE înțeleagă cu «Necunoscutul» prin mituri și magie. A trebuit să treacă multă vreme până când miturile au devenit teorii și magia a fost înlocuită cu practica științifică.

Dacă adaptarea animalului la mediu nu are nevoie decât de oglindirea directă a individualului, a fenomenului, a întâmplătorului, a unui viitor nemijlocit legat de prezent, munca umană are neapărat nevoie de reflectarea mediată a generalului, a esențialului, a necesarului, a iterativului. Animalele nu se pot desprinde de fenomen pentru a începe cunoașterea esenței. Fără unele și limbaj nu este posibilă câștigarea acelei independențe relative față de mediu, strict necesară gândirii. Neîncetat bombardate cu informații din partea mediului înconjurător, animalele nu se pot «retrage» pe platforma mai înaltă și mai calmă a limbajului, de unde poate fi descoperit ceea ce este general în lucrurile individuale. Animalele nu dispun de stabilitatea relativă a cuvintelor pentru a putea detecta, astfel, stabilitatea relativă a proprietăților generale. Numai omul este capabil să pătrundă dincolo de individualitatea lucrurilor, deoarece numai el a fost în stare să inventeze singurul instrument — limbajul — cu ajutorul căruia se poate face abstracție de însușirile individuale și se poate, astfel, cristaliza reflectarea generalului în forme logice. Limbajul este singura cale prin care omul poate «scormoni» fenomenele pînă ce dă de esența lor. Colaborînd în lupta cu natura, oamenii sînt nevoiți să comunice comunității ceea ce este comun și deci comunicabil din diversele lor experiențe individuale. Rostind cuvinte asemănătoare ori de câte ori aveau de-a face cu lucruri asemănătoare, oamenii au izbutit să facă abstracție de proprietățile individuale și să reflecte, în cele din urmă, pe cele esențiale. Fiind principalul mijloc de comunicare umană, limbajul devine și principalul instrument al gândirii. Cuvîntul, ca semnal al semnalului, cum spunea Pavlov, este produsul unei instanțe cerebrale cu o structură morfofuncțională calitativ superioară pe scara filogenetică. Cuvîntul stimulează, prin intermediul căilor auditive și vizuale, ariile analizorului cortical, scurtcircuitînd instanțele inferioare ale oglinirii senzoriale și generînd, astfel, posibilitatea gândirii, a abstractizării și generalizării.

Unii psihologi mai confundă și astăzi existența proprietăților generale în lucrurile la care se adaptează animalele cu reflectarea acestora de către animale. Ei pretind că nu reflectarea generalului deosebește oglindirea animală de cunoașterea umană, ci autonomizarea cunoștințelor generale în concepte. Însă reflectarea proprietăților generale nu poate fi anterioară formării conceptului. Stabilitatea relativă a esențialului nu poate fi cunoscută decât prin stabilitatea relativă a formelor logice. Oricît de apropiate filogenetic de om, animalele nu pot oglini decât individualitatea lucrurilor și, cel mult, asemănarea dintre ele. Cunoașterea generalului este exclusiv conceptuală. Pisica nu știe că bea «lapte», ci bea ceea ce numai oamenii știu că este «lapte». Oamenii pot transforma natura, deoarece pot anticipa, cu ajutorul conceptelor formate în cuvinte, rezultatele intervențiilor lor în mersul lucrurilor.

Însă transformarea naturii de către om nu anulează adaptarea omului la natură, ci i se adaugă doar. Omul nu trăiește numai în noosferă, ci și în biosferă. Transformînd natura, oamenii trebuie să țină seama de faptul că, la un moment dat, zestrea lor biologică nu va mai fi suficientă pentru a se acomoda la mediul nebiologic și chiar antibiologic pe care și l-au creat. Numai un imens efort de constrîngere intelectuală va mai putea salva, atunci, situația. Transformarea naturii nu înseamnă distrugerea ei, ci folosirea ei la construirea culturii. Restabilirea echilibrului dintre natură și cultură, dintre adaptare și transformare, cere omului contemporan să-și folosească în mai mare măsură principala sa caracteristică naturală: enormul său creier. Prin forța sa intelectuală, omul poate trece de la actuala evoluție pe care o «suferă» la un progres social pe care să-l «conducă». Este tocmai ceea ce înfăptuiește socialismul. Adaptarea omului la nevoile «Mașinii» este efectul fatalismului, nu realismului. Realismul cere adaptarea mașinii la nevoile omului.

BATE VÎNT DE PRIMĂVARA LA OPERETA?

(Urmare din pag. 8-9)

«Principiul proporționalității stilistice este un element esențial în alcătuirea unui repertoriu de cultură. O judicioasă reprezentare a principalelor școli și epoci din literatura de gen constituie însă pentru teatrul nostru o problemă de perspectivă, pînă în prezent existînd la noi o evidentă predilecție pentru filonul vienez»...

...mi spunea în continuare Petre Codreanu. Intr-adevăr, pe lista spectacolelor predomină trei nume: Lehar, Strauss, Kalman. Bineînțeles că ne aflăm în sfera unei muzici de nedezmințit farmec, de genială inspirație, ce incită mereu generații după generații, ascultătorii. Dar structura unui repertoriu presupune neapărat un larg orizont artistic, însă despre ce fel de «larg orizont» poate fi vorba cînd de pe așelele operetei lipsesc, de pildă, spectacole aparținînd școlii clasice franceze, adică tocmai școala ce a născut genul de operetă?! Cît privește repertoriul modern, aici nici măcar nu mai poate fi invocată celebra scuză despre așa-zisa «criză artistică a creației de gen», atît de dragă scenelor de operă; și nu poate fi invocată pentru că în domeniul operetei secolului nostru a reputat pînă acum un număr apreciabil de răsunătoare succese. Să ne mulțumim atunci doar cu «Secretul lui Marco Polo» (mai ales că lipsa de ținută profesională a spectacolului anulează de fapt orice interes artistic) și cu «My Fair Lady»? Problema se cunoaște, și îmbucurător apare faptul că instituția bucușteană a și preconizat soluționarea, pe cît posibil grabnică, a acestei situații. Dincolo de aspectele amintite, o justă orientare repertorială implică ca datorie de onoare valorificarea patrimoniului național. Și-n această ordine de idei, directorul teatrului mi-a precizat:

«Ducem o politică repertorială de afirmare a spectacolului de operetă românească».

Din totalul celor 16 titluri ale prezentei stagiuni, o treime s-a rezervat creației originale: «Soarele Londrei» de Florin Comișel, «Ana Lugojana» și «Plutașul de pe Bis-trița» de Filaret Barbu, «Lăsați-mă să cînt» de Gherase Dendrin și «Se mărită fetele» de George Grigoriu. Proporția de 1/3 între național și universal se păstrează și în ceea ce privește principiul de programare a spectacolelor, fapt ce îngăduie un proces mai susținut de promovare a lucrărilor românești de gen. Meritul inițiativei rezultă de la sine, căci nu este suficient să scoți una sau două premiere originale pe an, pentru a fi cu conștiința împăcată. Mult mai importantă rămîne întrebarea ce se întîmplă pe urmă, care e ritmicitatea aducerii spectacolului pe așî, element de bază pentru «a pierde» sau «a impune» un titlu.

Consecințele prezentei formule organizatorice? Față de alte stagiuni, cînd media a coborît sub 10 reprezentații de operetă românească, în momentul de față, după 5 luni de activitate artistică, s-a depășit cu mult cifra de 100. Este o realizare!

Nu lipsește nici perspectiva unor noi asimilări de lucrări originale contemporane și aceasta în condițiile în care după afirmația tovarășului Petre Codreanu:

«Producția de operele românești... ne oferă totuși posibilitatea de a alege»...

Încă o realitate, așadar, ce obligă la exigență și înaltă responsabilitate etico-profesională. Cu atît mai superioară și mai fructuoasă devine această activitate cînd include și o muncă stăruitoare, începută din vreme, cu autorii, deci o cunoaștere a partiturilor înainte de finalizarea definitivă în vederea eventualelor sugestii de îmbunătățire. O astfel de activitate desfășoară teatrul bucuștean de operetă, investind în acest scop chiar și o muncă de repetiție. Din dorința de a favoriza formarea celor mai juste, mai concludente păreri asupra unei lucrări originale, organizarea audicienței antrenează și un grup din forțele interpretative ale instituției (actori, soliști și cor), deci nu numai o trecere în revistă la pian. Bineînțeles că, în asemenea condiții, punctul de vedere rezultat prezintă o mult mai mare garanție de valabilitate și totodată o mult mai mare putere de convingere asupra calității lucrării. Pînă acum au fost audiate în această stagiune operele: «Spune inimioară, spune» de Elly Roman, reținută ca premieră de deschidere a viitoarei stagiuni (lucrarea evocă momentul Enăchiță Văcărescu — epoca de cristalizare a limbii literare românești), «Leonard» de Florin Comișel, «Neveste fără bărbați» de Filaret Barbu; urmează audiciența operetei «Poveste de pe pod» de George Grigoriu. Muncii de recrutare a realizărilor naționale de gen i se alătură preocuparea de a reîmprospăta repertoriul și cu valori din creația universală. În ansamblu, 3 sau 4 premiere ne așteaptă în anul viitor; cu alte cuvinte, un ritm relativ strîns de innoire a afîșului de spectacole; strîns pentru disponibilitățile teatrului, dar nu și pentru dezideratul stringent de-a alunga de aici balastul apăsător de mediocritate.

Mi-amintesc că, la un moment dat, discutînd despre viabilitatea unei montări, Petre Codreanu afirma:

«Un spectacol bun și bine lucrat poate rezista la operetă și 10 ani».

Adriana Codreanu, Nicolae Tăranu și Aurel Grănescu în «Ana Lugojana».

În principiu, e foarte adevărat; probabil că tot în principiu s-a gândit și interlocutorul meu, căci altfel... Ce-i drept, «titluri bune» găsim în repertoriul scenei noastre de operetă, dar ca să fie și «bine lucrate», aceasta mai ră! Cînd spunem acum că majoritatea spectacolelor sînt slabe, afirmația implică o condamnare artistică, prefigurată de fapt încă de la premiera respectivă. Și aproximația începe cu însăși mentalitatea ce stăruie în domeniul traducerilor de librete. Ce grad de seriozitate profesională atestă o versiune românească de operetă («Contele de Luxemburg», pentru a da un singur exemplu) realizată conform principiului: pe de o parte tăieri masive din partitura originală, pe de alta, completarea cu împrumuturi muzicale după plac din creația aceluiași compozitor sau, de ce nu, din creația altui compozitor. Ingenioasă metodă!! Ca să nu mai vorbesc apoi despre lungimi, repetări obositoare, despre calitatea literară slabă a textului, despre poante de un indoielnic bun-gust etc., etc...

În ceea ce privește regia, ea reflectă de obicei cu fidelitate o mare și frumoasă tradiție de gen; numai că între timp, o dată cu vremea noastră s-au produs și mutații de gust! În consecință, nu mai ține, de pildă, specularea supra-dimensionată a funcției divertismentului coregrafic în spectacolul de operetă. Apoi, șabloanele, manierismele și, în general, cultivarea întregii recuzite a convenționalismului anacronic își lasă în mod obositor amprenta pe imaginea montărilor acestui teatru. S-ar putea replica: dar publicul aplaudă, se amuză. Aplaudă? Dar oare nu de multe ori din complizență? Se amuză? Îi incită buferia, burlescul, șarja? Poate pentru că așa l-am educat, pentru că l-am obișnuit să primească doar comicul gros, pentru că nu i-am descoperit taina plină de farmec a subtilității, a rafinamentului profesional.

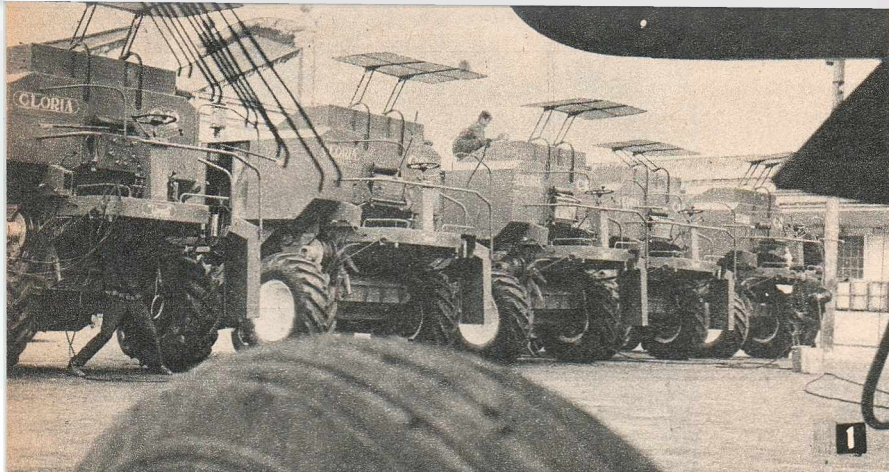
«Suprasolicitația cîntăreților datorită insuficienței de cadre; lipsuri stringente la unele compartimente solistice; mult prea puțin tineret față de cerințele unui spectacol de operetă, iar dincolo de toate acestea, foarte mulți interpreți inegali în munca cu ei înșiși!»...

...sînt justificările aduse dintr-o respirație de interlocutorul meu, și adevărul e că sînt cît se poate de îndreptățite. Da, a fi adevărat artist de operetă nu e deloc simplu. Îi dorim cu un fizic plăcut, îi pretindem să știe la fel de bine să cînte, să dea replica, să danseze. În consecință, se cere talent, profesionalism și muncă, o cantitate imensă de muncă, însușiri pe care le aflăm la nume ca: Maria Wauvrina, Constanța Cîmpeanu, Vali Niculescu, Adriana Codreanu, Toni Buiaici, George Hazgan... și probabil și la alți cîțiva. Marea majoritate a celorlalți însă... Iată de ce inegalitatea și mediocritatea profesională devin dominantele, emblema activității desfășurate de scena bucușteană de operetă aînt în ansamblu cît și pe compartimente (orchestra teatrului cel puțin...!). Ieșirea din impas? Posibilă numai printr-o...

«Luptă împotriva improvizației, a aproximației și diletanțismului, căci vrem să transformăm teatrul nostru într-un teatru de înalt profesionalism...»

suna concluzia discuției cu Petre Codreanu. Nobilă aspirație, dar grea misiune. Totuși, nu imposibilă. O dovadă concludentă — recenta premieră a operetei «Vînt de libertate» de Dunaevski. A fost o surpriză aproape șocantă calitatea acestei noi montări. Nimic din praful rutinei de altădată. Poate nu reușesc pe deplin toate căutățile, dar, oricum, se încearcă «ceva», se exclude șablonul, schema rigidă, iar pînă la urmă se desteleneste de fapt un teren artistic virgin pentru instituția de pe Splai. Ni se oferă deci o «versiune posibilă» de spectacol de operetă cu suflu modern.

Interpreții iau calea subțiririi profesionale, a rafinamentului de interpretare. Corpul de balet renunță în sfîrșit la funcția sa strictă de divertisment, la «serialul său de recitaluri coregrafice», pentru a se integra organic în evoluția scenică (coregrafia Adriana Dumitrescu). Orchestra sună, ce-i drept, tot tare (deficiență notorie), dar, oricum, sună corect, îngrijit și-n concordanță cu soliștii și corul (la pupitrul Liviu Cavassi). O mină sigură regizorală se proiectează pe monotonia vechilor tipare, o prezență originală a unei fantezii artistice și a unui subtil simț scenic, în general a unui subtil om de teatru: Toni Buiaici. Calde aplauze pentru curajul Adrianei Codreanu de a ataca rolul jucat odinioară de marea Maria Wauvrina; multă prospețime comică la cuplul George Hazgan-Emil Popescu, la N. Ionescu Dodo-Virgil Bojescu... nerv, vigoare interpretativă la majoritatea distribuției. Admirabilă supremă o păstrez totuși pentru două evoluții: Constanța Cîmpeanu (model de adevărat artist complex de operetă) și Octav Enigărescu (demn succesor în rolul Gall al lui Petre Ștefănescu Goangă). Că sînt și aspecte discutabile, că am fi așteptat de la unii interpreți mai mult? Este adevărat! Dar esențialul îl constituie faptul că prin această premieră, «după atîta frig și ceață», iată că la opereta bucușteană a început să adie «un vînt de primăvară». Să fie într-un ceas bun!

A DOUA TINERETE A PĂMÎNTULUI

de I. NICOLAE

1 Poate părea paradoxal că începem ilustrarea unui articol despre agricultură cu o imagine de la o unitate industrială. Realitatea e că premisa principală și obligatorie a succeselor agriculturii o constituie dezvoltarea impetuoasă a sectorului A. Azi industria noastră poate «alimenta» din plin agricultura cu tractoare, mașini agricole, îngrășăminte și substanțe chimice.

Iată câteva cifre privitoare la pasul realizat în dotarea tehnică a agriculturii. În 1938 exista la noi un tractor pentru 2 500 hectare de pământ, adică în total vreo 4 000 tractoare. În primul an al acestui cincinal dispuneam de un parc național de 114 000 tractoare (un tractor la 85 hectare), 52 000 semănători, 48 000 combine, precum și numeroase alte mașini agricole, iar la sfârșitul cincinalului agricultura va beneficia de puterea a 120 000 tractoare și, în general, de un utilaj agricol bogat, diversificat și de mare randament.

2 Și fiindcă am ajuns la capitolul științe agricole, e locul să amintim că în acest an de început al deceniului II al agriculturii cooperatiste avem în țară 21 de institute și stațiuni centrale de cercetare, 37 de stațiuni de cercetare teritoriale în care muncesc pentru prezentul și viitorul agriculturii noastre 7 000 de cercetători și lucrători științifici.

3 Agricultura noastră a primit în 1938 vreo 3 000 tone îngrășăminte substanță activă, iar în 1971 cam 650 000 de tone. Și totuși nu sîntem mulțumiți. Am făcut prin '55-'65 greșeala de a renunța la unele sarcini de plan privind producerea îngrășămintelor chimice. Acum ne-am propus «să tragem tare», să recuperăm progresul, cîștigul potențial la care singuri am renunțat. Trebuie să ne ținem cuvîntul și să-i dăm agriculturii, alături de diferite alte produse chimice, 2 000 000 tone de îngrășăminte substanță activă.

Primăvara anului acesta ne aduce bucuria unui eveniment special, a unei aniversări: zece ani de la încheierea cooperativizării agriculturii în țara noastră.

1962-1972, iată un deceniu despre care, parafrazîndu-l pe Reed, putem spune că a zguduit lumea noastră agrară, a implicat-o într-un proces revoluționar cu profunde dimensiuni economice, politice, sociale și de conștiință.

Economice, pentru că a înlocuit proprietatea individuală cu cea obștească; pentru că a lichidat baza economică a exploatării; pentru că i-a asigurat acestei ramuri a economiei o dezvoltare a bazei tehnico-materiale fără precedent; pentru că a făcut din ea, din agricultură, un puternic izvor de aprovizionare a întregii țări, potrivit cerințelor de consum mereu mai pretentioase ale întregului popor; pentru că a făcut din agricultură o sursă de bunăstare materială a întregii țărănimii; în sfîrșit, pentru că, prin generalizarea relațiilor de producție socialiste, a dus la crearea economiei unitare în țara noastră.

Sociale, pentru că a făcut din țărănimă pur și simplu o clasă nouă; pentru că a făcut-o stăpînă atît pe mijloacele de producție cît și pe produsele muncii sale; pentru că a angrenat-o în relații de producție echitabile și demne; pentru că a determinat schimbări de esență în însăși structura ei socială.

Politice, pentru că a făcut din țaranul nostru un om politic activ; un aliat, un copărtaș de nădejde al muncitorului în munca uriașă de făurire a unei noi orînduirii sociale.

De conștiință, pentru că toate transformările acestea nu s-au petrecut nici în afara, nici la suprafața sufletului oamenilor. Și de aceea poate cea mai mare victorie a acestor zece ani vine din înfrîngerea vechilor mentalități formate și moștenite din generație în generație de-a lungul a multor zeci de zeci de ani; vine din înfrîngerea conservatorismului față de ce a fost și înfrîngerea îndoielilor față de ce va fi; vine din minunata forță interioară a acestor milioane de oameni care au fost în stare să sfarme o tradiție pentru a pune sămînta primului rod al unei noi mentalități; într-un cuvînt, vine din puterea conștiinței lor de a alege, de a opta politic, de a înțelege istoria cu mintea proletarului, a comunistului.

Iată de ce se poate spune că acești zece ani confirmă faptic înțelepciunea științifică a liniei politice a partidului nostru de unire a țărănimii muncitoare în cooperative agricole de producție.

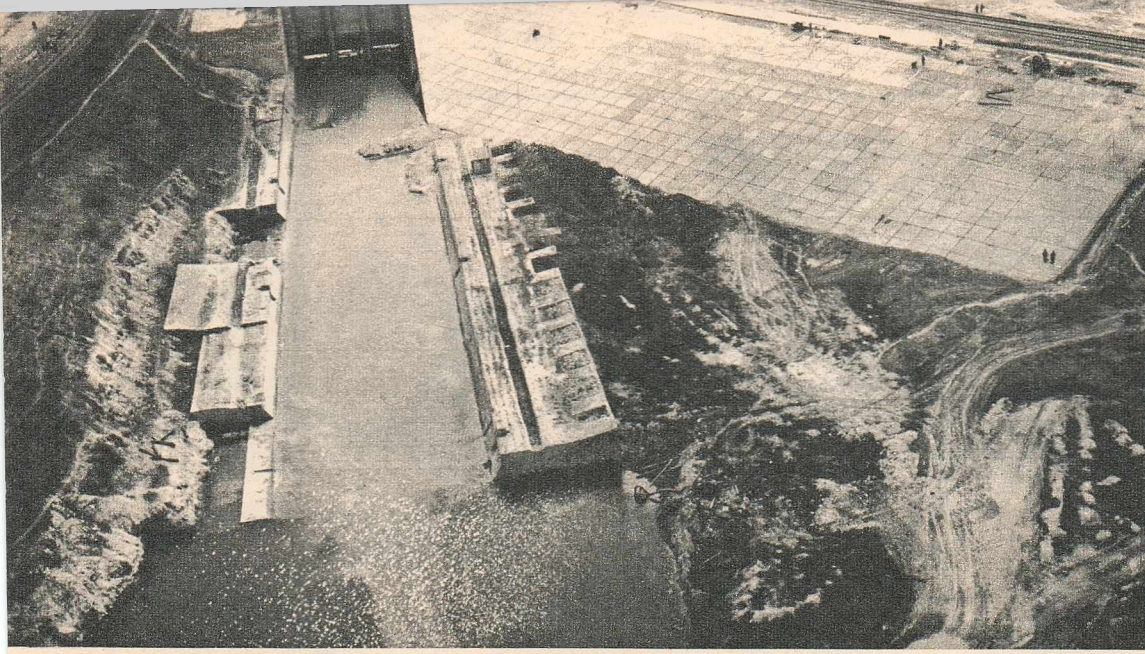
Și iată de ce se poate spune — cu tot respectul — că acești zece ani sînt ani de muncă multă, de frămîntări cruciale ale conștiinței, de căutări febrile, de eșecuri și reușite; și iată de ce se poate spune că ne-am cîștigat pe merit dreptul la bucuria împlinirii de azi.

Fără îndoială, primăvara lui 1972 este o primăvară specială. Primăvara de început a celui de-al doilea deceniu al celei de-a doua tinereti a pămîntului. Pentru că, tot fără îndoială, socialismul i-a adus pămîntului și lucrătorilor lui o a doua tinerete.

Am adunat în aceste pagini cîteva imagini—din păcate puține față de mulțimea celor oferite de realitate—ale împlinirii deceniului cooperatist al agriculturii. Și vă propunem să le priviți invocînd totodată, cu ochii minții și ai memoriei, imaginile «Semănătorului» lui Octav Băncilă, ale «Țăranilor» lui Corneliu Baba, cea de «La împărțitul porumbului» cum a văzut-o Luchian și cea a lui «1907» văzut de Băncilă.

Altfel, fără termeni de comparație, fotografiile de aici s-ar putea să vi se pară comune, firești, poate chiar banale. Ați fi nedrepti față de ultimul nostru deceniu.

de H. DONA

A doua linerețe a pământului îi schimbă serios înfățișarea. Dar pentru aceasta, tot serios, trebuie pus umărul. Pentru că amplul nostru program de irigații și ameliorări funciare — 2 200 000 hectare irigate în 1975, îndiguri și desecări pe mai bine de 600 000 hectare, combaterea eroziunii solului pe 460 000 hectare, ameliorarea sărăturilor, nivelarea și fertilizarea solului pe alte sute și mii de hectare — nu se realizează numai cu miliardele de lei alocate din fondurile centrale ale statului, ci și cu o muncă deosebit de intensă.

Pentru producția animalieră, în loc de adjective de laudă preferăm să notăm doar câteva cifre deosebit de grăitoare: în 1975 vom avea 6,6 milioane bovine, mai bine de 10 milioane porcine, 16-17 milioane ovine și 85 milioane păsări.

E adevărat, programul nostru național de dezvoltare a zootehniei cuprinde obiective ambițioase, însă nu trebuie să uităm că în România sînt crescători de animale cu o foarte îndelungată experiență.

Rostul eforturilor noastre în toate domeniile este bunăstarea și fericirea oamenilor. A doua linerețe a pământului înseamnă și a doua linerețe a satului, a oamenilor lui.

Veniturile generale ale țărănimii cooperatiste vor crește în cincinalul acesta cu 22-30 la sută față de cincinalul precedent. Azi, peste 1 300 000 de țărani cooperatori primesc pensie; copiii cooperatorilor primesc ajutoare; iar pentru toți cooperatorii asistența medicală e gratuită.

Noi locuințe, școli, spitale, dispensare, cămine de copii, ample lucrări edilitare și rutiere, sistematizarea localităților — iată doar o parte din «amănuntele» care compun un vast proces: urbanizarea ruralului.

Un cititor din Buzău, **Petre Sobaru**, ne propune publicarea unui fel de joc: «o dată la două sau la trei luni să reluăm previziunile meteorologice anterioare și să le punem față-n față cu realitatea». N-am înțeles prea bine la ce-ar putea folosi o asemenea confruntare: în orice joc trebuie să existe cel puțin un element de neprevăzut, ceea ce e evident că nu va fi cazul în operația preconizată de tov. Sobaru. Știm și noi, știu și cititorii, știu și meteorologii că din compararea previziunilor și realităților va reieși că în foarte multe cazuri (dacă nu în cele mai multe) prognosticienii s-au înșelat. Ei și? Pentru ce trebuie să-i mai necăjim și noi pe cei care cu absolută bună-credință și folosind tot ce știința le pune la dispoziție (cam puțin, e drept!) încearcă să prevadă starea vremii? N-ar fi oare mai interesant (dacă ne plac confruntările) să comparăm previziunile experților în fotbal cu rezultatele de pe teren ale meciurilor, prognozele unor critici literari sau de artă cu evoluția ulterioară a victimelor sau favoriților lor, «intuițiile» unor strategii de cafenea cu realitatea evenimentelor? Dar pentru ce trebuie să apelăm la alții? Fiecare dintre noi a făcut în viață — cu privire la el, la alții și la lume — atîta futurologie dezmințită de realități cît nu încap în buletinele meteorologice pe un an întreg. Nu e nimic; nici unul dintre noi nu renunță la pronosticuri. Iată, eu, de pildă, prevăd că tov. Sobaru va fi mulțumit cu răspunsul de mai sus.

Cititorul **Fănel Spinu** din Hunedoara are altă propunere: să publicăm de-a lungul a mai multor numere un serial (eventual polițist sau istoric) format nu din texte, ci din fotografii, așa cum am publicat acum cîțiva ani fotonuvela polițistă «Crima de la vila Ghiocelul». Sîntem deosebit de emoționați; nu credeam că cineva își mai aduce aminte de «Ghiocelul» de altădată. Din păcate, spre deosebire de tov. Spinu, nu păstrăm o amintire bună despre el; dimpotrivă, îl considerăm un eșec. Asemenea fotoromane sau fotonuvela n-au tradiție la noi în țară și de aceea nu avem nici scenariști, nici regizori, nici interpreți, nici tehnoredactori, nici fotografi pricepuți într-o asemenea treabă. De altfel, mai pretutindeni în lume s-a renunțat la ideea unor asemenea seriale (într-o bandă săptămînală formată din patru-cinci fotografii nu încap decît foarte puține întâmplări, și urmărirea unui serial care se mișcă atît de greu nu e tentantă). Chiar în țările în care asemenea producții sînt căutate (în Franța și Italia, de pildă) ele sînt publicate în reviste special destinate acestui scop și care cuprind într-un număr un fotoroman întreg (circa 120 fotografii).

Dar fiindcă veni vorba, seriale publicăm și noi. Ce este, în fond, actualitatea fotografică, internă și externă, decît un serial fără sfîrșit?

Și mai interesat de bunul mers al publicației noastre se arată cititorul **R. Poclitaru** din Craiova, care ne scrie cu sinceră îngrijorare: «Sînt foarte nemulțumit cînd văd în ultimele luni că la unele chioșcuri se mai găsesc exemplare din «Flacăra» și la trei-patru zile după apariție... Eu țin mult la revista și aș vrea ca la o oră după aducerea revistei să nu se mai găsească nici un exemplar, iar cei care întîrzie cu cumpărarea să plece mofluzi...». Mulțumim din inimă tov. Poclitaru pentru simpatia pe care ne-o poartă și apreciem așa cum se cuvine pasiunea pe care o pune în apărarea intereselor revistei. Situația la care jinduiește dumneasa poate fi întîlnită în destule localități din țară dar — fără supărare — ea nu constituie pentru noi un motiv de satisfacție. Și aceasta nu numai pentru că nu vrem să ne întemeiem succesul pe nemulțumirea altora.

Tov. Poclitaru, animat de bunele dumisale intenții, se face, involuntar, propagatorul unei teorii cîndva la modă, după care cererea trebuie să alerge mereu după ofertă fără s-o ajungă vreodată. Un ilustru personaj, decedat acum vreo douăzeci de ani, lansase această teorie, pe care, desigur, s-au găsit foarte mulți s-o salute cu entuziasm și s-o declare genială, pretinzînd chiar că ea ar fi proprie orînduirii socialiste. Pornind de la niște dificultăți reale (dar trecătoare) în aprovizionarea populației cu mărfuri, teoreticianul respectiv în loc să caute soluții de remediere a preferat (după o tehnică pe care au folosit-o și mulți alții) să eșafodeze o teză imaginară despre care s-a afirmat că e «obiectivă», «legică», «dialectică» și mai știu eu ce. Revenînd la oile noastre, trebuie să spunem că o difuzare bună și corespunzătoare nu este cea care-i lasă pe cititorii mofluzi sau îi transformă în maratonisti, ci cea care asigură prezența revistei în chioșcuri în toată perioada dintre două apariții, astfel încît fiecare s-o poată cumpăra atunci cînd îi este la îndemînă. Deocamdată, n-avem condiții create pentru o asemenea distribuție și anumite imperative de economie au încă un cuvînt greu. Dar asta nu înseamnă că trebuie să ne alarmăm dacă un cetățean ducîndu-se marți să cumpere «Flacăra» își poate realiza dorința.

Și fiindcă tot vorbim de numere disponibile, să satisfacem și cererea cititorului **Mihăiță Nicolae** din Buzău, str. Timotei Cipariu nr. 44, care ne roagă să anunțăm că vrea să cumpere următoarele numere vechi: nr. 7/1952, nr. 4 și 5/1953, nr. 13 și 17/1954, nr. 5, 8, 11 și 24/1956 și 28/1957. Ii urăm succes.

ADEVĂRURILE
FILMULUI POLITIC

„SACCO ȘI VANZETTI“

Mulți dintre contemporanii Angelei Davis n-au auzit de Sacco și Vanzetti. Filmul regizorului italian Giuliano Montaldo, propunându-și să evoce tragica poveste a celor doi emigranți italieni petrecută în America anilor '20, nu face însă un simplu oficiu de «informare». Adresându-se contemporanilor Angelei Davis, filmul avertizează: povestea aceasta tragică s-ar putea repeta oricând, chiar și în zilele noastre... În această «punte» peste timp pe care o aruncă filmul, condamnd fără drept de apel intoleranța și rasismul politic din America anilor '20 sau '70, intoleranța și rasismul politic de oriunde și de oricând, stă și indiscutabila sa forță politică. «Sacco și Vanzetti» este unul dintre acele filme capabile să trezească, să activeze conștiința...

«Cazul» lui Sacco și Vanzetti a acaparat opinia publică a vremii. Încă din timpul procesului, și apoi vreme de șapte ani, între 1920 și 1927, între anul condamnării la moarte a celor doi emigranți italieni învinuiți de o spargere, soldată cu morți și răniți, pe care n-o comiseseră, și anul execuției lor pe scaunul electric, opinia publică mondială a încercat prin felurite mijloace să împiedice crima. Zadarnice tentative de salvare a celor doi nevinovați. Sacco și Vanzetti își sfârșeau viața pe scaunul electric fără ca procesul să fi putut stabili vinovăția lor. Montaldo reface etapă cu etapă ultimii ani din viața celor două personaje intrate în legendă, fără a-l satisface, firește, doar eticheta «erorii judiciare» care însoțește peste timp acest proces de dureroasă amintire... Giuliano Montaldo, cu un ascuțit simț

al adevărului, dezvoltă teza «crimei premeditate». Teza nu se poate spune că-i aparține. Au susținut-o înaintea lui mari publiciști, mari scriitori ai Americii, a fost impusă de ineseși realitățile acelui timp. Încă de când am văzut pentru prima oară filmul (asta se întâmpla anul trecut, la Festivalul de la Moscova) gândul mi s-a îndreptat spre Dos Passos. Am regăsit apoi paginile de durere și protest în care celebrul romancier consemna, în trilogia sa consacrată Americii acelor ani, evenimentul execuției lui Sacco și Vanzetti. Indignarea, furia («Ascultați, oameni de afaceri, președinți de colegii, judecători, America nu-i va uita pe trădătorii ei!») se împletesc dramatic cu tristețea înfringerii: «Pe tot drumul care duce la cimitirul unde trupurile emigranților vor fi arse, stăm de-a lungul bordurii trotuarelor, în ploaia deasă, stăm cot la cot pe trotuarele udete de ploaie, tăcuți, palizi, privind cu ochi îngroziți sicriile, noi, cei care sintem America învinsă». Dacă am adus în discuție aceste câteva «clice de gând» din «Marile afaceri» de John dos Passos este și pentru că filmul lui Montaldo are afinități reale cu creația reporterului-romancier. Dacă n-ar fi să ne referim decît la flash-urile secvențelor de «actualități» ale timpului care străbat filmul de la un capăt la altul...

Întreg filmul își trage seva din documentele epocii. Aceasta vorbește, în primul rînd, despre minuțioasa aprofundare a cazului adus pe ecran. Și în al doilea rînd, despre intenția regizorului de a face mai mult, și altceva, decît un «film». Nici o undă de «spectaculos cinematografic» nu umbrește povestea tra-

gică a celor două vieți nevinovate, jertfite pe altarul intereselor de grup sau de clasă. Desfășurarea evenimentelor este «albă», rece, fără comentarii regizorale de prisos: faptele vorbesc de la sine.

Cele două personaje, firi diametral opuse, nu au nici o clipă aureole de eroi. Sînt oameni ca toți oamenii, oameni simpli și vulnerabili, cu spaima de moarte și cu doruri de casă, cu griji mărunte și cu preocupări obișnuite. Sacco (al cărui interpret de mare sensibilitate, Riccardo Cucciolla a fost distins anul trecut la Cannes cu premiul de interpretare masculină) este un familist blajin, «pașnic» prin definiție, sentimental și emotiv. Vanzetti (actorul Gian Maria Volontè, un Vanzetti stenic, cu mustață pe oală și cu privire dură) este un tip mai realist, cu înclinații «anarhiste», sigur pe el și pe ideile sale despre lume. Le vine greu să înțeleagă ce se petrece cu ei și în jurul lor, nu pot pricepe acuzațiile care li se aduc. Treptat însă cercul amenințării se strînge în jurul lor. Înțeleg că sînt victimele unei erori. Încearcă să se apere. Dar cum se poate apăra un nevinovat în fața unor acuzații inventate? Eșuează. În celula morții, nervii îl părăsesc pe Sacco. Vanzetti, în schimb, își va consolida echilibrul sufletească. «Dacă n-ar fi fost aceste lucruri, mi-aș fi petrecut viața vorbind la colțuri de stradă unor oameni care m-ar fi disprețuit. Aș fi putut muri necunoscut, neremarcant, ca un ratat. Aceasta este cariera și triumful nostru. Nicio dată în întreaga noastră viață nu puteam spera să înfățișăm o asemenea acțiune în favoarea toleranței, a dreptății, a

Sacco și Vanzetti beneficiază de interpretarea a doi mari actori: Riccardo Cucciolla și Gian Maria Volontè.

înțelegerii omului de către om așa cum o facem acum printr-o întâmplare)... Clipa morții îi găsește pe cei doi liniștiți, împăcați, cu forța de a domina nedreptatea.

Ideea sacrificiului pentru o cauză nobilă, născută în convulsiile luptei cu o moarte nedreaptă și stupidă, este doar una dintre ideile care alcătuiesc mesajul umanist, generos, al filmului. Giuliano Montaldo vizează însă mult dincolo de cadrul istoric și social în care s-a petrecut tragedia lui Sacco și Vanzetti. Poate de aceea biografia acestora este desfășurată la modul cel mai obiectiv cu putință, aproape impersonal: este doar una dintre tragediile de acest tip, cu sau fără Sacco și Vanzetti, care populează istoria și prezentul. Spre prezent a privit, desigur, Montaldo cînd a ales acest subiect de o contemporaneitate flagrantă. Spre încordarea lumii occidentale contemporane, cu atîtea focare de nemulțumire, a privit, desigur, Montaldo (acest «copil al neorealismului»), după, cum îi place singur să-și spună), alegîndu-și drept personaje pe Sacco și Vanzetti. Din cite știu, pregătește un film despre Giordano Bruno. Iată, privirea îi este consecvent îndreptată spre prezent...

Călin CĂLIMAN

...APOI S-A NĂSCUT

UN DOCUMENTAR CARE NU TREBUIE PIERDUT

ORAȘUL

Cu puțin timp în urmă reuneam în aceste pagini numele a cinci tineri regizori de film despre care, spuneam noi atunci, — stăpîni pe afirmațiile noastre — «ați mai auzit și cu siguranță veți mai auzi».

Un prim prilej de «a mai auzi» s-a și ivit. Dintre cei cinci (vi-i reamintim: Andrei Cătălin Băleanu, Radu Gabrea, Dan Pîta,

Constantin Vaeni, Mircea Veroiu), pen-ultimul, în ordinea alfabetică, *Constantin Vaeni*, se află pe ecranele noastre cu un remarcabil scurt metraj realizat în Studio-ul «Alexandru Sahia»: «...Apoi s-a născut orașul». Un cîntec elegiac despre dispariția unei urbe—Orșova—ce a conșimțit să-și dea duhul pentru a face loc

alteia noi, necesare; un poem cu imagini precise, de reportaj, despre o bucurie care a venit pe lume, în acel colț de lume, după ce a trecut prin adevărate dureri ale facerii. Din documentele filmate în timpul demolării Orșovei, din altele recente, Vaeni a compus filmul unui oraș în devenire, surprins în efortul dureros de smulgere dintr-o matcă, de reazăzare într-alta. O sensibilitate pe care o bănuim aleasă a scos pelicula de sub zodia consemnării stricte a unui fapt senzațional, instalînd-o într-o zonă care nu este întotdeauna la îndemîna cinematografului: stăruie, peste cele înfățișate pe ecran, senzația fundamentală pe care și-o lasă statuile încă nedesprișe cu totul din materia ce le dă viață, încordarea chinuitoare dar vitală a înălțării. O casă dărîmată, un număr pe un zid ce adăporea cîndva o identitate, o privire rătăcită aruncată peste Dunăre, un mormînt năpădit de ape, o fanfară

singuratică pe o uliță și... perne la ferestre unui bloc nou, un poștaş aducînd scrisori în case noi, bolnavi mutați într-un spital nou—iată contrapunctul dintre ce a fost și ce este, ce va fi. Un «ce a fost» de care oamenii s-au despărțit cu greu dar cu încredere că îi așteaptă «un oraș și mai frumos». Un «comentariu» de zile mai este semnat de martorii locului, de bărbat și femeile care și-au mutat casa *dincolo* uneori cărămidă cu cărămidă. Nu văd cum ar fi spus altcineva mai bine, pe nume viziunii localnicului care se închipuie «cu ar fi să fie niște oameni căzuți din cer pe altă lume» ori ezitării înfrigorată a celui care și-ar dori să nu găsească nici comparație pentru Orșova, «să rămîn așa, ceva numai pentru ea». Mărturisesc cinstit că, în calitate de ziarist, m-aș repezit imediat la o metaforă, măcar un Acum nu mai am curajul.

Magda MIHĂILESCU

STELE DESPRE CARE SE VORBESTE

Ada Rogovțeva a stîrnit temeinicele aprecieri ale participanților la Festivalul internațional de la Moscova 1971 pentru exemplara ei creație din filmul lui Josef Heifit, «Salut, Maria» (sus).

Foto A.P.N.

Vittorio de Sica este încîntat de colaborarea sa cu tînăra actriță franceză Dominique Sanda, o sensibilitate autentică. Filmul «Grădina Finzi-Contini», realizat de cineastul italian după romanul lui Giorgio Bassani, — făgăduit de organele noastre de difuzare pentru acest an — ne va convinge (dreapta).

Foto UNIFRANCE

FRÖHLICH Gustav

Actor, regizor de film (și scenarist) german, născut la Hanovra, la 21 martie 1902. A împărțit, după cum spuneam, împreună cu Willy Fritsch primul popularitate ca june-prim al filmului german o perioadă de aproape 20 de ani, care începe încă din vremea cinematografului mut. Abandonează studiile universitare (întrerupte din cauza războiului mondial) și lucrează ca ziarist în provincie. Dar atras de teatru, cucerirea Germania într-o trupă de turnee. Regizorul Fritz Lang îl descoperă și, mizând pe calitățile lui fizice și expresive (în ciuda lipsei de pregătire dramatică), îi acordă de la debut coplesitorul rol de protagonist al superproducției sale *Metropolis* (1925/26). Deși lansat într-un film expresionist, el se va remarca ulterior mai mult în genul «kammerspiel», genul «filmului intimist». Pe această linie va cunoaște succese apreciabile și nu numai pentru farmecul său incontestabil, ci mai ales pentru jocul său sensibil, spontan. Putem astfel cita: *Maeștrii cântăreți din Nürnberg* (1926), *Greierile și furnica* (1927), *Trăiască viața!* (1928), *Frica* (id.), *Cărăbușul sfânt* (id.), *Cintecul prizonierului* (id.), *Asfalt* (1929), *Înaltă trădare* (id.), *Simfonia inimii* (id.). Calitățile lui de interpret vor fi încă mai bine puse în valoare în filmul vorbitor. Astfel, după trei filme dramatice de mare succes: *Focul de la operă*, *Doă sufleți și Vagabandul nemuritor*, realizate în 1930, pleacă în S.U.A. pentru a realiza acolo versiuni germane ale producțiilor Warner Bros: *Flacăra sfântă*, după Maugham, și *Kismet* (1931). Trebuia tocmai să interpreteze rolul baronului Geigern în versiunea germană a lui Grand-Hotel, alături de Garbo, dar casa Metro, socotind prea costisitoare o nouă ediție a filmului, se mulțumii să dubleze (în germană) pe John Barrymore, care deținea rolul în versiunea originală. Și Fröhlich se întoarce în patrie unde-l așteptau noi succese: drama polițistă *În numele legii* (1931-r: R. Siodmak), *Gloria* (id.), *Inima mea nu-i dată* (1932-r: M. Ophüls), *Raze de soare* (1933-r: Paul Fejos), *Barcarola* (1935-r: G. Lamprecht) etc. Devine actorul favorit al regizorului Geza v. Bolvay, care-l va da posibilitatea să strălucească în comedii muzicale ca: *D-ra ofiter*, *Un cîntec, o fată, un sărut*, *Nu vreau să știu cine ești*, *Cintecul Bosforului*, *Stradivarius* etc. Trece cu succes la regia de film cu: *Ficșa nababului*, *Secretul contesei Lubienska* (1934), reluând-o abia după război (în R.F.G.), cînd va semna filme ca: *Leb'wohl Christine*, *Uarmt das Leben*, *Wege im Zwielicht*, *Torreani*, *Seine Tochter ist der Peter* etc.

FUCHSBERGER Joachim

Actor de film germano-austriac, născut la Stuttgart, la 11 martie 1927. Actualmente cel mai popular actor de film al Germaniei federale. La sfîrșitul războiului lucra ca tipograf la o casă de editură. Calitățile sale fonogenice îi dau posibilitatea (în urma unui interviu) să fie angajat la postul de radio München ca spicher de actualități. În acest mediu cunoaște câteva personalități din lumea filmului care-i vor facilita un debut (promițător) în *Geh, mach dein Fenster auf* (1953). Regizorul Paul May, care întrevăzuse posibilitățile lui de actor, îl face să semneze un neobișnuit contract, pe trei ani, a cărui clauză unică era că J.F. nu va putea să accepte în viitor vreun rol fără aprobarea lui. De fapt nici un alt regizor n-avea să-i aducă succesul pe care i l-a asigurat May în serialul antimilitarist *08/15*, a cărui carieră mondială avea să facă din J.F., protagonistul său, un star internațional. Dar J.F. va fi solicitat pentru o serie de alte filme, de genuri variate ca: *Der letzte Mann* (1955), *Lumpazivagabundus* (1956), *Symphonie in Gold* (id.), *Vater macht Karriere* (1957), *Kleiner Mann ganz gross* (id.), *Das Lied von Neapel* (id.), *Die grünen Teufel v. Monte-Cassino* (1958), *Zwischen Glück und Krone* (1959), *Die Bande des Schreckens* (1960), *Die seltsame Gräfin* (1961), *Decoy* (1963), *Der Hexer* (id.), *Picioare lungi, degete lungi* (1966), *Saptea zile de răgaz* (1969) etc.

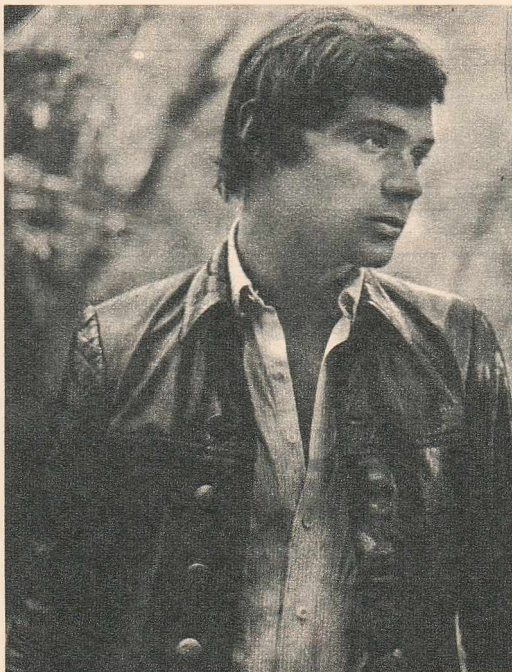
FUNÈS Louis de

Actor francez de film, teatru, music-hall și TV, născut la Courbevoie (Seine), la 31 iulie 1914. Unul dintre cele mai impresionante fenomene de popularitate din lumea filmului. Bate de cițiva ani toate recordurile în materie de succes la public, continuînd să dea de gîndit criticilor și celor ce se ocupă cu asemenea cazuri legate de sociologia filmului. Profesează diverse meserii pînă ce-și descoperă înclinația către teatru. Dar după două luni părăsește cursul de artă dramatică al lui René Simon și după o lungă perioadă de tentative de a se impune în lumea spectacolului (cabaret, teatru, cinema, TV, radio) cunoaște, în sfîrșit, consacraarea în teatru cu Oscar (reeditat și în film) și pe ecran (la 50 de ani) în *Pauc-Pauc* (1963), după ce apăruse într-un număr impresionant de filme, începînd din 1946 (peste 100!). Ce-am mai putea spune despre lungul șir de comedii ilariante (*Un soarece printre bărbăți*, *Jandarmul din St. Tropez*, *Fantomas*, *Prostănaclul*, *Marea hoinăreală*, *Marile restaurant*, *Oscar*, *Fantomas vacanțe*, *Tatuatul*, *Hibernatus*, *Omul-orchestră* etc.) decît că, fără a-și ameliora sau schimba cît de puțin maniera de a folosi cele câteva inviolabile grimase, L. de F. reușește, spre stupefacția spectatorilor mai exigenți, să stîrnească un veritabil delir de veselie. O dată cu moartea celor doi mari comici ai Franței, Fernandel și Bourvil, lui De Funès îi incumbă greaua sarcină de a descrie frunțile spectatorilor de un singur. În felul său, el a reușit pînă acum s-o facă. Dovadă, săliile mereu arhipline...

FURNEAUX Yvonne

Actriță internațională de film, teatru și TV, de origine britanică, născută Yvonne Elizabeth Scatterd, la Roubaix (Franța), la 11 mai 1936. Urmează cursurile de la Royal Academy of Art din Londra devenind în scurtă vreme o actriță care poate aborda cu curaj repertoriul shakespearian, acți la Londra cît și peste hotare (turnee în India și S.U.A.). În film debutează în 1952, în *24 Hours of a Woman's Life*, și după o serie de roluri de compoziție se impune datorită frumuseții și talentului ei suplu, care-i permit să atace personaje foarte variate. Devine un star internațional solicitat pretutindeni: în Anglia: *The Beggar's Opera* (1952-r: Peter Brook); în S.U.A.: *The Master of Ballantoe* (1953) cu Errol Flynn; în Italia: *Le Amiche* (1955-r: Antonioni), *La dolce vita* (1959-r: Fellini), *Via Margutta* (1960); în Franța: *Contele de Monte-Cristo* (id.-r: C. Autant-Lara), *La chasse à l'homme* (1961), *Le scandale* (1967); în R.F.G.: *Razele morții ale d-rului Mabuse* (1964) etc. De notat aparițiile sale în filme de intens dramatism ca: *Repulsie* (1965-r: R. Polanski), *Night Train to Milan* (id.), cu Jack Palance, *The Champagne Murders* (1968) etc.

debut cinematografic:

CORNEL PATRICHI, după 80 de... filme

— După aproape optzeci de emisiuni TV și douăsprezece filme pe al căror generic stă scris «Coregrafia—Cornel Patrichi» sau «Danseză—Cornel Patrichi», mai poate fi considerată «Pădurea pierdută» un debut cinematografic?

— Dacă vă gîndiți la ceea ce se numește, atît de duos, emoțiile debutului, la inhibiția în fața camerei de luat vederi sau, știu eu, la stîngăciile de pe platoul de filmare, nu, evident. Dar ca actor? / E o diferență!

— Cam asta aș dori să-mi spuneți, ce diferență?

— Să zicem o întoarcere de 180 de grade.

— Chiar așa?

— Vedeți, dacă aud muzică, în orice moment pot să sar de la locul meu și să dansez, să improvizez, măcar o oră, cu nespusă plăcere. Este un gest reflex, spontan, aproape negîndit. Dansul modern pe care-l practic eu nu este supus dogmelor. În film...

— Doar nu o să-mi spuneți că ați trecut de la zborul liber de pasăre la muncile lui Hercule?!

— Nu chiar, dar mă simt părțas, truditore la înălțarea unei construcții grozave!

— Am înțeles că filmul vă place deci, chiar și fără dans. — Deși eu — trebuie să mărturisesc — tot la un film muzical visez, unde să dansez pe rupe, de data asta am dorit cu înversunare să nu se vadă că țărănul meu răzvrătit, Simion-haiducul, este — în viața de toate zilele — dansator.

— Țărănul ăsta răzvrătit, mă iertați, v-a înlesnit mult succesul debutului dv. actoricesc, nu vi se pare? Apele albastre ale Deltei, stufăris, lotcă, păsări albe ucise. Ia toate astea, evident, se adaugă farmecul persoanei dv. — grație, plele blonde, ochi albaștri.

— Sper că nu mă luați peste picior?

— Nu!

— Ei bine, Simion mi-a plăcut. L-am preferat lui Paul Bentu din «Decolarea» — pe care trebuia să-l joc — poate și pentru atributele astea de «farmec și splendoare» de care ați fost atît de îngăduitoare să-mi amintiți. De altfel nici nu era greu să-mi placă eroii aceștia de baladă, ce poartă răzvrătirea în cocotul singelui, romantici, curajoși și cam nebuni, înrăiți de lume, de legi strîmbe, nu prin firea lor, care rup alinierea la cumsecădenie, rigoare, simț al măsurii etc. Ei exercită un soi de fascinație. Oameni sintem!

— Oameni sintem, fascinați sintem! De pildă — de «scena dansului», chiar dacă dumneavoastră v-ați zis: «Cornel Patrichi — fără dans!»

— Asa mi-am zis!

— Nu e un sacrilegiu așa ceva? Și altceva: nu v-a fost frică să nu se vadă că sinteți, prin profesie, un dansator?

— Mai ales de asta mi-a fost teamă. De fapt dansul acela l-am văzut la o petrecere țărănească în Dobrogea — este un fel de geamparale cu ușoare accente orientale — și l-am copiat întocmai, să pară cît mai de acolo.

— Păreați foarte fericiți în timpul dansului.

— Da, am încercat o stare de euforie și la repetiții, și cînd s-a filmat. Plăcerea celor din jur mă bucura și m-am lăsat antrenat.

— Dacă tot vorbim de ceea ce place, îmi dați voie să vă spun, fără supărare, că una dintre scenele dv. cele mai frumoase este cea în care nu apăreți. Cînd se aud doar pașii, pulsația singelui, rîsul... stingerea vieții.

— ... apoteoza de flăcări în care moare Simion. Cum o să mă supăr? Mai ales că vor fi fericiți excelenții mei colaboratori, regizorul Andrei Blaier și operatorul Nicu Stan, cei care mi-au îndrumat pașii.

— Chiar și la propriu, măestre coregraf? Se poate?

— Uitați că se poate. Nicu Stan trebuia să-mi înscrie foarte strict aria, era normal, mai ales că mie, plăcîndu-mi foarte mult scenele de mișcare, m-aș fi tot dus printre copaci. În tot cazul echipa a fost de-a dreptul senzațională.

— Am înțeles din entuziasmul dv. că nu v-ați despărțit de film. Dar ați renunțat la dans de dragul lui?

— Nici chiar așa. Am încercat să le împac pe amîndouă. Atît în timpul filmărilor la «Pădurea pierdută» cît și la filmul lui Mihai Iacob «Pentru că se iubesc» unde interpretez un rolșor. La fel voi face și în perioada cînd voi lucra cu Francisc Munteanu pentru viitorul său film, unde voi fi locotenent și unde nu voi dansa de loc. Am să continui — cu mici și inerente întreruperi — să-mi fac meseria.

Interviu realizat de T. BOTEZ

micii cutezători

Scriam cîndva despre faptele relevante, despre acele opțiuni umane care se detașează de locul comun, de expresia cotidiană a activităților noastre obișnuite și le solicitam dreptul la o existență privilegiată în emisiunile televiziunii. Emisiunile educative se consumă, de multe ori, arătîndu-i doar cu degetul pe infami și delincvenți, în prim-planuri de generoasă publicitate.

Mă întreb chiar cîți dintre trîntorii cafê-urilor nu vor fi devenit eroii aroganței afișate, intervieuați pe picior de egalitate, în ceea ce privește unghiul de filmare, cu membri ai Academiei.

Și iată că, într-o emisiune de duminică seara, ni se relatează despre expedițiile cutezătorilor. Ni se relatează doar, ni se vorbește, ni se explică. (De ce n-a avut televiziunea inițiativa de a urmări cu aparatul de filmat cutezătorii în acțiune? Ce film pasionant s-ar fi putut realiza.)

Cutezătorii sînt pionieri, organizați în echipe și care pornesc în drumeție nu de dragul aventurilor turistice, ci cu treburi foarte precise și importante. Una dintre echipe a cercetat, de pildă, formațiunile carstice din regiunea Sebeșului. O alta a studiat importanța lemnului în viața locuitorilor din Țara Moților.

Echipajele, purtînd nume de rezonanță, fac cîteodată și senzaționale descoperiri științifice. «Sargedava» din Orăștie a scos la iveală vestigiile unei așezări dacice.

«Vă mulțumim pentru informațiile asupra zidului din comuna Crîscior» — se scrie într-o adresă a Academiei trimisă unui grup de pionieri plecați într-o expediție științifică după toate regulile jocului: geologi, botaniști, «medici», bucătari etc. Carmen Dumitrescu, neobosita reporteră a televiziunii, a avut buna inspirație să aducă «evenimentul» (adică pe cutezători) pe micul ecran. Dar asta s-a întîmplat pentru că se aniversază U.T.C.

În cîte emisiuni dedicate tineretului sau școlariilor au fost prezenți cutezătorii?

Încă ne alintăm prea mult în programele destinate vîrstei adolescente și continuăm să primim lecții de preocupări serioase de la Felix-motanul.

Ca să folosim o expresie regizorală, spectacolul televiziunii (căci întreg programul nu este altceva decît un spectacol în mai multe acte) trebuie jucat «șnur». Adică fără intervenția regizorului, ca la repetiție. Nu ne «tocmim» pentru 10—15 minute întîrziere la atîtea ore de emisie, dar cu o singură condiție: să nu fim frustrați de ceea ce scrie negru pe alb în program. Emisiunea de divertisment de duminică, 19 martie, a fost pur și simplu tăiată așa cum se proceda pe vremuri la cinematografele de cartier. Nici măcar nu ni s-a dat vreo explicație. (Din pricina întîrzierii programului ori din alte pricini.) Trece peste «ușoarele» ezitări ori neînsemnatele «accidente» verbale ale crainicilor (tot omul e supus greșelii, și în presă mai apar cuvinte stîlcite urmate de erate în numărul următor). Dar neglijențele de montaj, de suprapuneri de fotografii și titluri de rubrici peste textul telecraicului s-au cam înmulțit în ultima vreme. Crainicii nu sînt avertizați de momentul în care «intră» în obiectivul aparatului, vorbesc de una și în imagine apare altceva; la nu știu ce relatare a unei informații externe a apărut tam-nisam titlul rubricii «sport», deci atenție la finisaj, la telepaginarea rubricilor și informațiilor.

PE STRĂZILE LUMII

UN ORAŞ
UNIC ÎN FELUL LUI —
UNIC
ÎN FRUMUSEŢEA LUI
MASIVĂ,
DRAMATICĂ, COPLEŞITOARE,
UNIC
ÎN URÎTENIA LUI
DE MEGALOPOLIS MODERN
SUPRADIMENSIONAT,
CU MULȚIMI
INCONTROLABILE
ȘI TRAFIC PARALIZAT,
CU ZGOMOT ASURZITOR
ȘI AER POLUAT

într-un

babilon contemporan:

NEW YORKUL

Orchard Street, strada unde se găsesc cele mai mari chilipiruri în New York.

New Yorkul este un Babilon modern cu 1 200 de bănci, 66 000 de întreprinderi, 115 000 de magazine și 1 500 cluburi de noapte, cu zgîrie-nori care-și înalță silueta elegantă din beton sau sticlă, din bronz sau aluminiu, și case insalubre din lemn putrezit și geamuri de hîrtie, cu 8 milioane de oameni și 9 milioane de șobolani, cu cele mai multe săli de concert și aziluri de nebuni, cu 24 000 de polițiști și cu cel mai mare număr de crime de pe glob, cu cele mai diverse biserici, sinagogi, catedrale, tabernacole, și cu cel mai perfecționat sistem de broaște, lacăte și semnalizări împotriva spărgătorilor.

Străzile New Yorkului prezintă o extraordinară varietate — de la aglomerația și forfota cartierului comercial Downtown la sobrietatea elegantă a aristocraticului bulevard Park Avenue, de la magazinele luxoase cu vitrine mari, strălucitoare, de pe Fifth Avenue și pînă la mizerul și ponositul ghetou negru Harlem sau cartierul sărăcăcios cu ziduri scorojite și dezolante din Vest — West-Side. Am vorbit aici doar despre acea insulă lunguiață cuprinsă între râul Hudson și brațul de mare East River, Manhattan, inima orașului, deoarece celelalte sectoare ale New Yorkului — Bronx, Queens, Brooklyn sau Staten Island, sînt doar palide reproduceri în care trăsăturile specifice dispar, se pierd.

Ca să cunoști și să înțelegi străzile unui oraș trebuie să mergi pe ele ore și zile în șir. Aici îți vine în ajutor spiritul practic american care a organizat geografia Manhattanului sub forma unui grătar în care liniile de-a lungul insulei sînt faimoasele Avenues, numerotate în crescendo First Avenue, Second Avenue, Third Avenue etc., iar liniile perpendiculare pe acestea sînt Streets, numerotate și ele din Downtown în sus spre Uptown. Singura complicație o constituie faptul că străzile au o parte estică și una vestică (East 87 Street și West 87 Street), delimitate de Fifth Avenue, un fel de magistrală a orașului, în așa fel încît numerele de pe case cresc pe măsură ce te depărtezi de Fifth Avenue spre partea estică sau vestică a străzii. Dacă mai afli că după al treilea bulevard urmează Lexington Avenue și apoi Park Avenue și Madison Avenue, care nu intră în numărătoarea regulată a bulevardelor, în sfîrșit, că Broadway este singurul bulevard care se abate de la geometria grătarului, luînd-o oblic și tăind bulevardele din partea vestică, atunci te orientezi ușor în geografia orașului, ceea ce nu este puțin lucru dacă îți seama că în New York este important, chiar vital, să știi să ocolești anumite cartiere și străzi dacă nu vrei să dai de bucluc...

Să pășim deci pe Park Avenue, o stradă relativ puțin umblată. Clădirile au patină și o eleganță sobră, distinctă. Portarii galonați cu fireturi și limuzinele luxoase cu șoferi în uniformă care stăionează «la scară» îți indică imediat că te afli pe bulevardul al cărui nume a devenit sinonim cu bogăția și viața înaltei societăți. Este singurul bulevard brăzdat pe mijloc de un scuar verde cu iarba și pomișori, excepție de la regula mediului inconjurător de asfalt și beton al New Yorkului. Magazine vezi foarte rar, iar cînd întîlnești cite unul cu articole de lux, fără prețuri în vitrine, este mai înțelept să nu-ți intrerupi

plimbarea. În schimb te izbește numărul mare de biserici masive de piatră, cu porți grele de fier forjat, aparținînd ritului presbiterian. Elita societății americane este exprimată sintetic în patru litere: W.A.S.P. — o combinație rasisto-etnico-religioasă: White, Anglo-Saxon, Presbiterian.

Dacă înaintezi în direcția Downtown, peisajul urban se schimbă brusc. Vechilor clădiri nivelate la 12—14 etaje, care făceau altădată tradiția lui Park Avenue, le-au luat locul în ultimele două decenii noile buildings-gigant ale marilor corporații americane construite din oțel, aluminiu sau bronz și cu acele geamuri-panou de sticlă cit un etaj cu reflexe albastre sau verzi, care constituie ultimul strigăt în materie de confort pentru clădirile adăpostind birouri. Colț cu strada 52, seria noului tip de zgîrie-nori în formă geometrică se deschide cu Seagram Building, prima construcție din bronz cu 40 de etaje, proiectată de celebrul arhitect Van der Rohe, iar vizavi se ridică Lever House, formată din cuburi de sticlă suprapuse ale căror laturi descresc spre vîrf, clădirea care a inaugurat moda pereților de sticlă cu cadre de aluminiu.

Mai jos, pe dreapta, se află Union Carbide Building, cu trotuarele din față din mozaic de culoare roz și cu zidurile de la parter complet din sticlă, astfel încît vezi din stradă întreg interiorul, inclusiv oamenii care lucrează la birouri sau mașini de calculat. Drept în față, vezi cum vechea gară, — Grand Central Station — care taie Park Avenue în dreptul străzilor 45 și 46, a fost virtualmente încălecată de gigantica clădire a societății Panamerican, cu 58 de etaje și 20 000 de funcționari, al cărei acoperiș funcționează ca stație de elicoptere. Aici urci cu un lift care-ți taie respirația la restaurantul de la ultimul etaj, Copter Club, de unde panorama orașului îți apare absolut magnifică. Tipic pentru goana după nou a newyorkeșului, Empire State Building, desi a rămas cu ale sale 101 de etaje cea mai înaltă clădire, este socotită demodată și anacronică, iar neiertătorul umor popular a și creat un dialog:

— Dacă nu-ți place Empire Building, de ce ți-ai mutat biroul în ea?

— Era singura modalitate ca să nu mai fiu nevoit să o privesc.

Pentru marile bănci și corporații americane, a dispune de un impozant building în New York a devenit o chestiune de statut social. Chase Manhattan Bank și-a ridicat o construcție de 60 de etaje, iar General Motors ocupă o

Harlem, cartierul rezervat populației de culoare, «insula neagră» a New Yorkului. Aici, pe străzile cu clădiri căzute în ruină, mizeria e mai frapantă ca oriunde. Între aspectul acestui cartier și situația negrilor din New York și din întreaga Americă legătura e evidentă.

clădire geometrică din marmură albă, de o albeață strălucitoare, cu o latură pe Fifth Avenue și alta pe Madison Avenue. În fața clădirii țîșnesc două mari fîntîni arteziene, așa cum se cuvine corporației-miliardar nr. 1 a Americii.

vitrine și chilipiruri

Să trecem pe Fifth Avenue, bulevardul marilor magazine. Aici nu te mai uiți pe stradă, ci în vitrine, care nu se dau în lături de la nimic pentru a-ți atrage atenția. De aceea este și strada pe care au loc cele mai dese ciocniri între... pietoni.

Așa a luat naștere expresia window-shopping, ironie rătăcioasă la adresa celor care fac cumpărături... din vitrine. Într-adevăr, schimbarea vitrinelor la marile magazine de pe Fifth, care are loc înaintea fiecărui anotimp, constituie o atracție pentru newyorkezi, ca să nu mai vorbim de vizitatori. O atracție care se transformă în vrajă. De aceea se și spune că Fifth Avenue este strada pe care oamenii cheltuiesc banii pe care nu i-au cîștigat, ca să cumpere lucruri de care nu au nevoie pentru a impresiona oameni care nu le plac. Într-adevăr, la Saks, la Best, Bonwit Teller sau Bergdorf Goodman, mărfurile apar atît de strălucitoare în vitrină încît cînd le ceri vînzătoarei în magazin nu le mai recunoști. Bineînțeles, a face cumpărături pe Fifth înseamnă a plăti un preț mai ridicat. Dacă umbli însă după mărfuri ieftine, părăsește imediat această Avenue și vei fi întîmpinat de cea mai extraordinară competiție comercială din lume, comparabilă doar cu exoticele bazaruri din Orient. Zeci de mii de magazine își dispută clienții cu cele mai ingenioase și captivante reclame luminoase sau zgomotoase, afișe lipite pe vitrine, săgeți și tot felul de semne care te îndreaptă spre marele chilipir. În Downtown, aproape toate magazinele au pe vitrină un afiș mare: SALE (solduri), iar unele anunță Clearance (lichidare), fără să se jeneze că vei regăsi același anunț și după doi ani.

Noțiunea de chilipir, bargain, capătă în New York proporții de mit. Totul a început cu însăși cumpărarea în 1626 a Manhattanului de la indienii, pentru care olan-

dezl Peter Minuit a plătit circa 24 de dolari! Un chilipir cu adevărat legendar. De atunci negustorii newyorkezi se străduiesc să fie demni urmași ai lui Minuit. Multe dintre marile magazine au un etaj subteran cu mărfuri ieftine denumite popular *bargain basement*, iar în faimosul Taica Lazăr newyorkez, pe *Orchard Street*, negustorii cu tarabă îți oferă mărfuri la prețuri neverosimile. Îmi amintesc că un prieten din țară, hipnotizat de toate acestea, mi-a arătat cu un aer triumfător chilipirul pe care-l achiziționase în Downtown: o duzină de batiste cu numai un dolar. Când peste trei zile s-a apucat să-și spele o batistă, a constatat cu uimire că ea s-a redus la jumătate!

orașul cel mai cosmopolit

Străzile New Yorkului îți amintesc mereu că te afli în cel mai cosmopolit oraș din lume. Dacă pe elegantele Avenues domină semințiile anglo-saxone, în Downtown sînt faimoasele *neighborhoods* (vecinătăți), cartiere sărăcicioase în care stau polonezi și unguri, italieni și sirbi. Colorația și viociunea străzilor din *Lower East Side* te face să-ți dai seama că te afli în cartierul italian. La tot pasul te izbești de firme *Pizza*, faimoasa plăcintă italiană, de reclame de *prosciutto* și *mortadella*, pentru a nu mai vorbi de macaroane. De altfel, în centrul Broad wayului un restaurant denumit *Toffenetti-only spaghetti* a devenit vestit prin aceea că servește numai macaroane în cele mai diferite forme și cu cele mai variate sosuri. Deși masa compactă a evreilor este concentrată în *Brooklyn*, întâlnești și în Downtown numeroase restaurante *Kosher*, iar pe străzi vînzători ambulanți care vînd *Bagels*, un fel de covrigi cu coaja tare, populari în întreg orașul. Firmele *Bodegas* și reclame cu *cuchifritos*, un amestec sărăcăcios de măruntaie, inima și urechi de porc prăjite, te avertizează că te afli în cartierul portorică. Pe strada 85 colț cu Lexington, o prăvălie se mindrește cu brinzeturi din toată lumea, inclusiv *Romanian Brindza*, și are drept firmă *Cheese unlimited*. În băcăniile cu specialități, *Delicaessen*, și în numeroase *Snack Bar* se servește *Romanian pastrami*, sandvișuri cu pastăramă caldă, bine piperată. Toate acestea sînt mărturii vii ale faptului că mult lăudatul «cruzet» în care milioanele de imigranți s-ar fi transformat în americani este departe de a fi eliminat inegalitățile care contribuie la păstrarea minorităților etnice. Este drept că peste tot întâlnești cărucioare cu *Hot dogs* și *Hamburger* (sand-

Tabloul, și așa trist, al străzii în cartierele populate de cei cu venituri restrînse — negri, portoricani etc. — devine de-a dreptul dezolant în zilele cînd muncitorii de la serviciile de salubritate declară grevă.

vișuri cu crenvurști și cu un fel de chiftele), produse tipice bucătăriei populare americane și factor de... unificare națională!

polițiști în grevă

Străzile newyorkeze reflectă în modul lor propriu eferveșcența socială americană a anilor '70. Demonstrațiile de stradă în acest imens furnicar de oameni au devenit atît de frecvente încît un sociolog american le-a consacrat un studiu — *Demonstration Democracy*.

Mai întâlnești și acum, în special cu ocazia anumitor sărbători, acel gen de parazi vesele care seamănă atît de mult cu intrarea acrobaților la un spectacol de circ: grupuri de oameni îmbrăcați în costume de epocă, muzici și fanfare care intonează marșuri sau șlagăre la modă în ritm de marș, majorete tinere cu fuste ultrascurte, cizmulite albe și bastoane de capelmaistru care fac giumbușlucuri și-și învîrtesc bastoanele cu mare dexteritate. Asemenea exhibiții sînt însă din ce în ce mai rare și, oricum, nu mai au aerul vesel de altădată. Problemele orașului au devenit serioase — supraglomerarea urbană, explozia rasială, radicalizarea tineretului, protestul împotriva războiului din Vietnam, molima drogurilor și a stupefiantelor, poluarea. Nicăieri nu tragi în piept un amestec atît de nociv de sulfuri, bioxid și monoxid de carbon — încît un băiețel de 10 ani a scris unui senator: «Cum arată aerul proaspăt?»

Într-un timp relativ scurt — numai două luni — a avut loc în New York o grevă a gunoierilor, o grevă a zeci de mii de învățători și mai ales o grevă a polițiștilor. Ultima a oferit străzilor New Yorkului un spectacol unic. M-am dus să-l văd. În piața din fața *Town Hall*-ului, sute de polițiști — unii în haine civile, alții în uniforme — se roteau în cerc strîgînd lozinci prin care cereau mărirea salariilor, purtînd pancarte în același sens; aceleași mișcări, aceleași figuri severe, îndrîjite, decise, pe care le întâlnești în demonstrațiile obișnuite ale greviștilor. Un spectacol într-adevăr unic pe care-l poți vedea numai pe străzile New Yorkului.

crampon

de Adrian PĂUNESCU

un penalty care trebuie bătut

Sfînt e bunul-simț, mai ales cînd îl ai. Acest sfînt bun-simț îți și ajută, în viață, să nu faci gafe și să nu ajuți perpetuarea gafelor. Bunul-simț te ajută chiar și cînd ești laș. Cu nițel bun-simț pot fi depășite multumitor momentele de panică ale organismului în fața fricii. În schimb, cine n-are bun-simț, chiar cînd intenționează să facă un lucru bun realizează inversul. Lipsiți de bun-simț, oamenii care au mii de alte calități nu se pot alinia la cauzele bune.

Ce i-o fi venit ființei care semnează «Penalty» în «Săptămîna culturală a Capitalei» să proclame un clasament al cronicarilor sportivi, nu știu, dar știu precis că actul, așa cum e formulat, are destul prost-gust.

Dacă noua inițiativă vrea să fie serioasă, atunci trebuie spus că rezultatele sînt absolut ilare, dintr-o lipsă aproape secetoasă de principii. Va să zică tovarășul «Penalty» înșiră unul după altul numele unor cronicari sportivi și anunță că, vai, cîte un fotbalist le va da note în fiecare lună. În primul rînd, de ce acei cronicari sportivi și nu alții? A cerut vreunul dintre ei să fie înscris în acel clasament? În al doilea rînd, cine va stabili pe jucători care vor da note? De ce acei jucători și nu alții? În al treilea rînd, de ce lipsesc din clasament cronicari sportivi, recunoscuți ca atare, spre exemplu Eugen Barbu? În al patrulea rînd, ce se va întîmpla dacă jucătorul desemnat de tovarășul «Penalty» să dea note va fi suspendat tocmai în acea lună? Și întrebări mai sînt, foarte numeroase, și din păcate ele sînt distrugătoare pentru logica de doi bani a acelei inițiative.

Dacă însă — așa cum este de prevăzut — tovarășul «Penalty» ne va spune: «Ce dracu', dom'le, nu mai înțelegeți de glumă?», atunci e cazul să-i atragem atenția, de pe acum, că bancul a fost destul de previzibil. Uite, n-am rîs de loc.

Mai mult bun-simț n-ar fi stricat.

În ce ne privește, decît să participăm la divizia A a unui campionat de gazetari condus din umbră de incoruptibilul «Penalty», preferăm să jucăm în divizia H, unde jocurile nu sînt și nu au de ce să fie trișate. «Penalty» n-are dreptul să se folosească de numele noastre. Ne retragem din fața domniei-sale îngîndurate.

Căci noi credem cu încăpăținare că nu nocturnul spărgător de lacăte ar avea dreptul să lucreze în timpul zilei la Controlul tehnic de calitate de la întreprinderea de realizat lacăte durabile.

Cum zicea cineva: «Acest Penalty trebuie totuși bătut. Poate va fi gol».

Campionatul național de fotbal devine foarte interesant prin ascensiunea echipei lui Dobrin. Este clar că F. C.-Argeș rîvneste marea rocadă cu U.T.A. Poate că ar fi momentul ca titlul de campion să încerce și gustul orașului Pitești.

Mi se pare evident că sediul fotbalului nu e numai Bucureștiul. Sînt totuși curios să știu de ce, după meciul Steagul Roșu-Dinamo București, profesorul de arheologie și numismatică Angelo Niculescu (care nu folosește decît aproape numai talente fosilizate și monede vechi, care nu mai merg) l-a ales pe Lucescu, care n-a existat, și nu l-a văzut pe Györfi care a fost cel mai bun de pe teren? De ce trebuie să joace extremă stînga Lucescu (care la club are numărul 7) și de ce nu Györfi care, scuzați brutalitatea cuvîntului, o merită?

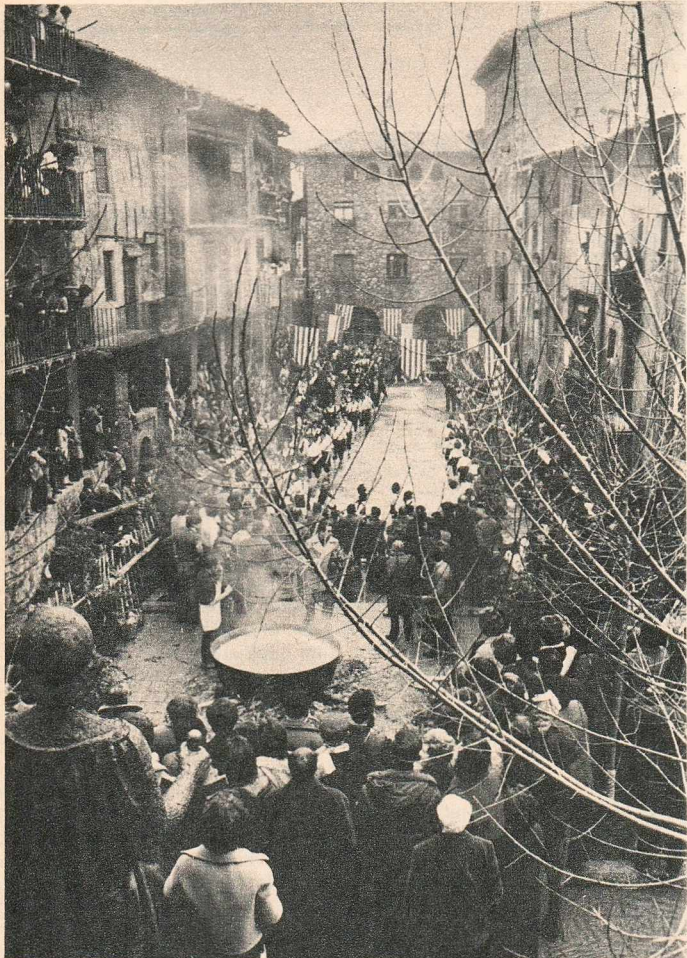
Acesta e numai unul dintre numeroasele exemple de inerție la care ne e dat să asistăm, și nu în calitate de amatori iresponsabili, ci ca oameni cărora fotbalul românesc nu le e străin.

Lucescu fie-mi martor, dar Györfi a jucat ca o mare extremă.

Eu cred că el trebuie chemat acum la națională. Dacă va fi chemat poimîine, s-ar putea să fie pus în circa gazetarului sportiv din mine «eșecul chemării lui Györfi».

Și dacă miopia față de celelalte orașe poate fi acceptată măcar de noi, bucureștenii, mă întreb unde i-or fi ochii profesorului cînd se uită la Tătaru? Nu-i bun nici Tătaru? Poate că nu va fi, din nou bun, dacă atunci cînd Valentin Stănescu va urla la el, «obraznicul» de Tătaru va ține mai mult la demnitate decît la indemnizația de efort.

Dar pînă la o nouă ilară suspendare a acestui superb băiat, poate că profesorul de numismatică îl va folosi și pe el, măcar la un antrenament.

PANEM ET CIRCENSES

Chiar dacă tradiția aceasta nu-și are sorgintea în Roma imperială ci în orașelul spaniol Bagá, în veacul al XIV-lea, tot un fel de «panem et circenses» se cheamă că este. În una din zilele care preced echinocțiul de primăvară, întreaga populație a orașelului este poftită la o masă plătită de primărie. Meniul nu este prea bogat: un singur fel de mâncare gătită cu orez. În schimb, ambianța banchetului este extraordinar de veselă. Se cîntă și se dansează în jurul uriașelor marmite cu pilaf din zori și pînă tîrziu seara. Iată cîteva imagini de la festivalul cu orez din acest an.

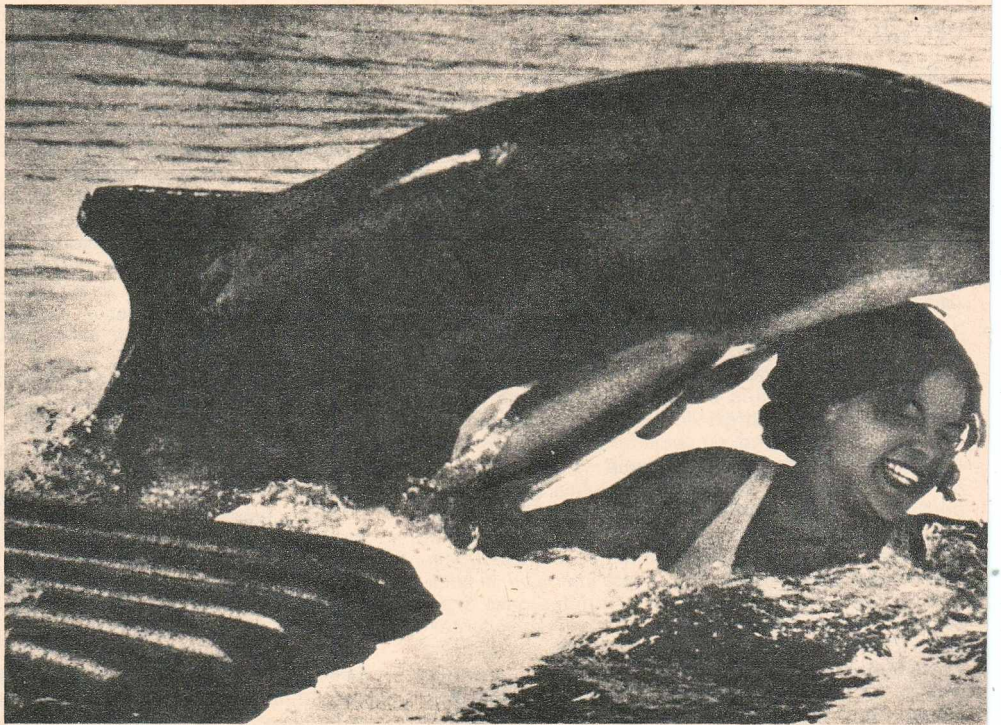

SALVAȚI HANUL NOSTRU!

Apelul a fost lansat pentru salvarea unui vechi han elvețian de pe șoseana Saint Gothard-ului. Salvare de la ce? De la incendiu? De la inundații? De la alunecări? De la prăbușiri? Aș! Salvare pur și simplu de la faliment. Colecta publică lansată în acest scop se realizează cu ajutorul unui splendid echipaj nobiliar din veacul trecut, care străbate localitățile Elveției romande...

MARIO E GELOS

În orașul Clacton (S.U.A.), staturile unui spectacol într-o piscină sînt Paulette Gasser și delfinul Mario, un splendid exemplar capturat în Marea Mediterană. Într-o bună zi, cînd organizatorii spectacolului au adus în piscină alți doi delfini, Mario, gelos din cauza atenției acordate lor de Paulette, a refuzat în mod categoric să-și execute programul. Cînd cei doi «intruși» au fost expulzați din bazin, Mario a revenit imediat la sentimente mai bune și spectacolul s-a putut desfășura normal...

cititori către cititori

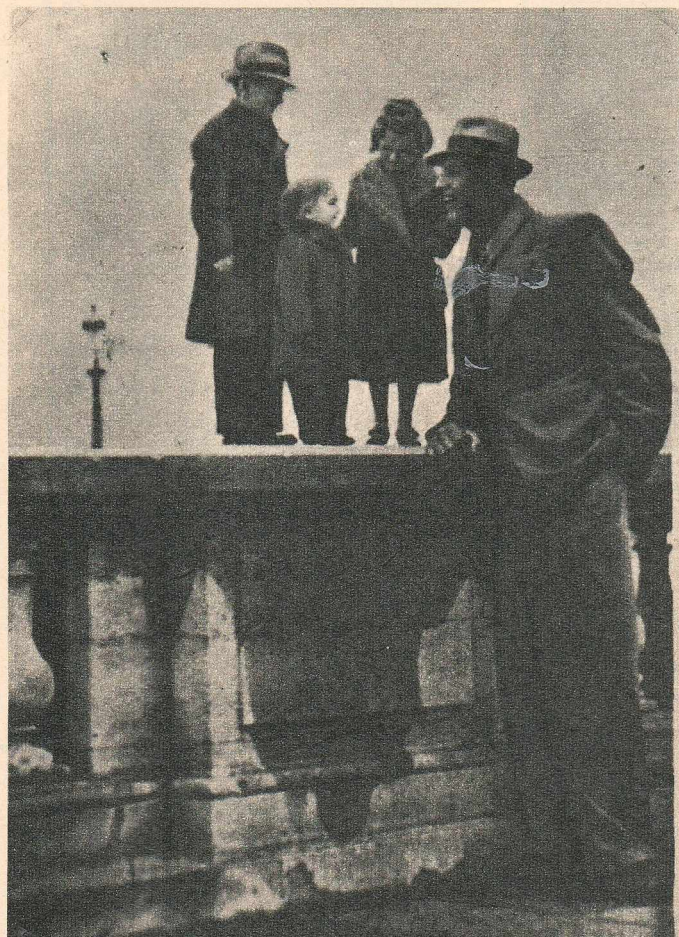
DUPĂ O MASĂ BUNĂ, O PIPĂ BUNĂ...

Dona Anastasia Diaz y Diaz din La Palma (Insulele Canare) a împlinit de curind — fără să fi fost vreodată bolnavă — vârsta de 103 ani. Mulți ani înainte! — îi urează lumea, nu fără a cere în schimb și rețeta longevității. Iat-o, rezumată de Dona Anastasia: la masă — mămăligă, lapte, brinză, o cană de vin. După masă — o pipă bună. Asta-i tot!

WHISKY CU COMANDĂ PROGRAM

Serviciile în noul hotel parizian «PLM-St. Jacques», construit de baronul Elie de Rothschild, sînt în bună parte automatizate. Printre alte năstrușnicii notăm barul individual automat instalat în fiecare din cele 812 camere ale hotelului.

Ca orice lucru pe lumea asta, credem că această instalație ultraelectronizată este și ea perfectibilă. Ce-ar fi, de pildă, ca automatul să poată programa aprinderea la momentul oportun a unui bec roșu cu semnificația: «Nu servim persoane în stare de ebrietate»?

POVESTE CU URIAȘI

În anul 1935 făceau senzație doi «mări», în adevăratul înțeles al cuvîntului: boxerul italian Primo Carnera și aspirantul la nobilul sport cu mănuși, olteanul Gogea Mitu. Italianul avea 2,05 metri înălțime și 120 kg; românul nostru, 2,22 metri și 140 kg. De unde venea acest Gogea Mitu? Îl descoperise la Moși boxerul profesionist Lancia. Îl chema, pe numele lui adevărat, Gogu Ștefănescu și era originar dintr-un sat din Dolj. La Moși și la circurile din provincie făcea pe «cel mai mare om din lume». Boxerul Lancia l-a scos din această activitate, sperînd să facă din el un nou campion mondial. L-a supus unui antrenament riguros, cu gimnastică, masaj, lupta cu sacii umpluți cu fasole, mișcări la aparate. I-a fixat și un regim alimentar adecvat: 8 ardei umpluți, 800 de grame de șnițel, o piine și un kg de compot la fiecare masă. I-a angajat un cizmar specialist pentru «garderoba» picioarelor sale (purta ghetă numărul 56). Pînă la urmă n-a reușit însă în planurile mărețe pe care le avea: nefericitul Gogea Mitu a murit după doi ani de la «înfierea» lui de către Lancia, fără a apuca să intre pe ring în vreo competiție internațională. În fotografie: Gogea Mitu la Paris, în 1935, stînd de vorbă cu cei mai mici oameni din lume (piticii de la un circ american).

Următorii cititori doresc să corespundă:

Gust Gheorghe, 31 ani, tehnician principal, Hunedoara, str. Mureșului nr. 2, ap. 25; schimb de ilustrate: Chiriță Eugen Gelu, 25 ani, student, Iași, Complex stud. «Codreșcu», bloc E 4, cam. 53; nouități tehnice, cinema, tineret, schimb de ilustrate; Bojescu Florica, 23 ani, educatoare, com. Becicherecu Mic, jud. Timiș; poezie, muzică, viața tineretului; Hlădiuc Ștefan, 23 ani, com. Ipotești nr. 530, jud. Suceava; teme diverse; Micuțaru Marieta, 23 ani, com. Becicherecu Mic, jud. Timiș; literatură, muzică, prietenie; Trăistaru Maria, educatoare, Orșova-Sud, bl. C9, sc. F, ap. 7, jud. Mehedinți; schimb de ilustrate; Petrescu Mihai, 36 ani, București, sect. 6, Șos. București-Măgurele nr. 75 A, of. p. 51; șah; Rapazu Elena, 21 ani, București, sect. 7, str. Fumureni nr. 14 A; turism, viața tineretului, schimb de ilustrate; Puian Aurel, tehnician auto, com. Băcia nr. 88, of. p. Simeria, jud. Hunedoara; schimb de ilustrate; Alexandrescu Pompilia, 18 ani, Galați, str. Bazinul Nou nr. 31; literatură, viața tineretului, muzică, cinema, schimb de foto actori și ilustrate; Vasilescu Theodor, 22 ani, electrician, Craiova, str. Severinului, bl. G, sc. II, ap. 9; schimb de ilustrate; Păunescu Enache, Turnu Severin, Calea Traian nr. 295, bl. tineretului; teme diverse (în mod deosebit literatură și cinema); Nicolae Miki 29 ani, horticultor, Cluj, str. Rășinari nr. 2, et. 5, ap. 65; teme diverse, schimb de adrese de actori; Ionel Grivei, 31 ani, tehnician CTC, Constanța, str. Palas, bl. 8, sc. A, et. 1, ap. 30, of. p. 4; teme diverse, schimb de ilustrate; Ștefănescu Nicolae, 18 ani, elev, Bîrlad, jud. Vaslui, str. Republicii nr. 154; filatelie, prietenie, schimb de ilustrate; Ion George, 23 ani, lăcătuș mecanic, Călărași, jud. Ialomița, str. Călărășilor, bl. A 4, sc. 3, et. 1, ap. 48; muzică, sport, schimb de foto actori și ilustrate; Săvoiu Adrian, 18 ani, elev, Cimpulung Muscel, str. Parcul Mirea nr. 11; literatură, muzică, cinema, viața tineretului, sport; Socaci Iosif, 27 ani, subinginer, Moldova Veche, bl. 13 A, ap. 17, Caras-Severin; literatură, cinema, schimb de ilustrate; Popescu Jeni, 17 ani, elevă, Craiova, str. Brestei nr. 165; viața tineretului, cinema, muzică, filatelie; Maxim Smaranda, supraveghetoare, Lugoj, microraion, bl. 3, sc. B, et. 1, ap. 25, jud. Timiș; literatură, muzică, sport, schimb de ilustrate; Mincună Ion, inspector com. învățămînt, Tg. Jiu, str. Oltului, bl. C3, sc. 3, ap. 42; disc, schimb de almanahuri și ilustrate; Vasile Daniel, 27 ani, tehnician, Ploiești, str. Ciprian Porumbescu nr. 9, bl. B 15, et. II, ap. 70; literatură, cinema, schimb de ilustrate; Rațiu Ani, 24 ani, asistentă medicală, loc. Gogan, of. p. Sighișoara, jud. Mureș; viața tineretului, turism; Costache Tudor, 27 ani, tehnician, com. Cireșu, jud. Argeș; schimb de ilustrate; Bogdan Rodica, 17 ani, elevă, București, sect. 7, Calea Giulești nr. 115, sc. A, et. III, ap. 16; teme diverse; Vinătoru Constantin, 29 ani, frezor, București, sect. 6, Alea Livezilor nr. 43, bl. 36, sc. I, et. 4; ap. 71; teme diverse, schimb de ilustrate; Diaconu Marilena, 20 ani, contabilă, Galați, str. Roșiori nr. 70; literatură, cinema, muzică ușoară; Spulbatu Elena, studentă, Iași, Cămin stud. nr. 2, Alea Sadoveanu; muzică, cinema, schimb de ilustrate; Peia Gheorghe, 24 ani, tehnician, Timișoara, str. Vasile Lucaci nr. 17, bl. B9, sc. A, et. I, ap. 6; cinema, prietenie, schimb de foto actori și ilustrate; Lupascu Elena, 59 ani, pensionară, Adjud, str. Republicii nr. 47, jud. Vrancea; teme diverse (în mod deosebit literatură, cinema, turism); Radu Gabriel, 22 ani, student, București, sect. 7, Splaiul Independenței nr. 290, Complex stud. Regie, bl. F, cam. 123; viața tineretului, muzică, turism, schimb de ilustrate; Pellea Mircea, 20 ani, I.A.S. Craiova — Banu Măracine, Șos. Caracal nr. 3, ap. 24, casa poștală municipală nr. 106; teme diverse, schimb de ilustrate; Dragomir Gigi, sofer, com. Provița de Jos, sect. Virful Crucii, jud. Prahova; schimb de ilustrate; Dragomir Georgeta, 19 ani, com. Provița de Jos, sect. Virful Crucii, jud. Prahova; literatură, pictură, schimb de ilustrate; Ciurcă Mitiță, 22 ani, operator chimist, Iași, str. Harbas nr. 1; teme diverse, schimb de ilustrate; Panait Maria, 21 ani, com. 23 August, jud. Constanța; schimb de ilustrate; Nicolas Byll, 20 ani, student, Timișoara, str. Herculane nr. 60; psihologie, muzică pop, schimb de ilustrate; Rodica Miloae, 24 ani, studentă, Pitești, str. Smirdan, bl. 45, sc. A, et. II, ap. 9; economie industrială, teatru, operă; Baltariu Ștefan, 27 ani, tehnician constructor, Pitești, str. Războieni, bl. C1, sc. B, et. II, ap. 15; teme diverse, schimb de foto actori și ilustrate; Zoica Florica, 23 ani, profesoară, com. Virfurile, jud. Arad; teme diverse, schimb de ilustrate; Holban Valeriu, 20 ani, Mangalia Sud, str. Rozelor nr. 2, bl. B, et. IV, ap. 24; radioamatorism, schimb de ilustrate; Șuteu Allen, 22 ani, student, Craiova, str. Braza lui Novac, bl. A7, sc. 2, ap. 5; cinema, schimb de ilustrate.

F Nr.13(877)

CUPON
DE PARTICIPARE
«CITITORI CĂTRE CITITORI»

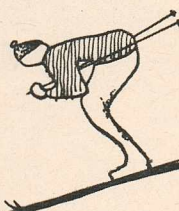
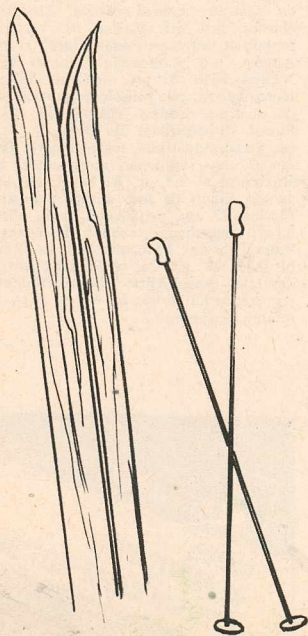
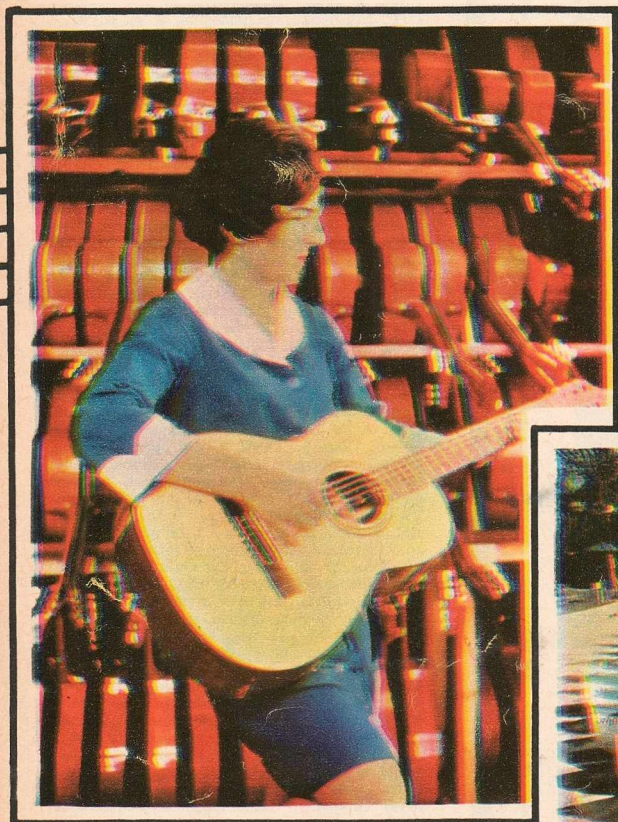
COMBINATUL DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI TÎRGU MUREȘ

COMPLEXUL PENTRU PRELUCRAREA LEMNULUI C.P. L. -REGHIN

str. Ierbuș nr. 37, telefon nr. 10-11

PRODUCE:

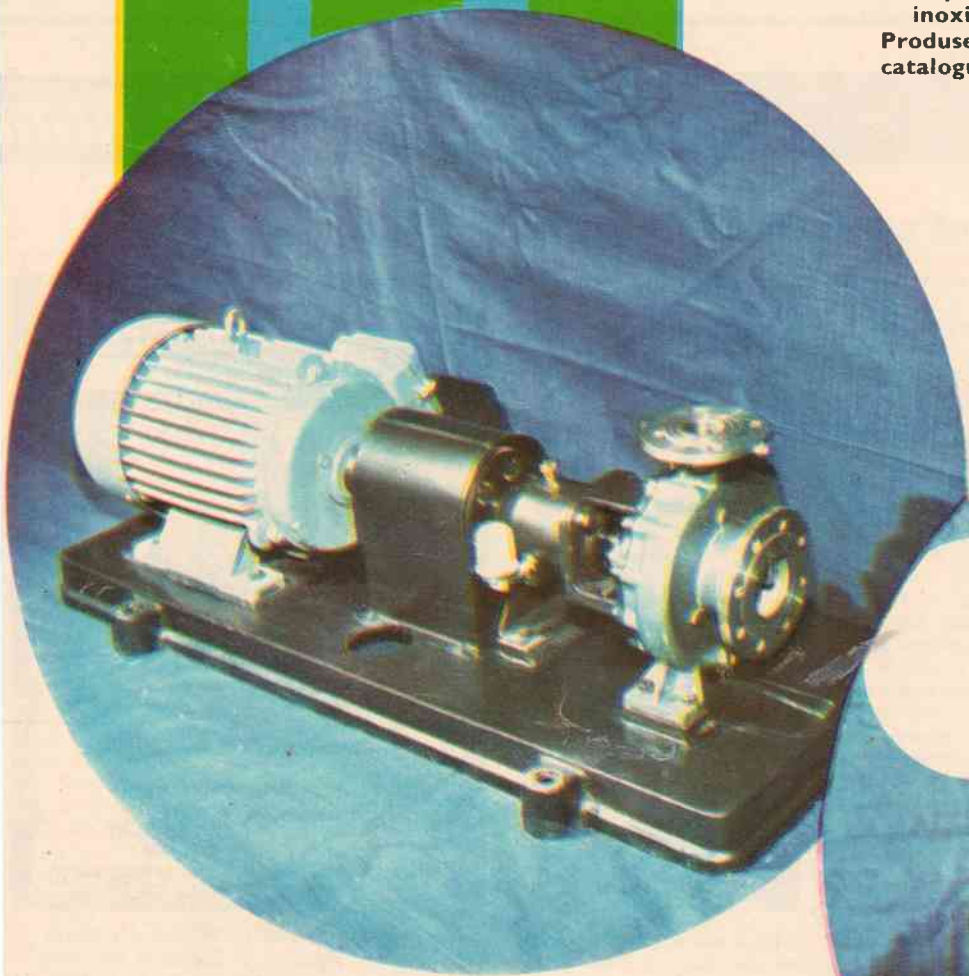
- Instrumente muzicale cu arcuș, de ciupit și de percuție (viori, violoncele, contrabași, chitare, mandoline, balalaici, chitare electrice etc.).
- Articole de sport: schiuri, săniuțe, rachete tenis, crose hochei, arcuri pentru tir, mese pentru tenis, aparate de gimnastică etc.
- Ambarcații din lemn: bărci pentru sporturi de performanță (caiace, canoe, schifuri și veliere), bărci cu și fără motor pentru agrement, bărci utilitare etc.
- Ambalaje din lemn — lăzi din foioase și din rășinoase.

**U.P. R. U. C. –
UZINA DE PROTOTIPURI
ȘI REPARAȚII DE UTILAJ CHIMIC
FĂGĂRAȘ – ROMÂNIA,
str. Ileni nr. 1**

Produce:

- Utilaje chimice — prototipuri, unicate și piese de schimb pentru tot felul de recipiente, cu și fără presiune, din oțel carbon, plumbuite omogen sau căptușite cu tablă de plumb, cauciucate sau ebonitate sau cu protecție anticorrosivă din poliesteri armați cu fibră de sticlă, din oțel inoxidabil și anticorrosiv de tipul Cr.Ni. 18/9 și Cr.Ni.Mo. 18/8/2, din oțel refractar sau din aluminiu și aliajele sale.
 - Armături industriale din oțel inoxidabil și anticorrosiv, robineti din plumb și oale de condens termodinamice.
 - Utilaje chimice, recipiente, conducte și armături emailate antiacid.
 - Pompe centrifugale rezistente la acizi.
 - Utilaje și conducte cauciucate, valțuri și calandri cauciucați, ebonitați, acoperiți cu PVC, sau valțuri din poliesteri pentru industria celulozei și hîrtiei.
 - Utilaje și conducte din poliesteri armați cu fibră de sticlă și acoperiri de protecție cu poliesteri.
 - Capace presate din oțel carbon și oțel inoxidabil.
- Produsele se execută și se livrează conform catalogului.

săptămână în lume

Urmărită cu larg interes de opinia publică din țara noastră — și de pe multe alte meridiane — vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, într-o serie de țări ale continentului african, reflectă prestigiul de care se bucură în rândul popoarelor lumii consecvența cu care țara noastră militează pentru ca aspirațiile de libertate, progres și pace ale omenirii să devină fapt, ca și sentimentele de profundă stimă și prețuire nutrite față de conducătorul partidului și statului român. Spunea, de pildă, la Brazzaville, președintele Marien N'Gouabi: «Fiecare știe că ilustrul oaspete care este în această seară printre noi este demnul fiu al unei națiuni care, prin politica sa de independență națională și prietenie cu toate statele iubitoare de libertate și pace — fără deosebire — și printr-o economie foarte dinamică, se bucură astăzi de o înaltă considerație în lumea întreagă». Și adăuga: «Dacă este o țară pe care Republica Populară Congo o simte cu adevărat apropiată atât prin obiectivele politicii sale interne cât și prin viziunea pe care ea o are față de raporturile dintre state, aceasta este Republica Socialistă România». Ilustrând bunele relații statornicite între poporul român și popoarele statelor africane vizitate, dorința comună de a dezvolta și îmbogăți conținutul acestor relații, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu dă totodată expresie hotărârii partidului și statului nostru de a contribui la întărirea unității forțelor antiimperialiste, de a servi cauzei păcii, independenței și progresului în lume. «Noi apreciem — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în capitala Republicii Populare Congo — că relațiile României cu aceste țări constituie un factor important pentru dezvoltarea economică a fiecărei țări în parte și în același timp constituie parte integrantă a luptei împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului».

Încă o expresie a manifestării în aceste zile a solidarității poporului nostru cu lupta popoarelor africane pentru libertate o constituie răspunsul președintelui Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, la mesajul transmis de președintele celei de-a XXVI-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială. Mesajul afirmă convingerea fermă a guvernului român «că întreaga comunitate internațională și în primul rând Organizația Națiunilor Unite trebuie să acționeze energic pentru lichidarea definitivă a colonialismului și neocolonialismului, pentru respectarea strictă a dreptului popoarelor de a-și hotărî soarta în conformitate cu propriile lor interese, pentru eliminarea politicilor de apartheid și discriminare rasială din viața socială».

Acționând în spiritul internaționalismului proletar, partidul și statul nostru manifestă o preocupare principală, consecventă pentru dezvoltarea largă a relațiilor prietenești, de colaborare multilaterală cu toate țările socialiste. În acest context se înscrie ca un eveniment de seamă vizita în R.D. Vietnam a delegației guvernamentale economice române conduse de tovarășul Gheorghe Rădulescu. Desfășurate sub auspiciile favorabile create de vizita efectuată în vara anului trecut de delegația de partid și guvernamentală a țării noastre, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, actuala vizită, convorbirile și tratativele purtate cu conducători ai R.D. Vietnam, acordurile încheiate, au reliefat cursul ascendent al relațiilor prietenești de colaborare frățească, solidaritate activă dintre cele două țări și popoare. De asemenea, participarea delegației U.G.S.R. conduse de tovarășul Virgil Trofin la Congresul sindicatelor sovietice, vizitele unor delegații ale Marii Adunări Naționale în R.D. Germană și R.S.F. Iugoslavia, vizitele unor delegații române în Cuba etc. constituie tot atâtea acțiuni corespunzând intereselor amplificării relațiilor țării noastre cu celelalte țări socialiste, întăririi și afirmării socialismului în lume.

Pornind de la principiile coexistenței pașnice, de la faptul că participarea la diviziunea internațională a muncii constituie o necesitate în lumea contemporană, România acordă atenție și relațiilor cu țările capitaliste dezvoltate. Ceea ce s-a reflectat în aceste zile în vizita întreprinsă de delegația Consiliului Economic, condusă de tovarășul Manea Manescu, la Paris — unde a avut loc și o întâlnire de lucru a Comisiei mixte româno-franceze de cooperare economică, științifică și tehnică — precum și în Statele Unite, ca răspuns la invitația Consiliului consilierilor economici de la Casa Albă.

Între evenimentele de pe arena internațională ce au reținut atenția observatorilor în aceste zile se numără luările de atitudine din R.F.G. în legătură cu ratificarea tratatelor cu U.R.S.S. și R.P. Polonă — în care se remarcă pozițiile realiste în favoarea ratificării neîntârziată a acestor importante documente — ca și anunțarea datei începerii vizitei președintelui Nixon în Uniunea Sovietică — 22 mai. În aceleași zile, în cuvântarea rostită la cel de-al 15-lea Congres al sindicatelor sovietice de tovarășul Leonid Brejnev, a acordat o atenție deosebită diverselor aspecte ale situației internaționale actuale. Referindu-se la relațiile U.R.S.S. cu R.P. Chineză, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. a menționat că U.R.S.S. este gata să-și întemeieze în prezent relațiile cu R.P. Chineză pe baza principiilor coexistenței pașnice. Cit privește viitoarele convorbiri sovieto-americane, Leonid Brejnev a menționat că Uniunea Sovietică apreciază că este util să se dezvolte acele laturi ale relațiilor dintre U.R.S.S. și S.U.A. care să permită o colaborare reciproc avantajoasă în interesul popoarelor celor două țări și al întăririi păcii mondiale.

... Așadar, apariția primăverii este însoțită de o vie activitate pe plan internațional, în care precumpănesc eforturile pentru continuă îmbunătățire a climatului politic. Țel căruia, alături de celelalte țări socialiste, de toate forțele antiimperialiste, iubitoare de pace, România socialistă, poporul și conducătorii săi îi consacră eforturile lor neobosite.

I. CIOARĂ

Marti, 21 martie 1972

NICOSIA:

după 13 ani

O imagine de la marele miting ce a avut loc recent în capitala cipriotă și care, potrivit ziarului grec «Ta Nea», prin amploarea sa poate fi comparat cu manifestația populară prilejuită cu 13 ani în urmă de reîntoarcerea din exil a lui Makarios. Prin mitingul de la Nicosia și alte manifestații ce au avut loc și în restul țării, majoritatea populației cipriote și-a manifestat sprijinul față de președintele Makarios, dînd astfel răspuns presiunilor exercitate asupra acestuia de trei membri ai sinodului pentru a-l determina să demisioneze. Sprijinul total față de președintele Makarios și l-au reafirmat de asemenea guvernul și parlamentul cipriot, întrunite în ședințe extraordinare. Referindu-se la situația încordată din insulă, secretarul general al Partidului progresist al oamenilor muncii din Cipru (A.K.E.L.), Ezekias Papaioannu, sublinia că poporul cipriot se pronunță cu hotărâre împotriva amestecului din afară în treburile interne ale țării, arătînd totodată că problema cipriotă poate fi rezolvată numai pe cale pașnică, prin intermediul tratativelor purtate între reprezentanții comunităților greacă și turcă din insulă.

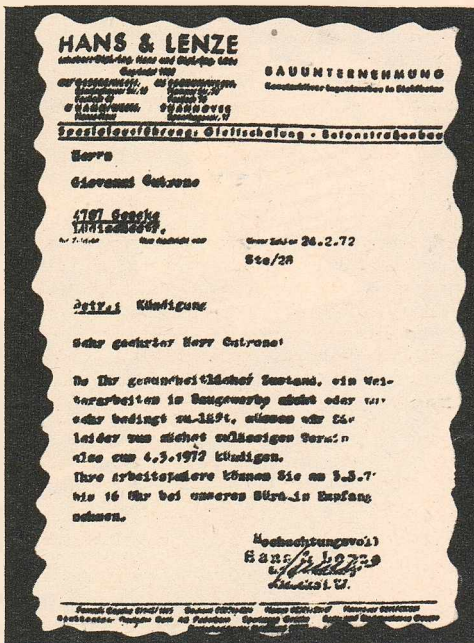
realități din lume

două concedieri și un sicriu

Licențierea neașteptată a lui Giovanni Spadolini (în fotografie), directorul marelui cotidian al burzheziei italiene «Corriere della Sera», a produs o adevărată senzație în cercurile politice și de presă din Italia. Cu atât mai mult cu cât răsunătoarea grevă a personalului redacțional și tehnic, ce a avut loc aproape concomitent la «Corriere della Sera», a scos la iveală — și așa destul de evident — criza prin care trece această instituție aproape centenară. În timp ce zvonurile și comentariile scrise sau vorbite încercau să deslușească cauzele și scopurile politice nedeclarate ale manevrei patronale în legătură cu Spadolini, în ziare a apărut știrea despre o altă licențiere, aparent mai puțin însemnată și care nici nu ar fi ajuns poate să fie relatată prin presă dacă nu s-ar fi soldat cu un deznodământ tragic. Este vorba de concedierea brutală de către întreprinderea vest-germană de construcții «Hans & Lenze» din Hanovra a muncitorului italian emigrant Giovanni Cutrone, care s-a îmbolnăvit muncind pe unul din șantierele acestei firme.

Aparent, între cele două concedieri nu există vreo legătură. În fapt însă ambele cazuri, cu aspectele lor caracteristice dar cu urmări evidente diferite, reflectă totuși aceeași realitate crudă din lumea capitalului unde funcționează legea junglei. Dacă marea masă a celor năpăstuiți în această lume fac parte din categoria unor oameni simpli ca Giovanni Cutrone, nu este mai puțin adevărat că, în jocul de interese politico-financiare, marii patroni nu-și fac multe scrupule nici atunci cînd își sacrifică colaboratori apropiați și fideli ca directorul Giovanni Spadolini. În legătură cu îndepărtarea subită a acestuia de la conducerea lui «Corriere della Sera», unii comentatori presupun că ar fi determinată de faptul că marele concern «Fiat» ar fi

cumpărat ziarul și casa de editură respectivă. Pe de altă parte, plecarea lui Spadolini este pusă în legătură cu o anumită «tradiție» în practica patronilor cotidianului din Milano, aceea de a-și asigura legătura noi și directe cu cabinetul președintelui republicii ori de câte ori are loc o schimbare de gardă la palatul Quirinale. «Paese Sera» scrie că în această privință patronii lui «Corriere della Sera» au «filozofia» lor proprie, și anume că guvernele italiene se schimbă, dar președinții rămîn la Quirinale o legislație sau două. Desigur Giovanni Spadolini, proaspătul sacrificat pe altarul acestei «filozofii», nu riscă să rămînă șomer, ci, dimpotrivă, s-ar putea ca împrejurările în care a fost demis să-i favorizeze — așa cum prevad unele ziare — adoptarea unei platforme politice proprii cel puțin pentru un timp și de circumstanță.

Dar să ne întorcem la celălalt Giovanni. Omul își lasă nevasta și cei trei copii la Caltanissetta (Sicilia) și pleacă în 1961 în Germania occidentală să lucreze ca muncitor emigrant. Îmbolnăvindu-se în timpul lucrului, primește din partea întreprinderii vest-germane care-l angajase următoarea scrisoare (facsimilul): «Întrucît condițiile sănătății dv. nu

R.F.G.: procesul ratificării

Paralel cu începerea, în parlamentul vest-german, a procedurii de ratificare a tratatelor cu U.R.S.S. și Polonia, în Republica Federală a Germaniei s-au intensificat acțiunile forțelor democratice în sprijinul ratificării. În orașele vest-germane, diferite organizații și personalități ale vieții publice își exprimă adeziunea la aceste tratate ce corespund intereselor R.F. a Germaniei (în fotografia 1, manifestanți pe străzile Düsseldorfului). Numeroasele luări de atitudine sînt menite totodată să contracareze acțiunile adversarilor ratificării acestor tratate, acțiuni ce îmbracă diverse forme, de la manifestări huliganice pînă la opoziția îndrăjită exprimată în Bundestag și în afara acestuia de deputații partidului C.D.U. (Creștin-democrat) și ai C.S.U. (Uniunea creștin-socială). În fotografia 2, un revanșard gălăgios, ostil ratificării, este evacuat din loja rezervată publicului, în Bundestag, în timpul dezbaterei în jurul tratatelor

Spitalului

permit să vă continuați munca pe șantierele noastre sau vă permit să munciți în mod foarte imitat, sîntem constrinși să vă concediem de la data de 4 martie 1972. Actele dv. personale vă stau la dispoziție și puteți să le retrageți de la serviciul administrativ».

În cazul nefericitului muncitor emigrant, în vîrstă de 48 de ani, actul de concediere a echivalat cu o sentință capitală. Aflîndu-se departe de casă, în țară străină și neavînd nici un mijloc material pentru a obține asistența medicală cuvenită, Giovanni Cutrone n-a fost primit în nici un spital din R.F.G. În culmea disperării, el a hotărît să se întoarcă acasă în Sicilia. N-a apucat să ajungă însă decît pînă dincolo de Florența. Toate încercările medicilor italieni de a-l salva au fost zadarnice. Era prea tîrziu; muncitorul concediat la Hanovra a murit la Arezzo. Cîteva zile mai tîrziu, un sicriu a fost depus în fața unei case sărăcăcioase din Caltanissetta.

Într-un asemenea cartier de mizerie a trăit muncitorul sicilian Giovanni Cutrone înainte de a pleca să-și încerce «norocul» în Germania occidentală.

«valiză de carton și umbrelă: un candidat la exil provizoriu»

Aceste cuvinte constituie legenda dată de ziarul francez «Le Figaro» unei nu mai puțin elocvente imagini (fotografia de sus), redînd la modul sintetic tragedia portughezilor nevoiți să ia calea exilului pentru a-și găsi de lucru pe alte meleaguri. Această adevărată «hemoragie umană», cum o caracterizează Philippe Nourry în ziarul citat, este prezentată astfel: «Cel puțin un milion de emigrări între 1960 și 1970 — adică peste o zecime din populația Portugaliei — și, evident, procentul este mult mai mare raportat la populația activă... Toate satele pe care le-am străbătut între Guarda și Castello-Branco au pierdut cel puțin 30 la sută din populație, după

1960. În unele, procentul de depopulare este de 60-70 la sută» (în acest context se încadrează și imaginea din dreapta, căreia i se dă următoarea explicație: «Un sat se golește de substanța sa umană. Nu vor rămîne decît bătrînii, femeile și copiii»). Aproximativ nouă zecimi «emigrează» ilegal, trecînd «a salto» — respectiv iepurește — frontiera către Spania și apoi cea de peste Pirinei, spre Franța. Majoritatea lor o formează tinerii, care — adaugă Philippe Nourry — «preferă emigrația, chiar fără speranța de a reveni, celor trei ani sub drapel, dintre care doi în Africa... În toate localitățile regiunii pe care am străbătut-o, din cifrele oficiale ale inspectoratelor militare reiese că, în medie, 50 la sută dintre tinerii chemați sub drapel sînt dați dezertori în ziua cînd trebuie să se prezinte la recrutare».

SPANIA:
represiune și revoltă

Escaladarea represiunilor polițienești, tragicele evenimente de la El Ferrol — cînd forțele armate au deschis focul asupra muncitorilor greviști de la șantierele navale «Empresa Nacional Bazan», ucigînd doi muncitori și rănind peste 50 — precum și amestecul din ce în ce mai brutal al poliției în viața universitară au generat, în Spania, un climat de intensă încordare socială și politică. La Madrid, Barcelona, Bilbao, Valencia, Oviedo, Santiago de Compostela și în alte orașe spaniole au loc demonstrații de protest la care iau parte zeci de mii de muncitori și studenți (în fotografie, un cortegiu de manifestanți pe străzile Madridului). Participanții la demonstrații cer drepturi democratice, încetarea represiunii, amnistierea deținuților politici, ridicarea sancțiunilor aplicate împotriva studenților, recunoașterea dreptului la grevă al muncitorilor, ridicarea plafonului salariilor mici, încetarea ocupării de către poliție a universităților, abrogarea noii legi a învățămîntului. Manifestul dat publicității în aceste zile de Partidul Comunist din Spania cheamă victimele exploatareii și represiunii la grevă generală.

U.N.C.T.A.D. — III

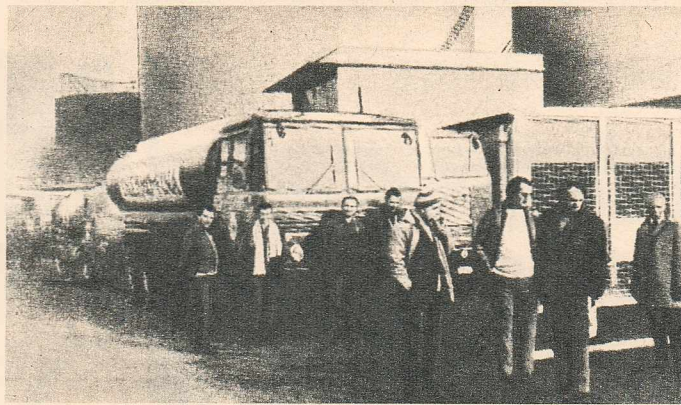
Problema contradicției și decalajului dintre țările industriale avansate și țările în curs de dezvoltare este și devine într-o măsură și mai mare o problemă crucială a vieții internaționale contemporane. Tocmai pentru a o dezbate și a ajunge la concluzii practice, va avea loc între 13 aprilie și 19 mai, la Santiago de Chile, cea de-a treia sesiune a Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare, care va reuni reprezentanți ai 141 de state, precum și ai unui mare număr de organizații internaționale.

Fenomenul subdezvoltării unui număr atât de mare de state își are originea în exploatarea sistematică la care acestea au fost supuse timp de secole de către puterile coloniale și imperialiste. Adevărul este că eliberarea de sub jugul colonial și obținerea independenței de stat de către zecile de țări nou apărute pe harta lumii în perioada postbelică n-a modificat sistemul de relații economice stabilite între cele două grupuri de state și că acest sistem continuă să opereze în favoarea țărilor industriale avansate. Revoluția științifico-tehnică a accentuat și mai puternic decalajul în favoarea acestora. De aceea, primul deceniu al dezvoltării, proclamat cu atita pompă de O.N.U., s-a soldat cu o deteriorare a poziției relative a țărilor în curs de dezvoltare. Declarația de la Lima a acestor țări, adoptată toamna trecută, arată că ponderea lor în exportul mondial a scăzut de la 21,3 la sută în 1960 la 17,6 la sută în 1970, datoria lor externă s-a ridicat la circa 60 miliarde de dolari, decalajul tehnic s-a accentuat. În același timp, ajutorul financiar dat țărilor în curs de dezvoltare a fost redus, iar criza monetară și procesul integraționist în Europa occidentală au lovit tot în interesele acestora. La O.N.U. a devenit familiară formula: cei bogați se îmbogățesc, cei săraci sărăcesc și mai rău. Va fi această tendință dominantă și în deceniul al doilea al dezvoltării? — iată problema majoră care confruntă Conferința de la Santiago. Bătălia se va da pentru o mai echitabilă diviziune internațională a muncii, pentru dreptul suveran al țărilor de a dispune în mod liber de resursele lor naturale și împotriva măsurilor și presiunilor de natură să lezeze acest drept, pentru acordarea unui regim preferențial la importul din țările în curs de dezvoltare, pentru promovarea transferului de tehnologie către aceste țări, pentru aplicarea unui program de măsuri speciale în favoarea celor mai săraci. Confrunțată cu probleme similare cu cele ale țărilor în curs de dezvoltare, ca țară în plin proces de industrializare și de modernizare a agriculturii, România socialistă va milita la Conferință pentru înfăptuirea acestor obiective în care sîntem direct interesați. Reducerea cit mai rapidă a decalajului care ne desparte de țările avansate, ajungerea lor rapidă din urmă este și țelul politicii economice a României socialiste care își găsește expresia în activitatea noastră internațională.

Ca organ permanent al Adunării Generale a O.N.U., Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare va reflecta neîndoios deplasările care au avut loc în cadrul organizației internaționale și în primul rînd faptul că țările în curs de dezvoltare formează majoritatea covârșitoare a membrilor ei. La Santiago de Chile se va confirma desigur aprecierea observatorilor politici că prezența Republicii Populare Chineze este menită a întări considerabil poziția țărilor în curs de dezvoltare și a imprimă acțiunii lor o mai mare coeziune și combativitate.

Comunitatea internațională nu poate admite, în aceste vremuri de progres nemaiîncîlnit în știință și tehnică, o inegalitate atât de strigătoare între un grup mic de state privilegiate și țările care reprezintă peste două treimi din omenire.

Silviu BRUCAN

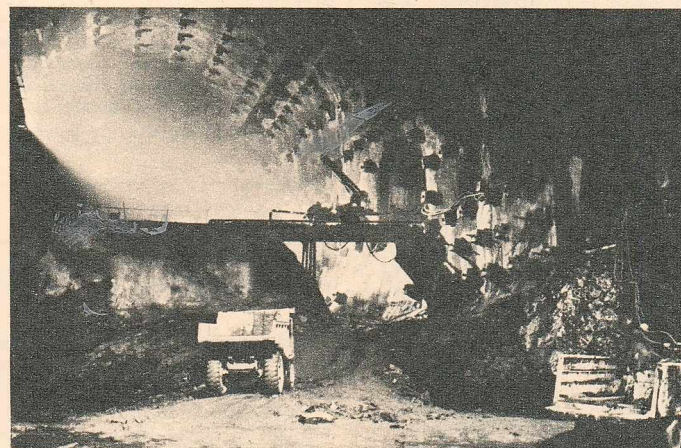
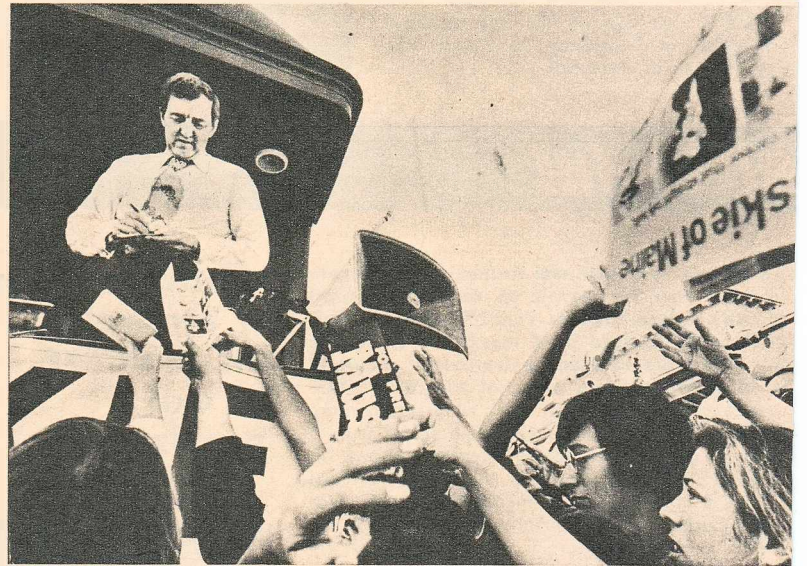

BELGIA: greva petroliștilor

Imaginea pe care o publicăm prezintă un grup de muncitori barînd calea unor camioane-cisternă pentru transportul petrolului. Este vorba de o acțiune a salariaților companiilor petroliere belgiene, care au declarat grevă pentru a cere îmbunătățirea condițiilor de viață și a protesta împotriva așa-numitei perioade de «pace socială» pe timp de doi ani, proclamată de patronat pentru a îngrădi lupta sindicală. Și cum administrațiile companiilor refuză să discute revendicările muncitorilor, atîta timp cît aceștia resping așa-zisa «pace socială», conflictul rămîne deschis.

trenul lui muskie

Transmițînd această imagine care îl înfățișează pe senatorul de Maine, Edmund Muskie, în plină campanie electorală, agenția «Keystone» menționează că ea amintește de campania lui Harry Truman pentru Casa Albă, campanie desfășurată la propriu «din goana trenului» și rămasă notorie ca atare. Recent însă, «trenul» lui Muskie a avut o pierdere de viteză. După ce la alegerile preliminare din New Hampshire s-a situat pe locul întii pe lista democrată, la scrutinul din Florida a ajuns pe locul patru. E drept că acest stat sudic este considerat «chief»-ul electoral al ultrasistului George Wallace, guvernatorul Alabamei, dar de la locul întii la al patrulea... Mai urmează însă 20 de «primaries», la capătul cărora nu este exclus ca, în iulie, Convenția democrată de la Miami să desemneze o personalitate care n-a întrunit majoritatea în «preliminariile» sau chiar alta care nici n-a participat la ele.

una dintre cele mai mari caverne artificiale

Printr-o galerie subterană lungă de 800 de metri sînt transportate de cîteva săptămîni mașini, turbine și instalații destinate unei mari centrale hidroelectrice de pe riul Eder (R.F.G.), ale cărei pompe de acumulare vor fi amplasate într-o imensă hală din adîncurile masivului muntos ce domină zona respectivă. Șantierul se află la 700 metri adîncime, iar hala ce se construiește este considerată de specialiștii vest-germani drept una dintre cele mai mari caverne artificiale realizate vreodată la asemenea profunzime. Fiecare dintre instalațiile de pompare este cîte o centrală hidroelectrică aparte, care acumulează în cursul nopții energia electrică necesară pentru ziua următoare. «Caverna artificială» are 100 metri lungime și 33 metri lățime. Înălțimea boltei este de 50 de metri.

autobuze electrice în anglia

Pe străzile Londrei și-au făcut apariția două autobuze pe care, aparent, numai mențiunea «Special» le deosebește de celelalte. Atît specialiștii în construcția de mașini cît și locuitorii Londrei le acordă însă o atenție deosebită, deoarece motoarele acestor vehicule funcționează cu baterii electrice. Noile autobuze realizează 56 km/h în condiții de trafic citadin și 112 km/h pe șosea. Vehicule similare vor fi testate și în alte orașe britanice.

istoria talidomidei se repetă?

După marele și tragicul scandal al talidomidei, a fost deschis dosarul unui alt medicament (imipramina), acuzat ca și talidomida, de a provoca nașterea unor copii cu malformații grave. Cel care a făcut această constatare și a comunicat-o forurilor de specialitate este doctorul australian William McBride (în fotografie). «Am înregistrat la Sydney trei cazuri de nou-născuți lipsiți de membre superioare — a declarat dr. McBride — și în toate cele trei cazuri s-a dovedit că mamele făcuseră un tratament cu imipramină în prima perioadă a sarcinii. Medicamentul respectiv, prescris în cazuri de depresiune, este fabricat de șapte firme industriale și comercializat sub 30 de denumiri diferite, ca tofranil, berkomin etc. În timp ce efectele nocive ale imipraminei sînt studiate în Anglia și Australia, firmele producătoare au anunțat «puner la punct».

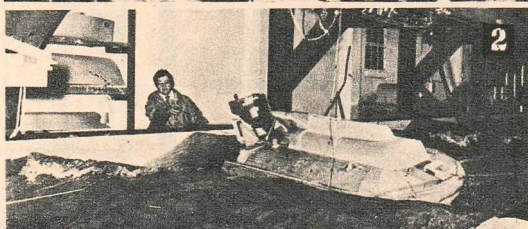
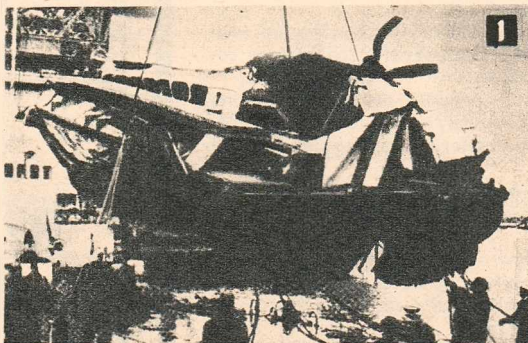
SUDAN:

pe urmele elefanților lui hanibal

În urma unor îndelungate și profunde cercetări arheologice, efectuate într-o vastă zonă din apropierea capitalei sudaneze Khartoum, au fost scoase la iveală importante vestigii, între care o serie de elefanți sculptați în piatră. Experții arheologi, după ce au putut stabili perioada căreia îi aparțin aceste monumente, susțin că ele evocă, într-un fel, campania militară întreprinsă de Hanibal în Italia în anul 218 (î.e.n.). Se pare că strategul cartaginez își procurase elefanții, intrați în istorie, din Sudan, unde ar fi fost chiar dresați în vederea unei expediții militare de asemenea anvergură. În imagine, un elefant de piatră descoperit de arheologi lângă Khartoum.

după naufragiu

Vă prezentăm epava aeroglisorului naufragiat în apropierea coastei britanice, recuperată și adusă în rada portului Portsmouth (fotografia 1). De aici va fi transportată la sediul companiei constructoare — «British Hovercraft Corporation» — unde se va încerca determinarea cauzelor accidentului. Aeroglisorul — un hibrid navă-avion — făcea de câțiva ani curse pe Canalul Mîneei, de la Portsmouth la insula Wight, ducînd la bord pasageri și mașini. Era apreciat nu numai pentru rapiditate, ci și pentru că se considera că oferă condiții de maximă securitate. Pînă cînd, în timpul unei recente furtuni a survenit accidentul: aeroglisorul s-a răsturnat. 22 de pasageri au putut fi salvați cu ajutorul elicopterelor și al unei ambarcații sosite la declanșarea alarmei, patru — printre care un copil — și-au pierdut viața. Sînt așteptate rezultatele anchetei deschise în legătură cu acest accident — primul după aproape șapte ani de la inițierea curselor regulate de aeroglisoare în Canalul Mîneei. În fotografia 2: pentru elucidarea condițiilor în care s-a produs accidentul, la «British Hovercraft Corporation» se fac încercări pe un model redus al aeroglisorului.

cronica de trei secunde

VIATA PLANETARĂ

De mic copil, ceea ce m-a fascinat la geografie — după încintătoare definiție a orizontului: «locul unde țî se pare că cerul se unește cu pămîntul», după aflarea aceluia minunat secret care se ascunde în punctele cardinale — a fost existența latitudinii și longitudinii. Numai vraja exercitată de stalactite și stalagmite se putea compara cu dulcele vîrtej pe care mi-l dădeau la-ti-tu-di-nea și lon-gi-tu-di-nea... Obsesia mea era atît de adîncă încît ajunsesem să amestec sociologic și vulgar poezia și arta în general cu cifrele acelea mirabolante în particular. Recitam: «e lung pămîntul, ba e lat»... și în mîntea mea apăreau imediat însemnele dragi ale meridianelor și paralelelor. În loc să țîn minte exact anii nașterii și morții la marii scriitori, instinctul meu se exercita în a-i plasa geografic, la vestul sau la estul Greenwichului, la nord sau la sud de ecuator. Cînd m-am înălțat la «Hamlet», am deschis mapamondul ca să stabilesc corect latitudinea și longitudinea castelului de la Elsinor. După ce-am citit — ca orice copil intelectual — «Le grand Meaulnes», mi-am inventat o iubită la 0 grade longitudine și 52 grade latitudine nordică, undeva în Anglia, mai sus de Londra. Să zicem că eram foarte stupid, dar conștiința mea ducea astfel o adevărată viață planetară.

Am crescut, am ajuns și eu pe la Capul Horn al cumplitelor furtuni, m-am ciocnit și eu de uluitoare Floride, am dat și eu locul camerei mele, toată geografia am înlocuit-o prin ziua, luna și anul cu care sînt date și dotate zierele și știrile lor... Viața mea e mai puțin planetară dar nu crînesc.

Totuși nu pot să mă abțin, așa rezonabil cum mă aflu, nu pot să nu lansez un strigăt de invidie viscerală aflînd că în Statele Unite, pentru 25 de dolari, o întreprindere de pompe funebre zburătoare (sediul la Los Angeles) efectuează înmormîntări în Pacific, risipind în ocean din avioane speciale afectate pentru această operație cenușa defunctului. La cerere, pilotul poate spune o rugăciune și furnizează un do-

cument în care sînt precizate data, ora, la-ti-tu-di-nea și lon-gi-tu-di-nea locului maritim de îngropăciune.

Vai, totdeauna, schematicismul meu dogmatic mi-a interzis accesul la marile idei morbide!

VIATA TIGREASCĂ

E jale mare cu tigrii. Se pare că tigrii sînt în pom. O statistică planetară stabilește că în U.R.S.S. gigantul tigrului de Siberia mai are vreo sută de reprezentanți, bine protejați, ce-i drept. Tigrii din China și Coreea, adunați la un loc, nu depășesc cifra de 200. De ani de zile nu s-a mai văzut tigrul la Bali — și dacă nu mai sînt tigri la Bali, atunci într-adevăr e lată... Mai sînt cîteva sute în Sumatra, în Malayezia, prin Birmania și Tailanda, dar ce înseamnă cîteva sute de tigri? — stau și vă întreb, căci și alții se întreabă. Pînă și în India, unde în urmă cu 50 de ani știați că poți conta pe 40 000 de tigri bengalezi, acum dacă mai sînt 2 500 care nu pot salva specia, dovadă că sînt puși pe lista «animalelor periclitate», în celebra Carte roșie a Ligii internaționale pentru protejarea naturii. Ne mor tigrii, domnilor! Două primejdii pasc viața acestui animal — despre care ce mai poți spune avînd în vedere aceste tragice vești? Două: nu mai are unde sta — căci pădurile lui sînt rase pentru extinderea culturilor — și omul îl prețuiește prea mult, adică pielea și capul lui ating prețuri de toată frumusețea.

— În 50 de ani — zice dl. Sankhala, directorul parcului zoologic din New Delhi — dacă nu facem nimic, vom asista la pierrea totală a tigrilor.

Richard Perry, eminent zoolog englez, vede și el viitorul în negru.

— Trebuie să fii într-adevăr optimist pentru a spera că vor mai exista tigri sălbatici la sfîrșitul acestui secol...

— Într-adevăr optimist, eu mă întreb ce o să existe la sfîrșitul acestui secol dacă dispar și tigrii?

Radu COSAȘU

agendă

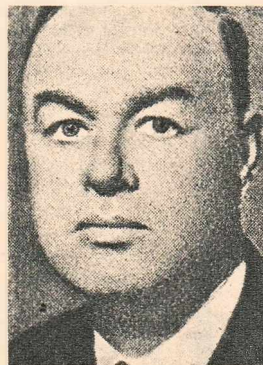
Mihai Marinescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, șeful delegației guvernamentale române la ediția din această primăvară a Tîrgului de la Leipzig, a avut, cu prilejul prezenței sale în R.D.G., o convorbire cu președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Democratice Germane WILLI STOPH. Într-o atmosferă prietenească, această convorbire a abordat probleme legate de colaborarea activă dintre cele două țări.

Senatul WILLIAM PROXMIRE, exponent al partidului democrat, și-a făcut apariția zilele trecute în incinta Senatului S.U.A. cu capul bandajat și cu ochii tumefiați. Pentru a risipi nedumeririle celorlalți senatori, domnul Proxmire, care poartă o cheilie respectabilă, a declarat că a fost supus de curînd unei operații de transplant de păr. Mulți s-au întrebât însă dacă din aceeași cauză senatorului i-au apărut vîntăi la ochi.

După ce timp de 27 de ani a condus destinele operei «Scala» din Milano, Antonio Ghiringhelli a cerut, din motive de sănătate, să fie înlocuit din funcția de director al acestei prestigioase instituții. În locul său a fost numit PAOLO GRASSI, care a fost timp de mulți ani directorul lui «Piccolo Teatro». Postul rămas vacant la acest teatru urmează să fie ocupat de Giorgio Strehler, care a mai deținut această funcție înaintea lui Grassi.

Stabilirea relațiilor diplomatice complete dintre Anglia și R.P. Chineză a fost anunțată în Camera Comunelor de către Sir Alec Douglas-Home. Ministrul de externe britanic a precizat că prin documentul semnat la Pekin țara sa recunoaște că Taiwanul face parte integrantă din Republica Populară Chineză. Diplomatul de carieră JOHN M. ADDIS, specializat în problemele Asiei, a fost numit primul ambasador al Marii Britanii la Pekin.

ANTONIO GERVASIO, declarat «inovat» de a fi membru al Comitetului Central al Partidului Comunist portughez ilegal, a fost condamnat de un tribunal din Lisabona la 11 ani și 6 luni închisoare. Deși torturat de poliția politică portugheză, Antonio Gervasio nu a făcut «mărturisirile» pe care aceea încerca să i le smulgă. După pronunțarea sentinței, a fost internat în închisoarea de tristă faimă Peniche.

Scriitorul american DALTON TRUMBO a explicat recent de ce este actual romanul său «Johnny pleacă la război», povestea unui mare mutilat din prima conflagrație mondială. «Războiul din Vietnam a dat proporțional de 8 ori mai mulți paralitici decît al doilea război mondial, de 3 ori mai mulți mutilați 100 la sută, cu 35 la sută mai mulți amputați. Cîți morțivii avem? Nu știm. Nu întrebăm». Romanul «Johnny pleacă la război» a fost transpus, sub același titlu, pe ecran.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

victimele candorii

Da. Sint și victime ale candorii. Oameni care cred că păcatul fundamental e prea marea lor bună-tate. De la bună-tate li se trag toate. Au impresia că au exagerat tocmai cu laturile lor pozitive. Prea și-au făcut de cap aruncînd în lume atîtea daruri neprețuite. Prea și-au risipit, săracii de ei, delicatețea și sensibilitatea. Au fost prea buni. Au fost prea puri. Au fost prea inteligenți. Au fost prea generoși. Au fost prea sensibili. Au fost prea punctuali. Nu e nimic mai enervant ca un om în toată firea care-și reneagă candoarea. Nu e nimic mai stupid ca un individ care-și detestă puținele și anemicele lui aventuri generoase.

— Am fost prea bun. Nu trebuia să fiu atît de bun. Nu trebuia să-l ajut...

Asemenea ființe ridicole cred că greșeala lor e surplusul de delicatețe. Că prea au exagerat cu sensibilitatea. Că de la acel surplus li s-au tras toate nenorocirile.

Sau:

— Nu trebuia să arăt sentimentele. Trebuia să mă ascund. Ea crede că din pricina sincerității a început să i se strice tenul.

Alții, și mai comică situație, se tem ca nu cumva inteligența cuiva s-o ia într-un fel razna, să depășească deci baremul de nimeni stabilit.

— Dragă, X e inadmisibil de inteligent...

Sau:

— Dragă, X e nepermis de cult.

E greu să le explici acestor indivizi că nimeni n-a murit de prea multă inteligență, că nimeni n-a ajuns la sapă de lemn de prea multă delicatețe. Ei duc cu greu povara prea multor calități cu care, ingrata natură, i-a înzestrat.

Acești indivizi își reproșează candoarea, se dezic de ea ca de o boală venerică.

Cum am putut să fiu atît de naiv? Cum am putut să fiu atît de încrezător? Cum am putut să iubesc atît de dezinteresat?

Gingășia sa sufletească era un fel de capital pe care trebuia să-l folosească mai rațional. Să-l investească în afaceri sincere. Ce fel de gingășie e aia care n-duce mașină la scară?

Ce să mai vorbim? Dacă nu era afurisita aia de delicatețe umană, ajungeam departe. Unde erau ei acumă dacă se dovedeau mai grosolani și mai insensibili?!

La urma urmei, acești indivizi sînt niște impostori, ei seamănă cu o fecioară ambiguă care regretă o castitate de mult pierdută. Le e teamă că au risipit o generozitate pe care de fapt n-au avut-o niciodată. Și tocmai fiindcă n-au avut-o niciodată, le e teamă că au risipit-o pe degeaba.

Profund interesată — prin însăși natura ei de revistă ilustrată — în dezvoltarea artei fotografice din țara noastră, «Flacăra» urmărește să-și aducă contribuția la stimularea activității publicistice a fotoamatorilor. În acest scop lansează concursul CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE, dotat cu importante premii lunare și anuale, atît pentru fotoamatori cît și pentru cititorii care vor participa la desemnarea

cîștigătorilor. Iată și

REGULAMENTUL concursului

„Cea mai frumoasă fotografie“

1. Concursul se adresează,

a) pentru participarea nemijlocită la concursul Cea mai frumoasă fotografie, fotografiilor amatori, membri sau nemembri ai A.A.F. sau filialelor ei, ai secțiilor foto de pe lângă cluburi, case de cultură ș.a.

b) pentru participarea la desemnarea cîștigătorilor concursului Cea mai frumoasă fotografie (pe bază de cupoane detașate din revistă) tuturor cititorilor revistei.

2. Tematica fotografiilor propuse pentru concurs nu este limitată. Se recomandă totuși cîteva surse de inspirație:

- omul zilelor noastre în diferite ipostaze ale activității sale creatoare;
- realizări ale epocii noastre socialiste;
- frumusețile patriei — turismul;
- familia;
- timpul liber și odihna oamenilor muncii;
- un accent deosebit punem pe instantanee, surprinderea insolită, cu sau fără tendință de a satiriza, a aspectelor străzii, locurilor publice etc.

3. Fotografiile pentru concurs vor fi trimise pe adresa: revista «FLĂCĂRA», București 33, căsuța poștală 4112, cu mențiunea pe plic: «Pentru concursul de fotografii». Se primesc în concurs numai fotografii alb-negru, copiile fiind de format 13 x 18 sau 18 x 24, neretutate și netratate printr-o tehnică specială de laborator (solarizări etc.). Fotografiile trimise pentru concurs vor fi obligatoriu însoțite de legendă fotografică și o notă cuprinzînd numele și prenumele, adresa exactă, vîrsta și profesia autorului, precum și cîteva sumare date tehnice cu privire la aparatul și filmul folosite.

4. Un juriu alcătuit din secretarul general de redacție al revistei, șeful secției foto, un fotoreporter, redactorul artistic și cronicarul de artă plastică va propune dintre fotografiile trimise pentru concurs în decurs de o săptămînă un număr de 3, 4 sau 5 fotografii dintre cele considerate a fi cele mai reușite și care vor fi publicate.

5. Din fotografiile preselecțate și publicate, cititorii vor putea alege una din ele, precizîndu-și opțiunea pe cuponul detașabil aflat în pagină și pe care îl vor trimite redacției (în termen de maximum 5 zile de la apariție) împreună cu numele, prenumele și adresa, într-un plic pe care vor face mențiunea «Pentru concursul CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE».

6. Lunar, după sistemul denumit «top», numele celor ce au indicat fotografia cu cele mai multe adeziuni vor fi publicate în revistă, iar prin tragere la sorți se va atribui un premiu lunar constînd dintr-un abonament pe trei luni la revista «Flacăra».

7. La sfîrșitul anului, dintre fotografiile care au obținut locul I în fiecare lună, juriul alege cîștigătorii concursului Cea mai frumoasă fotografie, acordîndu-le următoarele premii:

Premiul I — lei 3 000

Premiul II — lei 2 000

Premiul III — lei 1 000

Mențiunea I, un abonament la «Flacăra» pe 1 an
Mențiunea a II-a, un abonament la «Flacăra» pe 6 luni
Mențiunea a III-a, un abonament la «Flacăra» pe 3 luni

8. Cititorul care, participînd cu toate cupoanele, cumulează cel mai bun punctaj în ce privește desemnarea cîștigătorului, va primi «Premiul cititorilor», în valoare de lei 1 000. În caz că mai mulți cititori vor realiza un punctaj egal, decernarea acestui premiu se va face prin tragere la sorți.

9. Redacția își rezervă dreptul de a folosi ca material publicistic în revistă sau Almanahul-Flacăra fotografii trimise la concurs, cu remunerarea autorilor, conform tarifelor în vigoare.

VERSURI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

ORIZONTAL: 1) Muza poeziei lirice — A ciupi... 2) Mijloc de deplasare în... poezia clasică — Fire de tort. 3) «Se făcură toți o apă și-un pămînt...» (sing.) — Verbul versurilor 7, 8 și 13 din rondeluri. 4) Certificat de poet autentic — Papat din suflet! 5) «Pe-un picior de plai/ Pe-o gură de rai...» 6) Imperativ al creației — Vrabie cu... tulpină. 7) Strofă... cu forma fixă — Dragoste de țară (olt.). 8) Artă poetică (pl.) — Pe strune de chitară. 9) Fire de artist — Un cuvînt pentru cei mici. 10) Erbacee comestibilă — Poezii cu formă fixă. 11) Înșușire la imperativ — I-e ușor a scrie versuri.

VERTICAL: 1) Versuri... negre — Făcut cu piciorul (pl.). 2) Ce din coadă au să sune (sing.) — A potrive. 3) Aici, din altă parte — Cu sabia la briu (pl.). 4) Ca brazii... — Forme de... declin. 5) Cercuț fără valoare! — Necum! — Localitate în Iugoslavia. 6) Poet (fig.) — Subsemnatul. 7) Pe la curțile domnești — Hop și-așa! — Proptea. 8) Lașul din lumea necuvîntătoarelor (pl.) — Mult e dulce... (pl.). 9) Curat prozaic (pl.) — Un cuvînt de atmosferă... pur poetic. 10) Cînd nimic nu ai a spune... — Nu ne place (fem.). 11) Eroină de baladă — Versuri de nici o... coloratură — În sfîrșit, un poet!

Toma MICHINICI

Dicționar: NIS, POP.

Dezlegarea jocului «DE LA OM LA OM», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CARAGIALE — OMO. 2) OMENOSI — WELLS. 3) PATURICA — OT — P. 4) IB — LI — IRIS — VA. 5) LIA — LA — GT — TET. 6) ALUNA — CHIRICA. 7) S — RA — PIETONI. 8) IE — TALUZ — MANN. 9) VM — CAMILAR — A. 10) MAIMUTA — EN — PM. 11) U — SO — OTEL — MAI. 12) TRITON — PICIUL. 13) INTIM — DIOGENE.

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUSATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

● Sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. a apărut în Editura politică cartea **Crearea Uniunii Tineretului Comunist de Constantin Petculescu**. Bazată pe o laborioasă documentare, lucrarea aduce contribuții și clarificări utile înțelgerii începuturilor istoriei semicentenare a Uniunii Tineretului Comunist.

● **Selene și Pan** e titlul unei noi retrospective lirice a lui Ion Caraion, mult mai avară, mult mai restrinsă decât aceea din «Necunoscutul ferestrelor». Sumarul se deschide cu poeme din «Panoplicum» din 1943 și se închide cu «Cîrta și aproapele» din 1970. Sintem ispitit și crede că noua selecție e făcută sub semnul acestor frumoase versuri: «Anii au trecut repede./ Durerile au trecut încet» (Editura Eminescu).

● Petru Ispas: «**Și a venit ziua...**». Cartea poartă subtitlul de «profiluri mai mult sau mai puțin contemporane». În ce ne privește, am fi tentați să spunem în loc de «profiluri», **destine**. Această pentru că autorul a știut să desprindă semnificația, esențialul din întâmplările «anonimilor» evocați. E multă viață în această carte, viață autentică, necontrăfăcută, neocolindu-se dramaticul și situațiile incomode. Mai notăm că «efemerul» mai beneficiază în relevarea lui de câteva dintre mijloacele de expresie ale epicului, care nu o dată conferă acestor «mici însemnări» autonomia unor veritabile schițe (Editura politică).

● Prin culegerea de «nuvele neozelandeze» **Nici un om nu e o insulă**, Editura Univers prilejuiește cititorului nostru contactul cu o literatură încă necunoscută în țara noastră. În românește de Elena Heroeanu.

● Tot la aceeași editură a apărut în a cincea ediție cartea lui Ivan Turgheniev **Povestirile unui vânător**, în traducerea magistrală a lui Mihail Sadoveanu.

● Teodor Vărgolici: **Comentarii literare**. Prețioase sinteze și inedite puncte de vedere și contribuții în varii probleme de istorie și critică literară (Editura Eminescu).

● Ion Lotreanu: **Lăcuste și Aeroporturi**. La o a doua carte de poezie, autorul tinde să potenteze înclinațiile sale pentru o expresie caligrafică domol, prin metafore de culori fără ostentație, sentimente și emoții autentice (Editura Eminescu).

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut **Viața de toate zilele în vremea lui Ludovic al XIV-lea** de Georges Mongrédien. Traducere de Ileana Zara. Prefață de Manole Neagoe.

CINEMA

● **Fericit cel care ca Ulise**. Unul dintre miturile cinematografului, un om și un cal, interpretat în manieră proprie de Henri Colpi, pe care-l reîntîlnim — pe marele ecran — după o lungă absență. Se pare că între timp cineastul a fost foarte preocupat de a da stilului său aparentele unei meticolozității elaborate. Scenariu — André Var, Henri Colpi, după nuvela Marlènei Frick. Imaginea — Roger Fellous. Protagonist — regretatul Fernandel.

● **Torentul de fier**. Romanul lui A. Serafimovici transpus pe ecran în imagini de o vigoare remarcabilă de către unul dintre maeștrii cinematografului sovietic — Efim Dzigan.

● **Mari cinești pe ecranele noastre**: Orson Welles, Harry Andrews, George Segal (Steaua Sudului), Peter O'Toole, Michael Redgrave (Adio, domnule Chips!), Gian Maria Volontè, Riccardo Cucciolla (Sacco și Vanzetti), Tony Musante (Incidentul), Anthony Quinn, Anna

Magnani (Secretul de la Santa Vittoria).

● În săptămîna 27 martie—2 aprilie, **CINEMATECA** dedică un ciclu **comediei sovietice**. Vor putea fi văzute câteva creații din fondul de aur al genului: **Procesul celor trei milioane** (1926), **Doi prieteni**, **inovația și prietenia** (1927), **Fata cu cutia** (1927), **Sărbătoarea Sf. Jorgen** (1930), **Toată lumea ride, cîntă și dansează** (1934). La spectacolul de la ora 18,30 va putea fi văzută superproducția **Căderea Imperiului roman** (A. Mann), cu Sophia Loren, Alec Guinness, Christopher Plummer, Stephen Boyd.

Fernandel

MUZICĂ

● **Concertele săptămîni**: Azi, la Filarmonică (Ateneu): dirijorul ceh **Zdenek Kosler**, solistă — pianista **Ilinca Dumitrescu**. În program — Rapsodia I de Marțian Negrea; Concertul nr. 3 pentru pian de Beethoven; Simfonia a VII-a de Dvorak.

● **Viitorul concert** (31 martie—1 aprilie): dirijorul austriac **Ernst Märzendorfer**, solist — violonistul **Ștefan Gheorghiu**. Ascultăm: uvertura la «Nunta lui Figaro» de Mozart; de același — Concertul pentru vioară nr. 2; Simfonia a IX-a (de culme — cum ar spune Leonard Bernstein) de Anton Bruckner.

● **La Radioteleviziune**: Tot Mozart! Versiunea de concert a operii «Flautul fermecat». Dirijează Ludovic Baci. Soliști: Martha Kessler, Horia Brănișteanu, Georgeta Popa Stoleru, Valentin Teodorian, Pompei Hărășteanu, Dan Mușetescu, Eduard Tumagean (Studioul Nufierilor, 26 martie).

● **Concertul «de joi»** (30 martie) al RTV programează: Trei dansuri românești de Theodor Rogalski; Simfonia a II-a de Robert Schumann; Concertul pentru vioară în Re major de Niccolò Paganini, cu Ion Voicu solist. Dirijează Radu Zvoristeanu.

● **Filarmonică și inaintașii**. Concert coral de muzică românească: Gavriil Musicescu, Ciprian Porumbescu, Al. Zirra, Gheorghe Dima, Ion Vidu, Aug. Bena, Fr. Hubic, Șabin Drăgoi. Consemnat special într-un medalion: Nicolae Oancea. Dirijează maestrul **D.D. Boțez**, la pian — **Nicolae Licareț** (26 martie, Ateneu).

● În aceeași seară, în Studioul Ateneu — **Seară de Trio** (Beethoven, Brahms) cu Luminița Ghenea — pian, Andrei Jakab — vioară, Iosef Calef — violoncel.

● La 28 martie, în Sala mică a Palatului, **Integrarea sonatelor pentru vioară și continuu** de Haendel, interpreți: **Avy Abramovici** — vioară, **Ecaterina Bottar** — clavicen, **Ilse Herbert** — viola da gamba.

● **Tineri interpreți pe scenele Filarmonicii** (Studio Ateneu, 28 martie): recital de pian **Carmen Frățilă** (Liszt, Enescu) și recital de violoncel **Domnița Stoenscu**, la pian — **Alexandrina Zorleanu** (Beethoven, Britten, Enescu).

PLASTICĂ

● Semicentenarul U.T.C. prilejuiește o amplă manifestare a tinerilor amatori, elevi ai liceelor de cultură generală sau de artă plastică și studenți ai institutelor de artă. Expoziția are o tematică amplă și generoasă, de la evocarea unor scene dramatice din ilegalitate pînă la portrete și transcrierea realităților contemporane (Dalles).

● **Magdalena Chelsoi** și-a dedicat expoziția de la Ateneul tineretului semicentenarului U.T.C. O diversitate de obiecte — de la panourile decorative la platouri — ne amintesc preocupările multilaterale ale tinerei artiste: căutarea unor forme elegante elansate (vasele de sticlă), obținerea unor glazuri de subtil rafinament optic, în sfîrșit, crearea unor armonii decorative prin combinarea mai multor elemente ca în piesele «Oțelarii» sau «Bărăgan», în care efectele de lumină sînt adiacente și dau un aer inedit acestor ansambluri atît de sugestive.

● Un eclectism programatic domină expoziția **Liei Szasz**. Totuși ea revelează o constantă: apelul la imaginile reprezentative. Sursele acestor imagini trebuie căutate în climatul lumii în care trăim, în evenimentele sau în psihozele ei. Accentuînd desenul uneori pînă la maximele lui potențe grafice, renunțînd la detalii, acordînd albumului puterea de mediere, artista ne sugerează o realitate care își trăiește evenimentele sincronice pe ecran sau, alteori, într-o succesiune simbolică, încercînd de semnificații («Galeria «Orizont», bd. Nicolae Bălcescu 23).

● **Pictura lui Szasz Dorian** are o singură temă: sportul. În acest exercițiu uman artistul regăsește armonia, dinamica și frumusețea corpurilor exprimate liber. Izolînd personajele și proiectîndu-le într-un spațiu neutru, tratîndu-le ca pe niște umbre colorate, fără personalitate, Szasz urmărește de fapt să ne prezinte o poetică a mișcării în infinitele ei ipostaze (Orizont).

● **Relegate pe nedrept la periferia prețurii noastre**, artele textile au totuși o mare difuziune, dominînd optic viața cotidiană. Ele sînt creații unor talente sensibile, și această aserțiune este confirmată de expoziția **Constanței Nicolescu-Buzău** care expune la Galateea o serie de draperii imprimare manual, panouri decorative și imprimeuri industriale, unele dintre ele de o certă frumusețe (Galateea, Calea Victoriei nr. 132).

● «**Peisaje de iarnă**». 45 de artiști amatori din municipiul București — multe nume de altfel cunoscute în mișcarea artistică de amatori — ne prezintă impresiile și sentimentele lor despre iarnă (Piața Cosmonauților nr. 7).

DISC

● Am îndrăzni să sugerăm «Electrorecorderul» câteva inițiative, măsuri, optimizări (sau cum vor dori dinșii să le boteze), reclamate de nenumăratele scrisori pe care ni le adresează cititorii. Pe puncte, ar fi vorba deocamdată de: 1) mai multe discuri cu scheciuri umoristice (chiar de-ar fi vorba de preluarea celor mai reușite «unde vesele»); 2) înregistrări integrale sau neintegrale cu spectacole (bune!) de revistă; 3) un serial de discuri închinat inițierii în muzică.

● **Tică Sorescu**, «fecior de argeșean» după cum spune cîntecul, ne câștigă prin sinceritatea simțirii cu care interpretează «Puica mea de peste Olt», «Pe culmița din Brădet» și «Rămii codrule cu bine». Acompaniază Orchestra «Doina Argeșului», dirijată de Emil Tănase, precum și Orchestra de muzică populară a RTV — dirijori: **Victor Predescu și Radu Voinescu** (45—EPC-10 215).

● **Zeit** **Gabriela și Fogarassy**

György ne cîntă în limba maghiară patru piese aparținînd unor populari compozitori români: «Inima-i un telefon» (Ion Vasilescu), «Trurli, trurli» (V. Vasilache), «Suflet de copil» (Edmond Deda), «Și dacă...» (Vasile Veselovschi). Multă tinerete și dăruire, acestea ar fi calitățile lor. Și nu-i puțin lucru! (EDC-10 225).

TEATRU

● **Bărbierul din Sevilla** de Beaumarchais (Teatrul «Victor Ion Popa» — Birlad): spectacol plin de nerv și culoare, — dar mai ales de idei — bine gândit și lucrat de regizorul Cristian Nacu și avînd cel puțin două interpretări de primă mînă: **Decebal Curta** (Figaro) și **Elefterie Mihalache** (Bartholo). Remarcăm din restul distribuției pe: **Ștefan Tivodaru**, **Smaranda N. Herford**, **Mihai Stoicescu**.

● **Procurorul** de Gheorghî Djașarov (Teatrul de stat din Tg. Mureș, secția română): tînărul regizor **Alexa Visarion** formulîndu-și — cu violență a ideii și cu mijloace scenice de șoc — punctul de vedere — extrem de discutabil — asupra textului de adevăruri etice (și istorice) al dramaturgului bulgar. O creație actoricească de excepție: **Liviu Rozorea**.

● **Minciuna are picioare lungi** de **Eduardo de Filippo**: cea mai nouă premieră a Naționalului clujean, antrenînd mare parte din trupă în comentarea scenică a succulentului text italian, condusă regizoral de **Rodica G. Radu**, în decorurile lui **Mircea Matcaboji**.

● **Melodie varșoviană** de **Leonid Zolin** (Teatrul de stat Turda): dialogul liric, plin de neliniște, vise și tristețe al dramaturgului sovietic, ispitînd de astă dată doi tineri actori turdeni — **Eugenia Chioreanu-Igă** și **Traian Costea** — și bagheta regizorală a lui **Constantin Lefeanu**.

● În sfîrșit, **liber**: noua piesă a lui **Paul Everac** a intrat în repetiții la Teatrul Național bucureștean, în regia lui **Horea Popescu** și într-o distribuție care va satisface, se speră, marile exigențe ale autorului: **Fory Etterle**, **N. Brancimir**, **Nelly Sterian**, **Cella Dima**, **Gh. Cozorici**, **Emanoil Petruț**, **Florin Piersic**, **Matei Alexandru**, **Ioana Bulcă**, **Gh. Diniță**, **Marin Moraru**, **Ilinca Tomoroveanu**, **Aimee Iacobescu**.

Gh. Cozorici

TV

● **REPORTAJ**. **Horia Vasiloni** ne face cunoștință cu cîțiva inovatori de la «Electroputere»-Craiova (duminică pr. 1 ora 20,00) ● **Din lumea largă**: Tanzania (duminică pr. 1 ora 19,00), Egipt (marți pr. 1 ora 22,15).

● **DEZBATERI**. **Contraste în lumea capitalistă** (luni pr. 1 ora 22,20) ● Cartea lui **Jean Piaget** «Biologie și cunoaștere» în obiectivul emisiunii **Cărți și idei** (joi pr. 2 ora 22,10).

● **ȘTIINȚĂ**. **Ion Petru** și colaboratorii săi primesc întrebări pentru tema: **antimaterie și antigravitație** — copii teribili ai științei moderne (joi pr. 1 ora 21,50).

● **LITERATURĂ**. Dialog cu poetul **Adrian Păunescu** pe marginea recentului său volum «Istoria

Anca Agemolu

unei secunde» (luni pr. 2 ora 22,40) ● Semnează la **Revista literară TV**: **Zaharia Stancu**, **Mihai Beniuc**, **George Macovescu**, **Ana Blandiana**, **Nicolae Balotă**, **Gabriela Melinescu**, **Laszlo Ferenc** (vineri pr. 1 ora 22,00).

● **TEATRU**. **Mușatinii** — seria a 8-a «Viforul» (luni pr. 1 ora 15,00) ● O nouă premieră TV cu moștenirea lui **Vasile Alecsandri**: «Cîntecul comice» — versiune de **Sică Alexandrescu** (marți pr. 1 ora 20,00) ● **Teatru scurt** — «Ursul» de **A.P. Cehov** (vineri pr. 2 ora 20,15).

● **FILM**. Afișul filmelor săptămîinii începe cu un titlu tare: «**Hatari**» de **Howard Hawks**, cu **John Wayne** și **Hardy Krüger** (duminică pr. 1 ora 20,20) ● O altă remarcabilă peliculă: «**N-a dansat decît o vară**» (miercuri pr. 1 ora 20,15) ● «**Oameni curajoși**», un film al studiourilor sovietice (vineri pr. 1 ora 20,15).

● **MUZICĂ**. Originalitatea lui **Leonard Bernstein** începe chiar de la tema pe care o abordează: «**Despre acustica sălilor**» se intitulează cea de-a 19-a emisiune a ciclului **Să înțelegem muzica** (duminică pr. 1 ora 11,10) ● **Pagini muzicale de mare popularitate**, o emisiune de un foarte bun-gust muzical, programează un concert **Chopin** în casa memorială ce poartă numele marelui romantic de la **Zelazowa Wola** (sîmbătă pr. 2 ora 19,00).

● **FOLCLOR**. Cu ansamblul «**Ciocîrlia**» și excelenții ei soliști instrumentali: **Stanciu Simion**, **Dumitru Zamfir**, **Gh. Udilă** și alții **Să înțelegem muzica** (duminică pr. 1 ora 11,10) ● **Pagini muzicale de mare popularitate**, o emisiune de un foarte bun-gust muzical, programează un concert **Chopin** în casa memorială ce poartă numele marelui romantic de la **Zelazowa Wola** (sîmbătă pr. 2 ora 19,00).

● **SPORT**. **Săptămîna hocheistică** (C.M. grupa B): **România-Norvegia** (luni pr. 1 ora 22,30); **România-Polonia** (miercuri pr. 1 ora 17); **România-R.D.G.** (joi pr. 1 ora 14,00) și **România-Japonia** (sîmbătă pr. 1 ora 22,45) ● **Fotbal**: **Petrolul-Rapid** (duminică pr. 1 ora 14,15), **Ungaria-R.F.G.** (miercuri pr. 1 ora 22,30).

● **SPORT**. **Săptămîna hocheistică** (C.M. grupa B): **România-Norvegia** (luni pr. 1 ora 22,30); **România-Polonia** (miercuri pr. 1 ora 17); **România-R.D.G.** (joi pr. 1 ora 14,00) și **România-Japonia** (sîmbătă pr. 1 ora 22,45) ● **Fotbal**: **Petrolul-Rapid** (duminică pr. 1 ora 14,15), **Ungaria-R.F.G.** (miercuri pr. 1 ora 22,30).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-prono 1972 — etapa din 26 martie

I. Petrolul-Rapid	1, x
II. «U» Craiova-S.C. Bacău	1, x
III. Dinamo-Polit.	1
IV. Farul-Steaua	1, x
V. F.C. Argeș-Steagul roșu	1
VI. «U» Cluj-A.S.A.	1
VII. Jiul-C.F.R. Cluj	1
VIII. U.T.A.-Crișul	1
IX. Cagliari-Roma	1
X. Inter-Bologna	1
XI. Mantova-Milan	1, 2
XII. Torino-Juventus	1, x, 2
XIII. Varese-Atalanta	x

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra **F** *album*

CORNEL PATRICHI debutează cu dreptul
în cinematografie (citiți interviul din pag. 18).

Fotografie de S. STEINER

